

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 48

Lapkričio-November 30, 1979 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Nors Irano faktinasis valdovas Khomeini paleido 13 amerikiečių įkaitų iš JAV ambasados Irane, tačiau ambasadoj likusių 49 įkaitų tolimesnis likimas vis dar neišsprendė. Prezidentas Carter pakartotinai pareiškė, kad Irano vyriausybė bus asmeniškai atsakinga už fizinių įkaitų likimą ir kad JAV imsis realių priemonių įkaitų fiziniam saugumui užtikrinti, tačiau Irano valdovai vis dar tebetvirtina, kad likusieji įkaitai būsią teisiami už šnipinėjimą, jei šachas nebūsią išduotas Iranui.

Iš JAV ambasadoj laikytų įkaitų Iranas paleido 8 juosiosios rasės vyrus ir 5 moteris, kurie pagal jų samprotavimą nebuvo įsivėlę į šnipinėjimo darbus. Kai kurių paleistų įkaitų padaryti pareiškimai rodo, kokie naivūs ir menko intelektualinio pajėgumo bei silpno charakterio asmenys patenka į atsakingą JAV užsienio tarnybą.

Prez. Carter įsakė Filipinuose buvusiai karo laivų grupelei su lėktuvnešiu Kitty Hawk vykti į Indijos vandenyną ir sustiprinti čia iš ankščiau veikusią karo laivų grupę.

Saudi Arabijos mahometonų šventajam Mekos mieste esančią pagrindinę mečetę užėmė šiitų sektos antruoju mesiju pasiskelbęs atsiskyrėlis su ginkluotais savo šalininkais. Saudi Arabijos kariuomenės daliniam pavyko įsiveržėlius iš mečetės pašalinti. Per susisaudymą yra buvę ir žmonių aukų.

Pasklidus nepagrįstiem gandam, kad Mekos mečetę yra užėmę amerikiečiai su Izraelio žydais, ginkluotos pakistaniečių minios užėmė JAV ambasadą Islamabad, paėmė apie 100 įkaitų ir ambasadą padegė. Pakistano kariuomenei pavyko įsiveržėlius pašalinti ir įkaitus išvaduoti. Per susirėmimą yra žuvę JAV ambasadą saugoję jūrų pėstininkas ir vienas ambasados karinis pareigūnas. Pakistano prezidentas šį įvykį viešai apgailestavo. Dėl tos pat priežasties buvo padegtos ir kituose Pakistano miestuose esančios amerikiečių informacijos įstaigos ir įvykį neramumų Turkijoje ir Bangladeše.

Britanijoje viešumon iškilo sena Sovietų S-gai šnipinėjimo afera, į kurią buvo įveltas meno žinovas ir karalienės Elžbietos meno galerijos ilgametis tvarkytojas ir patarėjas Sir Anthony Blunt. Nors jis šnipo darbą dirbo net nuo 1930 m. dešimtmečio, tačiau jam pavyko antro pasaulinio karo metu įsitaistyti Britanijos žvalgybos įstaiigai ir vėliau padėti pabėgti kitiem Sov. S-gos šnipam, kaip Donald Maclean, Guy Burgess ir H.A.R. Philby. Jo pragaištinga veikla paaiškėjo tik 1964, tačiau net ir tada valstybės prokuroras, nepainformuodamas apie tai kitų vyriausybės narių, jam bylos teisme neįskėlė, ir jis ir toliau pasiliko karalienės tarnyboj. Dabar jis viešai prisipažino šnipinėjęs, o karalienė atėmė jos jam ankščiau suteiktą "Sir" titulą. Toks valdančiųjų sluoksnių sugebėjimas nuslėpti nuo visuomenės savo aukštai iškilusių narių pragaištingus valstybei darbus parlamento narių tarpe sukėlė didelę audrą.

Rinkimuose į Kinijos Pekingo miesto savivaldybės organus buvo išstatyti net 592 kandidatai, nors išrinkti reikėjo tik 350 atstovų. Išstatytųjų kandidatų tarpe tik 350 buvo komunistų partijos nariai.

LAIŠKAI IŠ GULAGO Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 39

Rašo Petras Paulaitis:

Mielas Broli, Tau bent kelis žodžius iš "pragaro".

Bijau oficialiai bet kam ir kiek daugiau rašyti, nes tai konfiskuoją, tai šiaip dingsta mūsų laišškai. Be to, jaučiu, kad ir mano laišų gavėjus labiau seka ir persekioja. O norėtųsi, kad visiškai neizoliuotų, kad neatskirtų nuo mūsų Motinos Tėvynės ir nuo jos vaikų, dukrų. Bet visgi mūsų pozicijos susirašinėti gana žymiu mastu mažėja ir nyksta. Kol širdis plaka krūtinėje, jokių būdu nenoriu priešui užleisti pozicijų. Sunkina reikalą, kad mūsų eilės retėja. Nėra jau žmonių, apie kuriuos dar būtų galima pasakyti:

Aš visas — verpetai,
Aš visas — ugnis,
Aš visas — godelėj
Dangaus kibirkštis.

Žmonės suseno, sukaršo, O ir liko tie, kuriems ankščiau mažai kas rūpėjo. Lietuvių esame 12, o iš viso šiandien mūsų kieme 130 beliko. Politinių lagerių likviduoja (nejučiomis): kas savaitę po mažą grupelę išveža į šiaurę — į Permės lagerius, o kitiems ruošia vietą Baraševe 3-5, iš kur pernai mus buvo iškraustę.

Jau Leono seniai kaip pasigendu, ir Vinco, ir daugelio kitų. Ar tik kas blogo su jais neįnutiko? Reizimas vis griežtėja. Ir tie žingsniukai prie griežtėjimo daromi planingai, pamažu. Stengiamasi kiekvieną paveikti iš

vida, kad vienas kito bijotume ir vengtume. Visos vidaus taisyklės, įstatymai, instrukcijos miglotos, dviprasmiškos, prieštaraujančios pačios sau: kad ir kažin kaip kalinys būtų nuskriaustas ir teisus, jo visais atvejais laukia administracijos nuožiuma. Gaila ir pikta klausytis ir stebėti tuos žmogėnus, kurie dar tiki jų bet kokių žmoniškumu. Viskas ir visur, net mažiausiose detalėse, nuoseklus ir sąmoningas melas ir apgaulė. Ir jie jau kitaip negali.

Bet mes šventai, nuoširdžiai tikime ir save pavedame Dievo valiai. Tik Jam vienam žinomas kančios reikalo kelias, ir ačiū Jam, kad leidžia ir teikia jėgų žmonėms tuo keliu eiti.

Bučiuoju Tave, mielas Broli, ir per Tave savo mielą Tėvynę ir visus jos gerus vaikus ir dukras!

Petras Paulaitis

-o-

Šiomet Petras Paulaitis šventčia Gulage 75 m. amžiaus jubiliejų.

Sveikiname šia proga šį taurųjį Tautos sūnų, nepalūžusį lagerių košmare, šviečiantį didvyriška Dievo ir Tėvynės meile ir šaukiantį visus į žygį už Tiesą. Jo sudėta kruvina auka ant Tėvynės laisvės aukuro kalbės ateinančioms kartoms, kaip lietuvis mokėjo išlaikyti tikėjimą, branginti laisvę ir už ją viską paaukoti.

O mes meldžiame Jubiliatui gausios Dievo palaimos!

-o-

Rašo Nijolė Sadūnaitė:

"Šiandien sumušiau laišų rašymo rekordą — rašau 37-tą laišukutį. Skolos mažėja. Rašau trumpai, po kelis žodžius. Nuotaika visų geriausia. Vakaras, pas mus 22 valanda. Einu pasivaikščioti 15 minučių po kiemą. Pasimelsiu, ir miegoti! Ryt vėl budėti."

Nijolė stengiasi atsakyti į visus gautus laiškus. Per laisvą nuo darbo dieną vidutiniškai parašo po 20-30 laišų. Po paros darbo kita para laisva. Trumpai pailsėjusi, visą laisvą laiką skiria laišų rašymui. Jei negausite nuo Nijolės laiško, žinokite, jog arba Nijolė negavo Jūsų rašyto laiško, arba jos parašytas Jums laiškas buvo saugomo cenzorių konfiskuotas. Labai retai cenzoriai praleidžia laiškus Nijolei iš Airijos, Anglijos, Australijos, Ispanijos, Olandijos, Portugalijos ir Prancūzijos. Iš minėtų valstybių Nijolė gavo po vieną, du ar kelis laiškus. Apie pusę iš užsienio gautų laišų yra iš Vakarų Vokietijos, nors ir jų didelė dalis konfiskuojama.

Michaela Baumann, gyvenanti Vokietijos Federatyvinėje respublikoje, 1978 m. balandžio 15 d. laiške Nijolei rašė: "Ar negavote laiško iš Augsburgio vyskupo Josef Stimpfle? Tau vyskupas parašė daugelį kartų! Jis jautriai

(nukelta į 2 psl.)

KAIP SAUGOMOS ŽMOGAUS TEISĖS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Australijos federalinio parlamento užsienio reikalų žmogaus teisėm Sov. Sąjungoje tirti pakomisė dvejus metus rinko ir nagrinėjo visus prieinamus šaltinius, liečiančius žmogaus teisių pažeidimus Sov. Sąjungoj, ir priėjo išvadą, kad ten (Sov. Sąjungoj) plačiai paplitusi politinė, socialinė, religinė ir rasinė diskriminacija. Pakomisė kaltina Sov. Sąjungą, kad ji remianti viduj ir užsieny antisemitizmą, sistemingai piktnaudžianti psichiatriją prieš priešiškus sovietų disidentus, juos internuodama psichiatrinėse ligoninėse.

Minėtoji pakomisė sudaryta iš 7 narių nepartiniais pagrindais: pirmininkas senatorius John Wheeldon (Darbo partija) ir po 3 narius iš Darbo partijos ir Liberalų-Krašto partijos koalicijos. Surinkusi daug dokumentinės medžiagos, pakomisė parengė raportą (160 psl.) ir jį š.m. lapkričio 8 įteikė parlamentui. Rinkdama medžiagą, du kartus oficialiai kreipėsi į Sov. Sąjungos ambasadą Australijoje (ambasadorių A.V. Basov), prašydama atitinkamų paaiškinimų, bet jokio atsakymo nesulaukė. Buvo jaučiamos iš ambasados pastangos, kad kai kurie ambasados tarnautojai stengėsi atitinkamai paveikti pakomisės narius. Vienas liudytojas net buvo įbauginintas.

Pakomisės pirmininkas sen. J. Wheeldon, įteikdamas raportą, ragino federalinę vyriausybę imtis aktyvesnio vaidmens, kovojant su represijomis prieš žmogaus teises Sov. Sąjungoj. Taip pat siūlė vyriausybei daryti spaudimą į Sov. Sąjungą tarptautiniuose forumuose, kaip, pvz., Jungtinėse Tautose, ir dvišaliuose kontaktuose. Siūlė sudaryti nuolatinę komisiją. Australijos vyriausybė dabar turi per 6 mėnesius raportą apsvastyti ir parlamente pranešti apie numatomas imtis priemones.

kimo vizomis, Sov. Sąjungos bus laikomi JAV-ių piliečiais, kiek tai liečia jų lankymąsi Sov. Sąjungoj, nežiūrint, ar Sov. Sąjunga juos taip pat laikytų sovietų piliečiais. Pagaliau mes sovietus painformavom, kad JAV piliečiai automatiškai Amerikos pilietybės prarasti negali, priimdami dvigubą sovietinę pilietybę pagal naująjį Sov. Sąjungos pilietybės įstatymą."

"Sov. Sąjunga atsakė į mūsų prašymą paaiškinti sovietinės pilietybės įstatymą. Atsakydama sovietų vyriausybė pareiškė, kad tai nestabdė ir nestabdo JAV piliečių, lankančių Sov. S-gą ir turinčių JAV pasus ir atvykimo išvykimo vizas, nuo grįžimo į JAV-es ar kurią kitą jų nuolatinę gyvenvietę, nors jie yra laikomi pagal sovietinį įstatymą Sov. Sąjungos piliečiais. Nuo šio sovietų paaiškinimo suteikimo valstybės departamentui neteko patirti apie JAV piliečių turėtus sunkumus, kiek tai liečia naujai priimtą sovietinės pilietybės įstatymą. Tačiau mes sieksim papildomų paaiškinimų, siekiant nustatyti, kaip paliečia naujasis įstatymas JAV pilietybę priėmusius, kurie privalėjo atlikti karinę prievolę tuo metu, kada paliko Sov. Sąjungos kontroliuojamą teritoriją."

"Nepatogumam ir neaiškumam išvengti valstybės departamentas stipriai skatina JAV piliečius keliautojus, kurie yra ar mano, kad jie gali būti laikomi Sov. Sąjungos piliečiais pagal naująjį sovietų įstatymą, formaliai atsakyti sovietinės pilietybės, prieš vykstant į Sov. Sąjungą. Informacija, kaip atsakyti sovietinės pilietybės, yra gautama skambinant (202) 632-8671 arba rašant į Office of Soviet Union Affairs, Department of State, Washington, D.C. 20520."

"Nutarimas vykti į Sov. Sąjungą, savaime aišku, yra kiekvieno asmens privatus sprendimas."

LB. Inf.

Čia pateikiamos kai kurios raporto ištraukos.

-o-

Sovietų Sąjungoj reikalaujama vidaus pase ir kituose dokumentuose įrašyti "tautybę". Pakomisės nuomone, tuo reikalaujama galimybė taikyti diskriminaciją prieš žydus, totorius ir kitas mažumas. Dokumentai reikalaujami pateikti siekiant aukštesnio mokslo, darbo. Šita priemonė ("tautybė") Sov. Sąjungoj sudaro rimtą pagrindą žmogaus teisių pažeidimui. Ji taikoma visiems, kai siekiama kokio nors paskyrimo. Antisemitiniai lapeliai spausdinami įvairiomis kalbomis ir platinami visame pasaulyje (per atplaukiančius laivus ir kitaip).

Pakomisė patyrė iš liudytojų, kurie gyveno Sov. Sąjungoj, kad sovietų piliečių teisės žymiai pagerėjo nuo Stalino eros pabaigos (1953). Vis dėlto Sov. Sąjunga nesistengia pajusti Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos dvasios ir nesistengia vykdyti daugelio savo įsipareigojimų tokiuose dokumentuose, kaip Tarptautinis susitarimas dėl civilinių ir politinių teisių Helsinkio konferencijos (1975) galutiniame akte.

Per trejus metus, kai Brežnevas pasirašė Helsinkio susitarimo galutinį aktą, Sov. Sąjunga visiškai niekais leido žmogaus teisių susitarimo nuostatus net tiek, kad ji įkalino arba privertė palikti savo kraštą žmones, kurie nuostabia draus vietai sekė sovietų pildymą Helsinkio sutarimų. Plačiai skelbiama 1977 konstitucija geriausiai atveju yra išraiška vilčių ir troškimų, o ne dokumentas, pagal kurį pagrindinės teisės turėtų būti ginamos. Nepanaš, kad pagerėtų padėtis tų sovietų piliečių, kurie nesutinka kai kuriais atvejais su sovietų politine sistema.

Pakomisė toliau raporte pareiškia, kad kai kurie Baudžiamojo kodekso straipsniai nesuderinami su sovietų konstitucija ir kad politinėse bylose ar bylose, kuriose liečiama etninių mažumų ir religinės teisės, gali kilti taip pat įvairių kliūčių. Kaltinamieji gali susidurti su sunkumais pasirenkant gynėją ar šaukiant liudytojus ir ypač pagrindinai apklaussinėjant kaltinimo liudytojus. Kaltinamieji gali būti laikomi incommunicando (neleidžiama su kuo nors susitikti) labai ilgą laiką.

Pakomisė rekomendavo, kad Australijos ambasada Maskvoje siųstų į politines bylas stebėtojus ir paskiau informuotų Australijos vyriausybę apie žmogaus teisių pažeidimus.

Kadangi nedarbas Sov. Sąjungoj yra laikomas nelegaliu, žmonėms darbas atimamas dėl prieš-

(nukelta į 2 psl.)

AUSTRAI UŽTARIA PETKŲ

Austrijos katalikų spauda paskelbė Viktorą Petkų rugsėjo mėnesio "persekiojamu asmeniu" — *Verfolgte des Monats*. Linzo, Salzburgo, Kaernteno ir Vorarlbergo vyskupijų laikraščiuose buvo rašoma, kad Petkus buvo nuteistas už "pasišventimą tom žmogaus teisėm, kurias Sovietų Sąjunga įsipareigojo gerbti Helsinkio susitarimu". Petkus esąs vienas iš daugelio, kurie persekiojami dėl savo ištikimybės tikėjimui: "Jį užstoti — tai užstoti Lietuvos Bažnyčią, lietuvių tautą". Vyskupas Aloyzas Wagneris, Iustitia et Pax komisijos pirmininkas, Petkaus nuteisimą pavadino "žmogaus teisių išjuokimu". Austrų katalikai raginami rašyti laiškus Petkaus reikalu Sovietų Sąjungos pasiuntiniui Vienoj, Austrijos užsienio reikalų ministeriui, Lietuvos KP CK pirmajam sekretoriui Griškevičiui ir siųsti atvirukus Petkui į Čistopolio kėkėjimą.

(Elta)

Popiežius Jonas Paulius II susitinka Washingtone, Apaštališkoje Delegatūroje, spalio 6 su Lietuvos atstovu Washingtone dr. S.A. Bačkiu, jo žmona Ona ir jų sūnum prel. Audriu J. Bačkiu, kuris Vatikane yra paskirtas Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos sekretoriu.

Valstybės departamento pareiškimas naujojo sovietinės pilietybės įstatymo reikalu

JAV LB visuomeninių reikalų tarybą pasiekė valstybės departamento pareiškimas 1979 liepos 1 įsigaliojusio naujojo sovietinės pilietybės įstatymo reikalu. Su minėto pareiškimo pagrindinėmis mintimis yra naudinga susipažinti. Siekiant neiškreipti minties, čia cituojamas pareiškimo tekstas:

"Pagal sovietų suteiktą šio įstatymo paaiškinimą, pilietybę priėmė Amerikos piliečiai, kurie gimė dabartinės Sov. Sąjungos teritorijos ribose, įskaitant Baltijos valstybes, kurių prievart-

ta įvykdytos inkorporacijos į Sov. Sąjungą JAV-es nepripažįsta. Sov. Sąjungos valdžios yra laikomi sovietų piliečiais. Į šį skaičių įeina jų palikuonys, nors ir gimę ne Sov. Sąjungoj."

"JAV vyriausybė yra priešinga dvigubai pilietybei pagal priimtą kursą. Tačiau mes pripažįstame priimtą tarptautinės teisės principą, kuriuo kiekvienai suvereninei valstybei yra paliekama teisė savais įstatymais nustatyti, kas yra ir kas nėra jos piliečiais. Tuo remdamasis, vals-

tybės departamentas paprašė Sov. Sąjungos vyriausybę naująjį įstatymą paryškinti. Mes sovietams paaiškinom, kad pagal JAV įstatymus pilnais Amerikos piliečiais yra laikomi visi tie, kurie gimimu ar pilietybės priėmimo būdu yra tapę JAV piliečiais, nežiūrint jų turimų teisių į sovietinę pilietybę pagal Sov. Sąjungos įstatymą. Mes taip pat sovietų vyriausybę painformavom, kad JAV valdžia tikisi, jog visi Amerikos piliečiai, kurie Sov. Sąjungoj lankosi su pasais ir sovietų atvykimo-išvy-

Savaitės įvykiai

Bolivijos kongresas laikiniu krašto prezidentu išrinko kongreso pirmininkę Lidia Gueiler, o sukilimą surengęs ir prezidentu pasiskelbęs, bet nei kariuomenės nei kongreso pritarimo nesulaukęs pulk. Natusch iš pareigų pasitraukė. Per jo valdymo laikotarpį žuvo apie 200 žmonių.

P. Korėją valdžiusių ir opozicinių partijų vadai sutarė bendradarbiauti paruošiant naują konstituciją ir grąžinant demokratinę santvarką.

Izraelio okupuoto vakarinio Jordano kranto ir Gazos ruožo miestų burmistrai, protestuodami prieš Nablus miesto burmistro areštą ir gresiantį ištremimą, buvo sutarę surengti Gazos ruožo vienos dienos bado streiką, tačiau Izraelio kariuomenės užblokavo kelius ir jiems susirinkti neleido.

Tailandas, spaudžiamas vakarų valstybių, nutarė atidaryti savo sienas, kad Kambodijos pabėgėliai galėtų laisvai atvykti.

Popiežius Jonas Paulius II lapkričio 28-30 numatė lankytis Turkijoje ir susitikti su stačiatikių patriarchu Dimitrios I.

JAV vyriausybė ėmėsi žygių deportuoti čia nelegaliai gyvenančius Irano studentus, nes jie buvo pradėję triukšmingai demonstruoti už Irano valdovų vedamą politiką ir reikalauti, kad Irano šachas būtų grąžintas į Iraną.

Į Kubą prieš kurį laiką pasiųsti JAV jūrų peštinkai pratimų atlikti vėl grįžo į JAV.

Londone veikiančios Amnestijos International gen. sekretorium buvo išrinktas švedų laikraščio užsienio skyriaus redaktorius Thomas Hammerberg.

Į Somaliją iš Etiopijos Ogaden provincijos yra atbėgę apie 1 mil. pabėgėlių.

Naujasis Turkijos min. pirmininkas Suleyman Demirel pasiūlysiąs parlamentui naują išimties būklės įstatymą, pagal kurį bus įsteigti saugumo teisimai kovai su teroristais, ir kitų priemonių krašto ūkiui pagyvinti ir infliacijai sumažinti.

Ispanijoj pirmą kartą besilankydamas Sov. Sąjungos užs. reik. ministeris Gromyko bandė Ispaniją atkalbėti nuo įsijungimo į Nato paktą.

Arabų lygos valstybių suvažiavime Irako atstovas paragino aliejų eksportuojančias valstybes panaudoti aliejų kaip ginklą prieš Izraelį remiančias vakarų valstybes.

Richard H. Pearce, prieš 12 m. į Kubą pabėgęs JAV armijos majoras, savo noru grįžo į JAV.

KAIP SAUGOMOS ŽMOGAUS TEISĖS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

(atkelta iš 1 psl.)

taravimo kokiame nors sovietų sistemos atžvilgiui, jie gali būti persekiojami už "parazitizmą" arba visur ir visada tinkančiu straipsniu — už "antisovietinę veiklą".

Rasta, kad sovietų politika ir įstatymai religijos atžvilgiu, o taip pat ir viešai skelbiamos direktyvos apriboja religinę laisvę ir diskriminuoja tikinčiuosius.

Sov. Sąjunga kaltinama darymu kliūčių einantiems į pamaldas, kliudymu religinėm grupėm ir uždarinėjimu maldos namų. Raportas pažymėjo tautinį judėjimą tarp kai kurių nerusiškų mažumų ir didėjantį protestą prieš rusifikacijos politiką. Rusifikacinė politika veda į kolonizavimą rusais mažumų gyvenamų sričių ir valstybės prievartą, siekiančią užtikrinti rusų kalbos ir kultūros dominavimą.

Pakomisė rado duomenų, kad Sov. Sąjunga vykdo diskriminaciją prieš žydus ir kitus norinčius emigruoti, neduodama dokumentų arba atbaidydama. Jiem kartais tenka laukti dokumentų patvirtinimo iki 6 metų, nors globėjai (sponsoriai) jau seniai gauti. Pabrėždama, kad sovietai kasmet leidžia tam tikrą skaičių emigruoti, pakomisė nurodo, kad tas daroma tik siekiant iš Vakarų nuolaidų. Pakomisė ragina Australijos vyriausybę daryti žygių, kad būtų duodami emigruoti leidimai tiems, kurių giminės jau Australijoje.

Buvęs Kanados min. pirmininkas Pierre Elliott Trudeau pasitraukė iš liberalų partijos pirmininko pareigų.

Kinijos intelektualai pradėjo viešai reikalauti vyriausybės suteikti didesnių kūrybos laisvių.

Amerikos komunistų partijos kandidatu į JAV prezidentus buvo išstatytas partijos pirmininkas Gus Hall, o į viceprezidentus — Angela Davis.

Irano studentai paleido JAV ambasadoj laikytus 5 neamerikiečius įkaitus.

Arabų lygos valstybių konferencija sutiko suteikti Libanui 2 bil. dol. paramos per 5 metus karo nuniokiotam Libano ūkiui atstatyti, bet nesutiko atitraukti iš pietinio Libano palestiniečių partizanų.

Japonijos laivų statybos pramonės fondas paskyrė 1 mil. dol. JT švietimo, mokslo ir kultūros org.-jai (UNESCO) premijom už pasaulinės taikos skatinimą.

Raporte pabrėžiama, kad kelias tūkstančių sovietų disidentų susilaukia tam tikro atkirčio. Pvz., pakomisės tyrinėjimai atskleidė, kad Sov. Sąjunga sistemingai piktnaudžiauja psichiatrija, prievarta uždarydama protingai sveikus žmones į psichiatrines ligonines. Kalėjimų psichiatrinės ligoninės disidentams duodami sveikatai žalingi vaistai, jie prižiūrimi šiurkščių prižiūrėtojų, kurie papildomi tarnautojais, imamais iš eilinių kriminalistų.

Pakomisė ragina Australijos vyriausybę siekti įsteigti tarptautinę, nuolatinę, nepriklausomą organizaciją, kuri tyrinėtu psichiatrijos naudojimą politiniams tikslams. Ragina Australijos vyriausybę imtis visų galimų priemonių, kad sovietų piliečiams būtų teikiamos platesnės žmogaus teisės, laikantis tarptautinių principų ir kodekso. Vyriausybė turėtų naudoti kultūrinį, akademinį, mokslinį keitimąsi kaip priemonę išgauti daugiau teisių, taip pat naudoti tarptautinius forumus, kaip Jungtinės Tautos.

Šio raportu sustraukio, kuri buvo pateikta spaudai, atrodo, nepaliesta daug sričių, kurios sovietų piliečiams yra labai ap-

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 39

(atkelta iš 1 psl.)

rūpinasi Tavimi. Laiškas iš Tavęs labai pradžiuogintų vyskupą. Praėjo lygiai metai po Michaelos Baumann laiško rašymo Nijolei, bet nė vienas vysk. J. Stimpfle laiškas, rašytas Nijolei, nebuvo jai išteiktas. "Iš Lenkijos negavau nė vieno laiško, nors žinojau, kad daug lenkų rašė. Ir iš Vilniaus Lenkijos turistų man siųstų laiškų negavau. Iš Vašingtono gavau du laiškus, bet tų laiškų man pilnai užteko, kad suprasčiau jų visų rūpestį ir norą man padėti. Labai visiems esu dėkinga!

Buvau pradėjus nerimauti, kai iš savo artimųjų, gyvenančių Vilniuje, ilgai negavau laiško. O šandien ir man šventė! Atnešė pašta, kur tarp kitų laiškų buvo ir mano brolio Jono Sadūno penki laišukai. Matyt, vienam laišku "keliauti" liūdna. tai jis ir "laukia" draugų — penkiese kur kas smagiai!

Mano daug laiškų, kuriuose yra tik po kelis sakinius, negauna daug lagerininkų, kalinių, tremtinių, Maskvos gyven-tojų... Daug mano laiškų ding-

ribotos. Teks palaukti pilno raportu paskelbimo.

Pakomisei paskelbus minėtą raportą, Sov. Sąjungos ambasados Australijoje spaudos skyrius jau antrą dieną paskelbė aštrų pareiškimą, kuriame apkaltino Australijos parlamentą pažeidimu tarptautinių įstatymų principų. Pats raportas sovietų pareiškime pavadintas "įžūliu tvirtinimu, kad Sovietų Sąjunga pažeidžianti žmogaus teises". Pareiškiam: "Tie tvirtinimai — tai mėginimas mokyti kitą vyriausybę apie vidaus reikalus, tuo pažeidžiant vieną pagrindinių tarptautinių principų ir normalius santykius tarp suverenių valstybių. Kas pageidauja panaudoti abišalius santykius ir ypač kultūrinius bei mokslinius pasikeitimus kaip įrankį į Sov. Sąjungos spaudimą, teturi galvo, kad Sov. Sąjunga yra pasirengusi plėsti santykius su skirtingos ekonominės ir socialinės sistemos kraštais, remdamasi lygybe ir savitarpio pagalba. Sov. Sąjunga išsėina iš principo, kad toks keitimas yra naudingas visom šalim.

Sovietų konstitucija užtikrina teisę į darbą, į švietimą ir auklėjimą, butą, socialinį aprūpinimą, dalyvavimą krašto politiniame ir kultūriniame gyvenime, į asmens neliečiamumą ir sąžinės laisvę visiems sovietų piliečiams".

J. Slavėnas

ta ir tolimoje kelionėje į Tėvynę Lietuvą...

Iš 1978.VI.15 laiško:
"Labai dideli maitai už atsiųstas iš užsienio dovanas. Iš maisto ypač brangus šokoladas — plytelė — 1.20 rub. Kakao pokelis — 3 rub. Labai didelis išpirkimo mokestis už rūbus (nesvarbu, rūbai nauji ar panešioti). Paprastas, nevilnonis megztukas — 25 rb., kaproninė skarutė — 20 rub., kojinės — 5 rub. Išpirkimo kainos kaip ir parduotuvėje ar net didesnės. O mano pagrindinis atlyginimas — 75 rub. per mėnesį. Už mažą šešių kvadratinų metrų kambarėlį moku po 20 rub. (...)

Gavau iš Vakarų Vokietijos M. Isfried banderolę su dviem vienodais megztiniais. Megztukas, pagal 108 tarifą, nors jis panešiotas ir uždytas, įvertintas 25 rub. Turėjo išskačiuoti iš manęs 50 rub., o Talino muitinė, įkainavusi pirmą megztuką 25 rub., o antrą pagal tą patį tarifą taip pat — 25 rub., čia pat susumavo abiejų kainą ir užrašė 50 rublių. Apačioje bendrą sumą užrašė 75 rub., t.y. 25 rub. daugiau nei įkainavo. Šandien parašiau į Talino muitinę pareiškimą, reikalaujama grąžinti man 25 rub., kurie jiems nepriklauso. (...) Taip plėšikauti už panešiotus svetimus daiktus mūsų "humanistams" lyg tai ir netiktų! (...) Liepos 5 d. atsakyme iš Talino muitinės rašoma: "Muitas už banderolę apskaičiuotas teisingai. Pagal maitų taisykles, muitas už vienodus daiktus, persiunčiamus virš normos, išskaičiuojamas dvigubai". Pasirašo muitinės viršininkas V. Arusaar."

Taip už ziedą, gautą iš Jeruzalės ir kainavusį 10 dolerių, Nijolė turėjo sumokėti 70 rub., o už kaproninę skarutę, gautą iš Vakarų Vokietijos, muitinė nuplėšė 20 rub. Be to, daug siunčiamų daiktų siuntiniuose nerandama, o kad būtų sunkiau sukontroliuoti, iš siuntinio išvagianas daiktų sąrašas.

Visi kriminaliniai ir politiniai tremtiniai, gavę eilines atstogas yra išleidžiami iš savo namus. Paskutinėmis žiniomis, gautomis iš Nijolės, yra žinoma, kad rugpiūčio mėn., gavusi atstogas, Nijolė į Lietuvą atvažiuoti negalės — neleidžia saugumas. Daugelis susirūpinę, ar Nijolė bus leista sugrįžti į Lietuvą ir pasibaigus tremties laikui.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENES SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Siuntinių bei kitais reikalais kreiptis tel. 268-1594, adresas: 69-40 Fleet St., Forest Hills, NY 11375.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 968-5454, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laido tuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1863 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA — Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

FLORIDA REAL ESTATE
Residencinės ir Komercinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIŲ galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Del informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7-8 v.v. 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezyas, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Lietuvių Fondo dalis vadovybės ir svečių 1979.X.6 Vajaus Pokylyje Marriott Hotel, Chicago, IL. Iš k.: M. Remienė, senatoriaus žmona ir pats senatorius Frank D. Savickas, O. Juodvalkienė, Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė. Stovi iš k.: F. Kaunas, M.D., A. Keželiėnė, G.K. Balukas, M.D., M. Ambrozaitienė, K. Ambrozaitis, M.D., V. Kamanas, inž., neatpažinta ir A. Juodvalkis. Šia proga LF gavo įnašų \$15,000.00. Narių iš viso 4673. Nuotrauka V. Noreikos

Rašdami testamentus, neužmirškime Lietuvių Fondo, įrašykime į testamentą numatytą sumą: "LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO, ILLINOIS 60629". Lietuvių Fondas 1962-1979.X.6 turėjo: 1. Pagrindinio kapitalo bruto — \$1,594,257.50, 2. Pajamų — \$819,015.00, 3. Per Pelną Skirstymo Komisiją, remiantis protokolais, lietuviškiems reikalams (švietimui, kultūrai, premijoms, stipendijoms ir moksliniams veikalams) paskirstę — \$603,051.35. Visi statykime Lietuvių Fondą, kad jis pasiektų 2 milijonus ir kasmet galėtų skirti lietuvių bei daugiau kaip 150 tūkstančių dolerių.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatais • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Penkeri metai be Brazilijos

Lapkričio 28 suėjo penkeri metai, kaip mirė prof. Juozas Brazaitis, ilgametis Darbininko redaktorius. Darbininke išdėbęs nuo 1952 iki savo mirties. Net ir sunkiai sirgdamas, jis sielėjosi laikraščiu ir kiek galėdamas kaupė medžiagą. Darbininkas šią penkerių metų sukaktį prisimena su giliu liūdesiu, kad šio žymaus profesoriaus nebėra gyvųjų tarpe. Visi Darbininko skaitytojai ir visi lietuviai nulenkia galvas ir atiduoda jam pagarbą už jo didelį įnašą į lietuvių kultūrinį gyvenimą.

Brazaitis buvo labai darbštus ir pareigingas žmogus. Kur matė reikala, ten ir stėjo padėti kitam. Įsijungdavo su jam būdingu atsivimu. Savęs nežiūrėjo, o žiūrėjo bendrų reikalų, tautos interesų. Ne kartą jis naktimis skaitė korektūras, rašė straipsnius, vogdamas savo miegą ir eikvodamas savo energiją.

Brazaitis buvo reta asmenybė, pasireikšusi įvairiose gyvenimo srityse. Pasireiškė visur su jam būdingu uolumu bei rimtumu ir visišku atsidavimu darbui. Jeigu ką jis pasiėmė, tai gali būti ramus, — jis padarys.

Jis buvo laikraštininkas, buvo gimnazijos mokytojas, universiteto profesorius, dėstęs literatūrą, buvo literatūros kritikas, rašęs knygų recenzijas, apžvalginius straipsnius, studijas. Atėjo jis į visuomeninį bei politinį gyvenimą. Jį visada sekė, nuolat domėjosi visuomenine politika, įvykių raida. Visur jis paliko neišdildomus pėdsakus. Visi jo darbai bus apžvelgti jo raštų tomuose. Pirmasis tomas jau surinktas, ir baigiamos korektūros.

Brazaitis buvo rašto žmogus. Rašė visą gyvenimą. Pradėjo žurnalizmu, darbu Kauno dienraštyje, kai atvyko į Kauną studijuoti. Jis nebuvo specialiai parengtas, nebuvo baigęs kokių

žurnalistikos studijų. Bet greitai jis suprato žurnalizmo visas paslaptis ir mokėjo gerai, net ir labai gerai rašyti.

Visada jo mintis logiškai rikiavosi į tam tikrą planą. Rašė sunkiai dirbdamas, prisilaikydamas prancūziško posakio: sunkiai dirbė rašydamas, kad paskui būtų lengva skaityti.

Pirmiausia jis rašydavo ranka, paskui perrašydavo mašinėle. Perrašęs vėl braukydavo, taisydavo. Net jo didieji darbai — jo studijos buvo perrašytos bent kelis kartus. Ypač daug dėmesio kreipė į sklandumą, į paprastumą. Todėl jo raštus visada būdavo lengva skaityti, lengva suprasti. Viskas buvo sukurta tvirtos geležinės logikos.

Savo visuomeninę veiklą pradėjo nuo laikraštininko darbo. Paskui skubėjo visur, kur tik reikėjo jo pagalbos. Čia jis panašus į Vaižgantą, kuris visą gyvenimą visur plūšėjo, kad toji Lietuva būtų gražesnė.

Ir Brazaitis skyrė visą savo gyvenimą Lietuvai, kad ji būtų šviesesnė, mokytesnė, doresnė, kad jos valstybingumas būtų platesnis ir sąmoningesnis. Būdamas pats humanitaras, literatas, jis nuėjo į politiką, į sunkius darbo metus, kad tik lengvėtų vergijos našta okupuotoje Lietuvoje. Ir šioje srityje jis sugebėjo įžvalgti ir pakelti visą gyvenimą.

Pats laikėsi atokiai ir nemėgo panegirikos, pompų. Testamentu nurodė, kad ir jo laidotuvės būtų be kalbų, be vainikų, kad ir jo kapas būtų be paminklo. Jo paminklas yra jo didieji visų sričių darbai. Jis ilgai paliks švyturiu lietuvių tautai, kovotojų pavyzdžiu, liks didžiosios aukos pavyzdžiu.

Šios sukakties proga linkime tik vieno, kad kuo greičiau išėitų jo raštų rinkiniai ir jo monografija, kad šiais veikalais jis nuolatos gyventų lietuvių tautoje.

Šios „konferencijos dalyviai kviečia (mes žinom, ką reiškia kvietimas, jei ten dalyvavo aukšti partijos pareigūnai ir visos Sov. Sąjungos švietimo ministras, — m.pr.) visus mokytojus, aukštųjų ir pedagoginių mokyklų rusų kalbos dėstytojus, liaudies švietimo darbuotojus, lietuvių ir pedagogų, kūrinių darbo ir energijos naujai reikšmingai pakopai (į sovietinį rojų, — m. pr.), įgyvendinant svarbų visaliaudinį uždavinį — gerinti milijonų tarybinių moksleivių ir studentų (reiškia, ne rusiškai kalbančių tautų, — m. pr.) rusų kalbos mokymo kokybę, nes rusų kalba — tarptautinio bendravimo ir visų mūsų didžiosios tarybinės Tėvynės tautų bendradarbiavimo kalba“.

Minėtame T.M. numery yra išspausdinti keli toj konferencijai padaryti pranešimai. Įdomiausias, nes daugiausia rusų kalbos suintensyvinimo reikalaujantis ir ne kartą Lietuvą užkabinantis pranešimas yra visos Sov. Sąjungos švietimo ministro M. Prokofjevo pranešimas, kurio duodam čia kelias ištraukas.

„Dar didelis skaičius jaunų žmonių“, sako Prokofjevas, „silpnai moka rusų kalbą, blogai rašo, skaito ir kalba rusiškai.“ (Jis čia, žinoma, turi galvoj pavergtas tautas, — m. pr.) „Mes negalime būti patenkinti“, pastebi ministras. Ir štai koki planą jis turi galvoj:

„Išimokyklinė įstaiga yra pirmoji visuomeninio vaikų auklėjimo grandis (reiškia, nutautinimo, susovietinimo, suinternacionalinio grandis, — m.pr.). Joje auklėjama apie 11 milijonų vaikų. Natūralu, kad kyla klausimas: ar nereikia ir ten — žaidimais ir pašnekėmis — pradėti

SOVIETŲ SĄJUNGOS PASTANGOS NUTAUTINTI LIETUVĄ PER MOKYKLAS

A. MASIONIS

5

ti mokyti rusų kalbos. Specialistai tvirtina: kuo anksčiau vaikai susipažįsta su kita kalba, tuo geriau ją įsisavina. (...) Daugelyje Uzbekijos ir kai kurių kitų respublikų vaikų darželių įvestas toks mokymas. (...) Kodėl šito negalima padaryti ir kitose respublikose?“

Kaip prisimenam, Aušros 11 nr. buvo paminėta, kad Lietuvoje, matyt, Prokofjevo pageidavimu, jau buvusi parengta programa ir vaikų darželiams, bet pabijota visuomenės nepasitenkinimo tokiu ankstyvu rusinimu, ir ta programa bent tuo tarpu esanti sulaukyta.

Ministrai Prokofjevui rūpi dar vienas rusų kalbos mokymo būdas užimtuose kraštuose. „Švietimo sistemoje, kaip žinia“, sako jis, „plinta parengiamosios klasės, tarp jų ir tokios, kurios rengia vaikus mokyti rusų kalba (...) Jose šiuo metu mokosi apie 233 tūkstančiai šešiamečių vaikų. (...) Parengiamąsias grupes reikėtų dar plačiau steigti.“ (Jis čia turi galvoj grupes su rusų kalba, kas jau iš tikrųjų yra vyresniųjų darželio vaikų mokymas rusiškai).

Toliau ministrai užkliūva Pabaltijo respublikos. Štai ką jis čia porina: „Pabaltijo respublikos turi 11 metų mokymą“. (Visose kitose respublikose jau yra sumažinta iki 10 metų. Pabaltijy nedrįsta to padaryti, bet Prokofjevas čia jau siekia tam tikro apkarpmo rusų kalbos naudai.) Tik paklauskim, ką jis toliau

sako: „galimybės numatyti pakankamai laiko rusų kalbos mokymui čia pačios didžiausios (m. pabr.). Latvijoje rusų kalbos pamokų skaičius buvo padidintas iki 48 savaitinių valandų. Estijoje jis sudaro 43 val., o Lietuvoje — 42, t.y. mažiau, kaip Baltarusijoje. (Ukrainoje 40,5 val., Baltarusijoje 46,5, — mano pr.) „Mūsų nuomone“, sako ministras, „galima būtų unifikuoti šį laiką bent jau Latvijos TSR lygiu.“

Jis taip pat randa, kad „Pailanki aplinka mokyti rusų ir kitų TSRS tautų kalbų yra mokyklose su įvairiomis dėstomomis kalbomis: „mišrios“ mokyklose, kur vieni dalykai dėstomi lietuvių, kiti rusų kalba; tokių mokyklų jau yra Lietuvoje 98 su 53,5 tūkstančiais mokinių (...). Ten, kur tai galima, reikia jas steigti. Nuolat bendraudami, mokiniai geriausiai išmoks rusų kalbą“.

Gal pastebėjot, kad ministras Prokofjevas dažnai vartoja tariamąją nuosaką, kaip „reikėtų“, „būtų galima“ ir t.t., bet tie, kuriems jis kalba, labai gerai žino, ką tai reiškia, nes jis kai kur visai nedviprasmiškai išsireiškia, kad bus ir tam tikrų organų kontrolė ir priežiūra, pvz.: „Viena svarbiausių mokytojų veiklos sričių yra mokyti tarybinį jaunimą rusų kalbos. Jos dėstymo tobulinimas nacionalinėse mokyklose, vidurinėse ir aukštesiose mokyklose įsteigose tapo nuolatinio partinių ir tarybinių organų dėmesio objektu“. Savo kalbos pabaigoj jis išsitaria: „Visi paminėti trūkumai bus įveikti, jeigu nepagailėsime pastangų, sustiprinsime kontrolę ir pagalbą. Ir tai reikia būtinai padaryti!“ Jis tai pabrėžia net su šauktuku.

Ateistinis auklėjimas, kaip nutautinimo priemonė

Partinių ir tarybinių organų dėmesio objektu, kaip minėjo Prokofjevas, yra ne tiek rusų kalbos dėstymo ir tobulinimo reikalai, ne tiek visi kiti, susiję su nutautinimu reikalai, kiek vadinamasis „ateistinis auklėjimas“, nes partija labai gerai žino, kad, kol tauta bus tikinti ir giliai religinga, ji niekuomet nepasiduos nutautinamajam ir nesulies su rusų tauta. Nors religija nėra mūsų tautai esminė tautinė žymė, kaip, pvz., žydai, bet, gal geriau sakant, reli-

gingumas yra taip jauges ir mūsų tautos kūną ir kaulus, kad, palyginus su komunistų kuriama bereligine, ateistiška sovietine visuomene, tarp mūsų ir jų visuomet paliks milžiniška, neperžengiama praraja.

Jei partija ir toleruoja Kat. Bažnyčios kai kuriuos pasireiškimus ir veiklą, kaip, pvz., Lenkijoje ir Vengrijoje, tai Lietuvoje, kuri, jų sovietiniu supratimu, yra sovietinė respublika, jie laiko prestižo dalyku ne pakeisti savus komunistiškus principus ir taikytis prie Bažnyčios, bet palaužti tautos valią ir pakeisti, kaip jie sako, net tautos psichologiją, kuo jie, iš tikrųjų, jau pradeda girtis. Štai ką jie sako okupuotos Lietuvos vadovėly X ir XI klasėm: „Kultūrinė revoliucija (prasidėjusi 1940-1941 m.) smarkiai pastūmė mūsų respublikos švietimą, kultūrą, mokslą, meną į priekį. Ji suvaidino didelį vaidmenį Lietuvos KP kovoje prieš buržuazinę ideologiją, padėjo perauklėti liaudies mases, išgrindų pakeisti lietuvių socialistinės nacijos psichologiją“ (163 p. — mano pabr.). Nežinia, kam šitas melas yra skiriamas, nes Lietuvoje visi, neišskiriant nė pačių partijos pareigūnų, žino, kad nei liaudies masės dar nėra perauklėtos, nei jos psichologija nėra pakeista. Turint galvoj, kad visoj Sov. Sąjungoje tėra, jų pačių daviniais, kurie yra dažnai išpūsti, tik 10% tikrų komunistų, tai pavergtose šalyse šis procentas bus dar mažesnis. Dėl to visa liaudies dauguma yra išlikusi sveika.

Kadangi didžiausia klūtis liaudies psichologijai pakeisti ir paruošti visą tautą susiliejimui su rusų tauta yra religija, tai ypač šiuo metu, kaip jau esam patyrę iš LKBK 34 nr., ateistinė propaganda ir ateistinis auklėjimas yra keleriojai sustiprinti, ir dedamos visos pastangos jaunimą visiškai subedieivinti.

(Bus daugiau)

Čekoslovakijos vyriausybė, nekreipdama dėmesio į vakarų valstybių ir kitų komunistų partijų pareikštus protestus dėl disidentų persekiojimo, ir toliau vykdo chartos 77 narių ir jai pritariantčių asmenų areštus ir tardymus.

Ciurlionio ansamblis dainuoja Vilniaus universiteto minėjime Clevelande. Diriguoja Alfonsas Mikulskis. Nuotr. V. Bacevičius

NELLO VIAN

ŠV. ANTANAS PADUVIETIS

ISVERTĖ ANTANAS VAIČIULAITIS

24

Tulūzoje, kur turėjo dvarą slapstas katarų globėjas Raimundas VII, gyveno katalikų vyskupas Folkus, seniau buvęs truveras. Eretikams jisai buvo pavojingas priešinys. Tačiau ir paklydėliai turėjo vyskupą. Buvo tai Gvilbertas, kuris smarkiai bruzdėjo: vienur jisai sėdėjo kaip pirmininkas susirinkimuose, kitur sušaukdinėjo tarybas, arba savo ranka išvesdavo į vyskupus, taip skleidamas žmonėse savo mokslą. Tebesiautė atri kova, kurion brolis Antanas puolė visu savo užsidegimu. Tačiau jis neregėjo naujos audros, kuri nusiaubė žydinčius vynuogynus, kadangi jis grįžo į Italiją tais pat metais, kada iš šiaurinės Prancūzijos kariauninkai pasikėlė į kovą prieš kladaitikus. Kol pasiekė Italiją, jo dar laukė ilgas kelias. Iš malonių pietinės Prancūzijos lygumų jis keliavo Velay linkui, kur grožis buvo jau šiurkštesnis. Čionai jis neilgai tegaišo. Ėmęs šventkeleivio laz-

dą, jis nukako į vidurinę Prancūziją. Jei kelias būdavo ilgas ir brolių būstinės toli, jisai pasibeldavo į bet kieno duris, Dievo meilės vardu prašydamasis pastogės. Kai, saulei kaitinant, jiedu su palydovu traukdavo per sodžių gatves, kuri nors gailestinga šeimininkė išeidavo ant savo namų slenkščio ir kviesdavo abu keleivius užsukti. Jinai pridėdavo valgio į lėkštes ir nusileisdavo į rūšį atnešti seniausio vyno. Protarpiais abu jie pasibeldavo į turtingus „juodųjų vienuolių“ abatijos vartus, — taip tada vadino benediktinų. Ir jiedu būdavo priimti drauge su kitais skurdeivomis.

Kada brolis Antanas pasiekė Buržo miestą, arkivyskupas Simanas de Sully tenai buvo sušaukęs sinodą. Iš visų diecezių jos kraštų sugužėjo iškilūs prelatai, apsisivyturavę šermėnėliais, ir galingi abatai, kurių škaplietis puošė žėrintis aukso kry-

žius. Buvo tai liūdnas metas masiniams broliams prancūzų žemėje: dvasiškiai į juos dar šnairavo, kadangi jie kažkaip keistai panėšėjo į anuos „neturtėlius“ eretikus, kurie nusizėminimo skraiste dangstė savo puikybę ir buvo pažeidę Bažnyčios vienybę Prancūzijoje. Paryžiaus vyskupas tais metais buvo pasišokęs brolius iškeikti, jeigu popiežiaus laiškas nebūtų jų apgynęs. Arkivyskupas Simanas kaip tik rengėsi taryboje svarstyti, kaip derėtų į pranciškonus žiūrėti. Antanas, būdamas drąsaus ir kieto būdo, sutiko stoti katedroje, didžiųjų prelatų akivaizdoje. Nuramintas ir apšviestas Antano žodžių, Buržo arkivyskupas virto ištikimu mažesniųjų brolių bičiuliu.

Antanas traukė per miestus ir kaimus. Paskutines dienas Prancūzijoje jis praleido Limuzino krašte. Tenai, Limožo mieste, jisai, trokęs būti mažiausias tarp mažiausių, buvo paskirtas provincijolo pareigoms. Jam teko dažnai lankytis po provinciją išsimėčiusius brolių namus. Apkeliaudamas savo žinioj esančias pranciškonų sodybas, jis sakydavo žmonėms pamokslus. Minios netilpo bažnyčiose. Jisai bylojo po atviru dangum, medžių ūksmėj arba tarp senovinio romėnų teatro griuvėsių. Tie griuvėsiai taip pat derėjo turgaus aikštė ir vietos šventėms. Liaudies plūstė suplūsdavo į išgirsti.

Dar šimtai metų neprabėgus, pranciškonas Jonas Rigault, li-

muzinietis, surinko to krašto atsiminimus apie šv. Antaną. Yra tai lyg kokia legenda iš pačių seniausių dokumentų apie šv. Antaną. Galimas daiktas, kad Jonas Rigault šį pasakojimą girdėjęs iš kokio senelio, kuris patsai regėjo taip išgarsėjusį brolių. Pasakojimas liečia garšų Antano stebuklą, kuris yra vienas iš tikriausių tarp panašios rūšies įvykių, priskiriamų šventajam. Visa tai atsitiko Limožo mieste didžiąją savaitę, ketvirtadienio vakare, šv. Petro bažnyčioje. Pagal senovinį paprotį, susirinkę žmonės būdavo, nes tą naktį Jėzus per Paskutinę Vakarienę paliko Švenciausią Sakramentą. Vidunaktį, po pamaldų, brolis Antanas įsilipo į sakyklą ir pradėjo pamokslą. Ūmai jis dvasioje išvydo savo vienuolyną. Tą pačią valandą to vienuolyno broliai buvo susirinkę giedoti rytmetinių maldų. Atėjus laikui, provincijolas turėjo atskaityti lekciją. Būdamas didžiai ištikimas šventajam paklusnumui, Antanas ėmė graužtis, laikydamas apsilėidimu, kad jo nėra tarp brolių. Jis liovėsi kalbėjęs, užsitraukė gaubtuvą ant akių ir atsiklaupė. Į tą pačią akimirą toli ten bažnyčioje, kur buvo susirinkę mažesnieji broliai, provincijolo kreslė pasirodė rudi apsiplikęs vyras. Buvo tai brolis Antanas. Atėjus eilei, jis atskaitė savo maldą ir išnyko. Tada švento Petro bažnyčioje pamokslininkas vėl atsistojo ir toliau bylojo.

Paskutinis Pranciškaus mostas savo „vyskupui“

Pasklido liūdnas gandas apie Pranciškų. Menkas jo kūnas vis labiau liesėjo ir silpo. Jo siela kaskart skaidriau degė meile Dievui. Jis gyveno nuošaliai, toli nuo visų, vien tik stengdamasis savyje atkurti evangeliją. Jis betgi tebegynė neturtą ir paprastumą, didžiausius savo idealus, kuriems grėsė pavojai. Kaip mokytojas, jis savo žodį skelbė laiškais broliui Leonui, krikščionims, visos krikščionybės dvasiškiams ir galiūnams, visiems mažesniųjų brolių ordino provincijolams. Iš Italijos atkeliavę broliai pasakojo, kad jis darėsi vis panašesnis į Viešpatį Jėzų, kurio gyvenimą, ypač gi kančią, jis nesiliovė mąstęs dieną ir naktį.

1226 metų vasarą Provanso „ministeris“ į Arlo miestą sušaukė mažesnius savo provincijos brolius. Anas provincijolas buvo kilęs iš Florencijos, ir Pranciškų jį vadino tėvu penėtoju, nes tasai buvo labai švelnus su jaunais broliukais. Ir Antanas atvyko į Arlo miestą, kuris anuomet garėjo prekyba ir senovinėmis romėnų griuvėsiais. Mažesnieji broliai susirinko kapitulos salėje. Tarp jų buvo ir susimąstęs, nusizėminęs brolis Menaldas. Nelyginant koki mokiniai, jie susėdė į ilgus suolus. Provincijolas kalbėti paskyrė Antaną, mokslo vyrą. Jis pasirinko žodžius, kuriuos re-

gim prikaltus prie kryžiaus: „Jėzus Nazarenas, Žydų Karalius“. Visa, kas ten įvyko, mini vieną legendą, sustatytą senąja prancūzų kalba.

Joje taip skaitome: „Kartą jisai sakė pamokslą provincijos susirinkime. Tą valandą šventas Pranciškus, mūsų tėvas, buvęs kitame krašte, vėl pasirodė, be jokios apgaulės, šioje vietoje. Nukryžiuotas kontempliacijoje, jis patvirtino švento Antano pamokslą, o paskui jį palaimino“.

Didžioji meilė šv. Pranciškų paženklinio kryžiaus žaizdomis kojose, rankose ir šone. Jis suvaikščiojo tolimą kelią, kad dar kartą išgirstų „savo vyskupą“, kalbant apie Kristaus kančią, apie tą paslaptį, kuri visą gyvenimą buvo pripildžiusi jo širdį. Pirmiesiems broliams jis įdėjęs paprotį su didžiu maldingumu garbinti kryžių visur, kur tik jį regėjo ar jo atminimą rado. Kaip pirmieji pranciškonai, taip ir jis patsai klausė galingo šauksmo, kurį žadino didžioji meilė.

Pirmoji Tomo Celano legenda, tikras dokumentas apie šį nuostabų regėjimą, sako, kad tik brolis Menaldas matė Pranciškų ties kapitulos durimis. Jisai buvo išskėtęs ir pakėlęs rankas kryžiaus pavidalu. Truputį pakilęs nuo žemės, Pranciškų laimino susirinkusius. Brolius apėmė didelis džiaugsmas, nors jie nesuprato kodėl.

(Bus daugiau)

VINCO KRĖVĖS-MICKEVIČIAUS TĖVIŠKĖ Kodėl po karo ją bolševikai nugriovė?

Nuo Merkinės apie šešis kilometrų į šiaurę buvo Subartonių kaimas. Tarp šių dviejų gyvenviečių — Merkinės ir Subartonių — per vidurį giliu grioviu teka sraunus upelis Strauja.

Ežerų ežerėliai

Subartonių kaimas iš visų pusių apsuptas miškais. Čia buvo ir kaimo garsenybė — "Subartonių miškas". Tai pirmos rūšies pušynas, kuris buvo žinomas visame krašte. Netoliese miške ir prie miško virtinė ežerų ir ežerėlių. Čia pat prie miško Gilšės ežeras.

Rusai sukilėlių žemėse

Kaimo žemė prasta, prie smėlio. Geresnė šiek tiek ties kaimo viduriu. Bet ji buvo atitekusiai daugiau rusų gyvenamai kaimo daliai. Patį Subartonių kaimą sudarė lietuviai, rusai ir viena sodyba žydų. Lietuvių buvo trys ketvirtadaliai, rusų — vienas ketvirtadalis. Rusai atsirado po pirmojo sukilimo. Juos čia kolonizavo sukilėlių žemėse. Iš tikrųjų tai buvo atitremti buvę prasikaltėliai — vagys, girtuokliai ir nekokie žmonės.

Per ilgą laiką gyvendami kartu su lietuviais, neprisitaikė prie jų būdo, nesulietuvėjo. Skirtingos tautos, skirtingi būdai. Lietuviai darbštūs, teisingi, padorūs. Rusai tinginiai, vagiliai, girtuokliai. Taip jie Subartonių kaime merdėjo, jokios pažangos nedarė, nors valdžia, palyginus su lietuviais, visas geras sąlygas jiems davė. Su laiku jie taip savaime išnyko.

Mickevičiaus sodyba

Subartonių kaime apie vidurį kairėje gatvės pusėje buvo Mickevičiaus sodyba. Pati sodyba buvo nedidelė. Namas stovėjo galu į gatvę, medinis, tarp liepų. Sodybos kieme vienoje pusėje buvo vartai, kitoje — svirnelis ir malkinė. Gale sklypo stovėjo vienas durų kluonelis. Už namo buvo mažas sodelis. Priešais duris, arčiau gatvės, šulinys su svirtimi. Prasidarus duris, patenki į priemenę. Dešinėje pusėje gyvenama patalpa, kairėje — seklyčia, o priešais — kamara. Grindys — plukto molio.

Mickevičius buvo mažžemis. Ilgai eiguliavo — iki senatvės.

Mickevičiaus pavardė

Pavardė Mickevičius yra vėlesnio laikotarpio. Tikriausiai kunigų ar bajorų lenkinimo laikotarpio darinys. Pirmoji pavardė buvo Mickelis. Senesnės kartos žmonės kitaip jo ir nešaukė, kaip Mickeliu. Jis ir mirė Mickeliu.

Krėvė turėjo vyresnį brolį ir keturias seseris. Brolis per muštynes Merkinėje buvo primušęs "stražnyką". Bijodamas bausmės, pabėgo į Ameriką. Tolimesnis jo gyvenimas nežinomas. Iš keturių seserų viena invalidė.

Krėvės motina kilusi nuo Nedzingės parapijos, trys kilometrai Perlojos kryptimi. Motinos pavardė — Krivaitė. Krėvė savo slapyvardį paėmė iš savo motinos mergautinės pavardės.

Krėvės tėvas

Krėvės tėvas buvo labai mažo ūgio, liesas. Abu tėvai buvo senyvi žmonės, ligoti, be sveikatos, dirbti negalėjo. Samdėsi berną ir mergą (tarną ir tarnaitę). Žmonai mirus, Mickevičius vedė savo tarnaitę, kuri buvo už jį dukart jaunesnė. Turėjo vaikų. Tai buvo Mickevičiaus antra šeima.

Norėdamas patekti į vadinamąją Samūniškių kelią, į mišką, turėjai eiti per visą kaimą, per purvą. Į tą kelią buvo arčiau ir sausiau per Mickevičiaus sodybą. Kažkodėl jis praieinančiams neprieštaravo. Kiek man teko eiti per jo kiemą, visada rasdavau šį tą kieme dirbinę. Nepraeidavau neužšnekintas. Buvo labai šnekus žmogelis.

Neužilgo Mickevičius mirė. Toje sodyboje gyveno jo vardo antra šeima.

Vincas Krėvė-Mickevičius apie 1920 metus. Šiomet suėjo 25 metai nuo jo mirties. Mirė 1954 Philadelphijoje.

Nelaimėm užgriuvus

Neužilgo Lietuvą užgriuvo nelaimės. Rudieji atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdą. Raudonieji užėmė visą Lietuvą. Prasidėjo nežmoniškas lietuvių gyvenimas: areštai, suėmimai, dingimai, žudymai, trėmimai, plėšimai. Raudonieji padarė "Tarybinę Lietuvą". Propagandos sumetimais į ministrus įtraukė kraštui žinomų žmonių, kurie jokios galios neturėjo. Užsienio reikalų ministeriu paskyrė Vincą Krėvę, kuris negalėjo į užsienį išvykti, net su užsieniečiais matytis.

Pas Molotovą

Krėvė buvo patriotas lietuvis, poetas, mokslininkas, profesorius. Matydamas ir pergyvendamas tą nežmoniškumą, liguistą režimą, susirūpinęs išvyko į Maskvą. Norėjo kaip Lietuvos užsienio reikalų ministeris išsiaiškinti neaiškumus. Ėjo pas Molotovą, užsienio reikalų komisarą. Tuo laiku jis buvo ant ras žmogus valdžioje. Jis jį priėmė, bet kaip priėmė! Pralaidė laukiamajame iki ryto 4 valandos. Taip galėjo su kultūringu europiečiu pasielgti tik biurokratas, užkietėjęs rusas šovinistas, nacionalistas.

Krėvė šiam biurokratui dėstė savo nuomonę, kad Lietuva ir lietuvių kalba yra skirtinga, savita tautos psichologija. Lietuva gyveno savitą nepriklausomą gyvenimą...

Molotovas čia jo kalbą nutraukė:

— Vakarų imperialistų-kapitalistų išmisas. Vakarų imperialistai, pasinaudodami Tarybų Sąjungos silpnumu, sukūrė tuomet Pabaltijį (vadinasi, Lietuvą). Pabaltijis nuo amžių slavų gyvenamos žemės... Duosime Pabaltijui privalomą mokslą.

Krėvės "audiencija" tuoj baigėsi.

Tuo metu Kauno geležinkelio stotyje rengė Krėvės sutikimą — statė mikrofoną. Grįžęs kalbės Krėvė. Krėvė, išlipęs iš traukinio, praeidamas pro šalį, pasakė, kad laidotuvių kalbos nėra pasiruošęs.

Vėliau po taip vadinamo "seimo išrinkimo" Krėvė pasitraukė iš "valdžios."

Sugriaua Krėvės tėviškę

Ivykus karui, rusams pasitraukus, Krėvė viešai paskelbė visas rusų Lietuvai padarytas skriaudas. Dėl to 1944 metais, raudoniesiems vėl peržengus Lietuvos sieną, Krėvė pasitraukė į užsienį.

Atsikeršydami Krėvei, puolė jo tėviškę. Enkavedistai Mickevičiaus antrą šeimą išvežė į Sibirą. Trobesius nugriovė ir sudėgino, sodelį iškirto. Visą sunaikino, net šulinį užgriovė. Žodžiu, Krėvės gimtinėje neliko akmenų ant akmenų. Sodybos neliko nė žymės.

Išveža artimuosius

Tuo nebuvo patenkinta. Surinko, suieškojo Krėvės visus gimusius, tolimus ir artimus, ir visus išvežė Sibirą. Merkinėje

Taip dabar atrodo atstatytas Vinco Krėvės gimtasis namas Subartonyse, Merkinėje.

Krėvės sesuo Javarauskienė buvo invalidė. Ir tą išvežė. Ten mirė. Kitos sesers, Sakalauskienešės iš Ilgininkų kaimo, berniukas kažkokiu būdu buvo pabėgęs. Tai čia nušovė.

Krėvės raštai buvo draudžiami skaityti. Iš mokyklinių vadovėlių išplėsti straipsneliai. Krėvės vardas niekur nebuvo minimas. Jeigu kokia proga paminėdavo, tai tik iš blogos pusės, kaip keiksmazodį.

Laikas ėjo. Mirė Stalinas. Šis tas pasikeitė. Išvežtieji, kas gyvas liko, pradėjo sugrįžti. Krėvės artimieji buvo sugrįžę, bet jiems nebuvo leista Lietuvoje gyventi. Neregistravo. Nedavė darbo, neleido dirbti. Neturėdami iš ko gyventi, vargo spiriami, grįžo atgal į Sibirą.

Atstatė sodybą

Tų siaubingų Lietuvai laikų praėjo visas amžiaus ketvirtis.

(nukelta į 5 psl.)

Medis su išpiautu rašytojo Vinco Krėvės atvaizdu

ĮSIGYKITE VILNIAUS UNIVERSITETO SUKAKTUVINĮ MEDALĮ

Tai puiki dovana Jūsų jaunimui, draugams ir bendradarbiams

Leidėjai: Akademinis Skautų Sąjūdis
Skulptorius: Vytautas Kašuba
Kalykla: Franklin Mint

Medaliai:

Bronzinis, antikinis, 70mm diametro \$15
Bronzinis, blizgantis, 70 mm diametro \$20
Sidabrinis, 44mm diametro \$35
Paausuotas sidabrinis, 44mm dia. \$40
Auksinis (14kt.), 44mm dia.; reikia užsakyti prieš gruodžio 31 d.; apie \$425.

Pastabos: Kainos yra JAV doleriais. Pridėti \$2 dėl persiuntimo ir apdraudos. Čekius rašyti "Vilniaus Universiteto Medalis".

Dėl medalių užsakymo kreipkitės į Jūsų apylinkės platintojus arba medalio administratorę:

Bostone — Julius Spakevičius (617)326-0403
New Yorke — Dr. Jonas Ulėnas (516)271-4470
Washington, DC — Dr. Saulius Naujokaitis (301) 986-1547
Floridoje — Kazys Palčiauskas (813)360-4113
Montrealyje — Rasa Lukoševičiūtė (514)366-1210
Toronto — Prima Saplienė (416)654-9052
Clevelande — Dr. Stepas Matas (216)524-3242
Detroit — Liuda Rugienienė (313)573-9448
Chicagoje — Danutė Korzonienė (312)778-6723
Ramunė Lukienė (312)422-4288
Omahoje — Teresė Gaidelytė (402)731-8720
Tucsono — Dr. Stasys Vanagūnas (602)296-0307
Phoenixe — Aldona Vaitkienė (602) 266-5954
Seattle — Gediminas Morkūnas (206)746-1272
San Francisco — Danutė Janutienė (415)849-1147
Los Angeles — Valentinas Varnas (213)662-2611

Medalio administratorė:

Aldona Venckienė (213)393-2803
603 14th Street
Santa Monica, California 90402

Atsiųsta paminėti

Kun. K. Žitkus — TAU, MARIJA, ROŽINIS. Poetinis paslapčių apmąstymas. Išleido Kanados Lietuvių Katalikų Centro Liturginė Komisija 1979 metais. Finansavo Toronto Prisikėlimo parapija 25 metų jubiliejaus proga. Iliustravo dail. Danguolė Stončiūtė-Kuolienė. Rinko Type Master. Spaudė Litho Art Limited. Tiražas 2000 egz. 176 psl. Kaina 2.50 dol. Užsisakoma šiuo adresu: Prisikėlimo Parapija, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8, Canada.

Šių eilėraščių autorius, okupuotoj Lietuvoj gyvenęs kun. Kazimieras Žitkus, yra taip pat autorius populiarios dainos "Grazių dainelių daug girdėjau". Kaip rašytojas jis Lietuvoj buvo ir tebėra žinomas savo nuoširdžia sklandžiai eiliuota lyrika, pasirašyta Vinco Stonio slapyvardžiu.

Tų pačių leidėjų Kanadoj 1977 buvo išleistas ir Darbininke paminėtas dar kitas panašaus pobūdžio kun. K. Žitkaus eilėraščių rinkinys — "Kryžiaus kelias". Jame keturiolikai Kristaus kančios vietų buvo skirta keturiolika tripomųjų eilėraščių. Dabar išleistame rinkiny, skirtame rožančiaus paslapčių apmąstymui, yra 160 eilėraščių, sistemingai padalytų į 10 dalių. Kiekvienai daliai tenka vienas keturposmis ir 15 tripomųjų eilėraščių. Prieš kiekvieną dalį yra prasminga iliustracija.

Kaip aname, taip ir šiame, dabartiniame, rinkiny randam tą patį kun. Žitkų — poetą Vincą Stonį, tebesilaikantį klasikines eilėdaros, atseit nemodernėjantį, bet ir nesenstantį. Pirmoji dalis pradėdama tokiu posmu:

*Aterki, Dieve, mano lūpas,
Kad skelbtų Tavo garbę jos,
Štai — nuolankus ant kelių
klūpau,
Malonės melsdamas naujos.*

Autorių pažįstam kaip niekada nenusižengiantį nei ritmikai, nei rimavimui. Bet šioj knygoj tų nusižengimų apstu (daugiau negu anoj). Tai ne autoriaus kaltė. Tai kažkas be blogos intencijos kai kurias eilutes iškraipė ir eilėraščių pakenkė.

SANTARA — ŠVIESA. 25 metų sukaktuvinis leidinys. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. 400-siais Vilniaus universiteto metais. Atsakomasis redaktorius **Valdas V. Adamkus**. Meninis apipavidalinimas ir techninė priežiūra — **Birutė A. Bulotaitė**. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoj. Tiražas 1000 egz. Iliustruota nuotraukomis. Kietais viršeliais. 160 psl. Kaina 6 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoj.

Turinys: Vytautas Kavolis — Sutemų griuvėsiai, gyvenimo impresijos, Vincas Rastenis — Santara sukaktuvininkė, Tomas Venclova — Pažinus Santarą iš tolo, Mykolas Drunga — Santara-Šviesa išeivijos keliu.

Leidinio įvade, kurio autorius — Romas J. Misiūnas, rašoma: "Savo būvio metu Santara paliko neišdildomą žymę lietuvių tautos kultūros ir, gal kiek mažiau, politikos istorijoje. Santara neaugo taip, kaip paprastai organizacijos stengiasi augti: didindamos narių skaičių, stiprindamos savo finansinį pajėgumą, keldamos savo vadovybės prestižą. Niekam niekad nepasiseks tiksliai suskaičiuoti, kada kiek Santara turėjo narių. (...) Santara beveik neturi organizacijos įprasto pavidalo vadovybės. Tačiau ji vistiek pagarsėjo lietuvių tarpe, ne tik išeivijoje, o ir pačioje Lietuvoje."

Apie leidinį pasisako šiaip:

"Čia yra sutelktos keturios apybraižos, pateiktos keturių autorių, skirtingų amžių, praeities patirtimi ir požiūriu, tad kaip tik tais skirtingumais reprezentuojančių skerspjuvį ištisos su Santara susijusių individų įvairovės."

ROCHESTER, N.Y.

Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas Rochesteryje įvyko spalio 28. Paskaitą apie Vilniaus un-tą skaitė Vlada Sabalienė, Nazareth Kolegijos profesorė. Prelegentė pati yra vilnietė ir yra gavusi magistro laipsnį Vilniaus un-te.

Apie Lietuvos istorinę padėtį Vilniaus universiteto steigimo laikais ir įdomių statistinių duomenų pateikė Rimvydas Tamošiūnas, lituanistinės mokyklos istorijos ir geografijos mokytojas.

Po paskaitų buvo renkamos aukos Lietuvos Bendruomenės švietimo reikalui, apie reikalą paaiškinus L.B. pirmininkui B. Krokui.

Meninė daly Antanina Žmuidzinaitė padėklamavo diena pritaikytos poezijos. Surinkta aukų 224 dol., kurių 150 pasiūstą L.B. Krašto valdybai, o likusi suma perduota lit. mokyklos išdininkei J. Naujokienei. Minėjimą rengė Rochesterio L.B. apylinkės valdyba.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas Rochesteryje įvyko lapkričio 4 tuoj po 11 val. pamaldų parapijos salėje. Programą pradėjo Ramovės skyriaus pirmininkas Aleksandras Beresnevičius, pakviesdamas į garbės prezidiumą savanorius kūrėjus ir parapijos kleboną kun. Justiną Vaškį. Pradžioj pagerbti mirę už Lietuvos laisvę lietuviai kariai ir ypač prisimintas liepos mėn. miręs savanoris pulk. Raimundas Liormanas.

Įžvalgiai apie politinę pasaulio situaciją ypač pabrėžiant paskaitą skaitė Juozas Yurkus, Rochesterio Altos-Balfo skyrių pirmininkas, ypač aktyvus politinėje srityje Rochesterio lietuvių veikėjas.

Minėjimas buvo trumpas ir įdomus.

Sv. Jurgio lietuvių parapijos pietūs ir metinis bazaras vyko lapkričio 18. Parapijos komitetui vadovauja Jonas Želnis.

Rochesterio ateitininkų sen-draugių skyriaus susirinkimas šaukiamas gruodžio 9. Susirinkimas su įdomia programa įvyks pas skyriaus narius Joną ir Nijolę Dėdinus. Pradžią 3 val. po pietų.

Lituanistinės mokyklos mokiniai intensyviai ruošiasi Kalėdų eglutei. Vaikams pritaikytą vaidinimą režisuoja aktorė Izabelė Žmuidzinienė.

Rochesterio Meno Muziejuje kasmet rengiamos tautų eglutės su parodomis, programomis, tom tautom charakteringais Kalėdų valgiais. Rochesterio lietuviai ir šiais metais sutiko dalyvauti programoj.

Su lietuvių tautiniais šokiais

VINCO KRĖVĖS TĖVIŠKĖ

(atkelta iš 4 psl.)

Pradėjo spaudoje rodytis Krėvės kūryba. Dažniau buvo minimas Krėvės vardas.

Subartonių kaime, kur buvo Mickevičiaus sodyba, atvežė iš Raicinykų (Raitininkų) kaimo ūkininko namą, lygiai panašų į buvusį Mickevičiaus namą. Pastatė toje pačioje vietoje, kur buvo Mickevičiaus namas. Aptvėrė. Priešais duris pastatė didelį stulpą su išrėžtu Krėvės atvaizdu. Nuo plento tiesiai pagal Gilšės ežerą atvedė asfaltuotą kelią kone prie pat namo. Buvusią kaimo gatvę išžvyravo iki Merkinės. Mašinos gali važiuoti kaip plentu.

Neva atstatė Krėvės gimtinę. Atstatytame name padarė Krėvės muziejų. Prie durų lentoje net nurodyta lankymo valandos.

Štai va, kas yra Tarybų Sąjunga. Vieną dieną kanda, kitą dieną laizg!

Juo'tbė

pasirodys Lazdyno šokėjai, vadovaujami Jadvygos Regienienės. Meno dalykus ir eglutę ruošia Janė Lapinienė ir Živilė Tamošiūnienė. Lietuviškus Kalėdų pyragus kepa Nijolė Kašinskienė ir Juzė Krokienė.

Organizuojasi pensininkų klubas. Pirmas susirinkimas įvyko mokyklos patalpose lapkričio 11. Į laikinąją valdybą išrinkti Mečišlovas Pučius, Valerijonas Vitkus ir Jadvyga Poškienė.

Ligoninė gydomi p. Čypienė ir Agnė Beresnevičienė.

K. R.

Rochesterio lietuvių choras repeticijos metu. Dešinė pusėj stovi dirigentas Jonas Adomaitis. Nuotr. V. Staškevičiaus

Rochesterio Bendruomenės chorui sukako 30 metų. Sukaktuvinis koncertas įvyks gruodžio 1, šeštadienį, 7:30 val. vak. Šv. Jurgio lietuvių katalikų parapijos salėje. Programoj — mišrus choras ir smuikininkė Milda Alkaitytė, viešnia iš New Yorko. Po programos — šilti valgiai, baras, šokiai ir loterija. Rochesterio lietuvių Bendruomenės choras yra vienas iš tų, kuris yra dainavęs visose lietuvių dainų šventėse, rengtose JAV-bėse ir Kanadoj. Jo dainomis yra gėrėjęsi ne tik vietos lietuviai, bet ir tolimesnių vietovių tautiečiai — St. Catharines, Hamilton, Ont., Buffalo ir kt.

Chorui vadovauja su trumpomis pertraukomis jau 30 metų Jonas Adomaitis. Tai ištvermingas lietuviškos dainos puoselėtojas. Nors pastaruoju laiku jis gyvena 50 mylių už Rochesterio, bet nėra sekmadienio, kad neatvyktų į choro repeticijas su savo miela žmona One, aktyvia šio choro dalyve. Rochestery choras yra giedojęs ir dainavęs (ir dainuojas)

LB ATSTOVAI VAKARŲ VOKIETIJOS AMBASADOJE

Kadenciją bebaigias JAV LB krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys ir PLB atstovas Washingtono Algimantas Gureckas spalio 24 pabėgėlio sportininko Vlado Česiūno pagrobimo reikalu lankėsi Vak. Vokietijos ambasadoj Washingtone. Juos priėmė ministeris patarėjas politikam reikalams Peter Bazing ir pirmasis sekretorius Klaus Peter Klaiber. Pokalbis truko nepilną valandą. Pasimatymas suteiktas A. Gureckui iš anksto painformavus ambasados pareigūnus apie norimus liesti klausimus ir jiem suteikus laiko susirūti su Vak. Vokietija.

LB atstovai pokalbį pradėjo pareiškimu, apgailestaujančiu V. Česiūno tragišką pagrobimą ir Sov. Sąjungos agentų įvykdytą Vak. Vokietijos suvereniteto pažeidimą. Priminta, kad Česiūno reikalui Vak. Vokietijai tenka atsakomybė klausimą ištirti ir buvusią padėtį atstatyti, iš sovietų išreikalaujant Česiūno sugrąžinimą. Sovietų agentų elgesys yra smerktinas, ir Vak. Vokietija, būdama Helsinkio konferencijos sutarčių signatarė, privalėtų Česiūno klausimą iškelti 1980 įvyksiančioj Madrido konferencijoj.

Ministeris patarėjas Bazing pareiškė, kad Česiūno incidentas yra stipriai sukrėtęs Vak. Vokietiją. Būndestage visų trijų didžiųjų partijų atstovai yra pareiškę savo susirūpinimą ir pritarę vyriausio federalinio prokuroro vykdomai investigacijai. Prokuroro tyrimai nėra baigti. Savo ruožtu Vak. Vokietijos vyriausybė per diplomatinis šaltinius yra užklaususi Sov. Sąjungą dėl Česiūno dingimo. Sovietų skelbiami pranešimai, kad Česiūnas grįžęs savo noru, skamba neįtikinamai.

Vak. Vokietija šį, kaip ir kitus panašius klausimus, yra pasiryžusi spręsti diplomatiniaisėjimais, nesileidžiant į audringus pareiškimus, kurie klausimo

Rochesterio lietuvių choras repeticijos metu. Dešinė pusėj stovi dirigentas Jonas Adomaitis. Nuotr. V. Staškevičiaus

visose bažnytinėse ir tautinėse šventėse.

Reikia tikėtis, kad Rochesterio ir plačios apylinkės lietuviai bei jų kaimynai savo nuosirdžiu atsilankymu pagerbs šiuos didžiuosius lietuviškos dainos puoselėtojus — Rochesterio lietuvių chorą jo 30 metų dainos ir giesmės sukaktuviniame koncerte.

Balfo pinigine rinkliava bus pravesta gruodžio 1 Šv. Jurgio liet. kat parapijos bažnyčioj pamaldų metu.

Inž. Vaidevutį Draugelį Xerox bendrovė rugpiučio mėn. pabaigoj pasiuntė į Japoniją, į Tokio miestą, kur jis vadovaus šios bendrovės gamybos projektų darbam. Kartu išvyko ir jo žmona Nijolė su dviem mažamečiais vaikučiais. V. Draugelis ir jo žmona Nijolė buvo nuosirdūs ir veiklus skautų, choro ir parapijos bei kitų organizacijų nariai. Tikimės, kad mieli bičiuliai Draugeliai, ir tolimame Rytų krašte gyvendami, nepamirs savo lietuviškos bendruomenės Rochestery.

A. Sb.

PER MENĄ Į LABDARĄ

CLEVELAND, OHIO

Jei visuomeninio gyvenimo sūkurioose skuba dienos, atnaušusios naujus kūrybinius laimėjimus, naujus kovings Lietuvos vadavimo šūkius, tai ir kalendoriaus lapeliai vienas po kito nesą naujus rudenius ir naujas žiemas. Tylūs darbai, kurių vaisiais naudojames be reklamos, be aplodismentų ir kalbų, gal ne vieną palies šilta globojančia ranka.

Jau keturias dešimtis metų su viršum Nekalto Prasidėjimo seserys, populiariai mūsų tarpe pažįstamos kaip "Putnamo seselės", ištvermingai, kukliai ir vis dėlto sėkmingai savo tarnybą Dievui konkretizuoja tarnyba žmogui, ypač tarnyba lietuviškajam jaunimui ir senimui.

Jų centriniai namai, įsigyti Putname 1935, jau pasiekė "pensijos" amžių. Remontai, užlaikymas, reikalavimai pritaikyti modernias apsaugos taisykles, daro tolimesnį jų patalpų išlaikymą beveik neįmanomą. Naujos statybos projektas apima 15 miegamųjų kambarių, biblioteką, virtuvę, administracines patalpas ir t.t. Putnamo seselės visada pasitiekė mūsų visuomenės parama ir jos visada susilaukė. Jom remti beveik visose mūsų didesnėse kolonijose yra susidarę komitetai, kurie įvairiais būdais renka jų namų statybai lėšas.

Clevelando Putnamo seselės remti komitetas, pirmininkaujamas Birutės Skrinienės, talkinant Danai Dundurienei, Reginei Čiuberkienei, Gražinai Plečkaitienei, Henrikui Stasui, Stefanijai Stasienei, Irenai ir Antaninai Puškorūtėm, gruodžio 2, sekmadienį, 4 val. popiet DMNP parapijos salėj ruošia Aldonos Stempužienės-Švedienės ir komp. pianisto Jono Švedo koncertą, kurio visas pelnas skiriamas seselių namų statybai.

Aldona Stempužienė-Švedienė, eilės dainavimo konkursų laimėtoja, gastroliavusi JAV, Kanadoj, Europoj ir Pietų Amerikoj, Clevelando ir Chicagos operų pastatymų dalyvė (Rigoletto, Hoffmano pasakos, Jūrėtė ir Kastytis, Maras, Lokys, Carmen, Trubadūrai ir t.t.), dainavusi su Chicagos, New Yorko, Stuttgarto, Mannheimo, San Diego simfoniniais orkestrais, ilgametė Čiurlionio ansamblio solistė, turi pasigėrėtiną muzikos recenzijų rinkinį. Clevelando dienaščio Plain Dealer muzikos kritikai net kelis kartus pareiškė, kad "Aldona Stempužienė-Švedienė yra Clevelando kontraltas, kuri savo rečitaly yra nuostabi (superb)". Toronto Globe and Mail apie jos koncertą išsireiškia taip: "tai nuostabaus grožio kontraltas, naudojamas su subrendusiu meno pajautimu ir skoniu".

Mon-tevideo Extra jos dainavimą apibūdino kaip "vieną didingą dainą". Šį kartą turėsime progos išgirsti Purcell, Monteverdi, Scarlatti, Schuberto, Mozarto, Villa Lobos kūrinius. Mūsų publikos ypatingai vertinamas jos liaudies

kompozicijų interpretavimas šį kartą mus pradžiugins liaudies sutartinėmis. Visada mėgusi dainuoti pirmą kartą pasaulį išvystančias kompozicijas, antrojo koncerto daly Aldona Stempužienė-Švedienė dainuos Jono Švedo originalius veikalus. Įdomi staigmena bus ta, kad Jonas Švedas, retai tepasirodęs scenoj kaip pianistas, skambins savo originalią kompoziciją fortepijonui "Saraband" ir "Perpetuo", parašytą senos lietuvių liaudies dainos motyvais.

Kai mūsų gyvenimo rudens sezonas, perpildytas banketais ir baliais, randa vietos ir grynai meninei pramogai, reikia tikėtis, kad Clevelando lietuvių šiame originaliame koncerte bus gausu. Jie savo atsilankymu taip pat parems vieną iš mūsų vertingų institucijų — darbščias, energingas, Dievui ir tautai tarnaujančias Putnamo seseles. Iš tikro per kultūringą pramogą paremsim ir kilnų, bet labai reikalingą projektą.

Bilietai kainos — 5 ir 4 doleriai, pensininkams — pusė kainos. Bilietaus galima įsigyti pas komiteto narius.

Iki malonaus pasimatymo iškilame žiemos sezono koncerte! Aurelija Balašaitienė

Pianisto Vytauto Puškoriaus koncertas

Šį rudenį į Clevelando miesto burnistrus kandidatavo didelis lietuvių bičiulis, Ohio valstijos vicegubernatorius George V. Voinovich, kuris gyvena lietuvių rajone, dažnai lankosi lietuvių renginiuose ir gerai supranta pavergtųjų tautų padėtį. Pačiame rinkiminės kampanijos įkaršty jo šeima ištiko skaudų nelaimę. Neatsargus jaunuolis skubėdamas pervažiavo raudoną šviesą ir užmušė George V. Voinovich jauniausią 9 metų dukrelę, einančią po pietų pertraukos į mokyklą.

Clevelando miesto gyventojai giliai išgyveno šios šeimos tragediją. Ji taip pat palietė ir jauną pianistą širdį, ir Vytautas Puškorius savo koncertą, kuris įvyks gruodžio 2, sekmadienį, 6val. 30 min. vak. The School of Fine Arts, 38660 Mentor Ave., Willoughby, Ohio, dedikuoja mažosios Molly prisiminimui ir gautą koncerto pelną skiria Molly Voinovich vardo pažangiųjų mokinių memorialiniam fondui prie Clevelando viešųjų mokyklų švietimo valdybos.

Vytautas Puškorius ir praity savo koncertus yra skyręs prasmingiems tikslams, kaip III-ajam ir IV-ajam pasaulio lietuvių jaunimo kongresui. Taip pat dažnai talkino daugeliui Clevelando lietuvių organizacijų.

Clevelando ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami šį sekmadienio vakarą skirti mūsų jauną pianistą koncertui ir kartu paremti jo gražų tikslą. Auka — 3 dol., vaikams iki 12 metų — nemokamai.

Šį Vytauto Puškoriaus koncertą globoja Clevelando Lietuvių Visuomeninis Klubas.

L.V.K.

IŠ VISUR

— Filmas apie Simą Kudirką "The Defection of Simas Kudirka" bus rodomas sausio 22 d., 8:30 val. vak. per televiziją visoje Prancūzijoje. Tuoj po filmo rodymo bus transliuojamas gyvas pokalbis, kuriame dalyvaus Simas Kudirka, Alexander Godunov, A. Ševčenko ir vienas rusas, keliavęs kelis tūkstančius mylių pėsčias, kol iš Sovietų Sąjungos pabėgo per Suomijos sieną. Kviestas atstovas ir iš Sovietų ambasados Paryžiu, bet atsakymas dar negautas.

— Dr. Kazys Šidlauskas lapkričio 16 didele balsų dauguma perrinktas Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininku. Vice-pirmininkai: Teodoras Blinstrubas, Povilas Dargis, dr. Juozas Jerome, dr. Leonas Kriaučeliūnas, dr. Vladas Šimaitis, dr. Jonas Valaitis, generalinis sekretorius — kun. Adolfas Stašys, protokolų sekr. — inž. Grožvydas Lazauskas, išd. — Juozas Skorubskas, finansų sekr. — Emilija Vilimaite.

— Vliko seimas šiemet įvyks gruodžio 8-9 Baltimorėj, Lietuvių Svetainės didžiojo salėj.

— Apie laureatą Jurgį Gliudą rugsėjo laidoj parašė UAW, Industrinių organizacijų susivienijimo, mėnesinis žurnalas Solidarity, turįs apie 2 milijonus skaitytojų. Pabrėžta, kad romanas "Namai ant smėlio" buvo įvertintas Time žurnalo kaip "geriausias romanas apie nacizmą". "Tko sonata" yra beletristinė garsaus lietuvių kompozitoriaus ir dailininko M.K. Čiurlionio biografija. Prie straipsnio pridėta ir rašytojo nuotrauka.

— Solistės Laimos Stepatienės dainų ir arių rečitalis įvyks gruodžio 1, šeštadienį, 8 val. vak. Los Angeles, Calif., Šv. Kazimiero lietuvių parapijos didžiojo salėj. Po rečitalio apatinėje salėj vyks Julijos Šlapelytės tautinių drabužių paroda ir vaišės. Vakarą rengia Los Angeles Birtietės ir pelną skiria šalpai.

— Rašytojo Jurgio Jankaus "Anapus rytojaus" knygos sutiktuves gruodžio 8, šeštadienį, ruošia Los Angeles Lietuvių Fronto Bičiulių sambūris Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj. Į šį literatūros vakarą iš Rochesterio atvyks ir pats autorius ir skaitys iki šiol dar niekur neskeltą kūrybą. Muzikinę vakaro dalį ruošia komp. Gedra Gudaskienė. Tuo pačiu metu planuojama suruošti dailininko Telesforo Valiaus kūrinių parodą.

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos dvyliktas suvažiavimas įvyks 1982.

— Rašytojas prof. Algirdas Landsbergis išvyko iš New Yorko į Londoną, Angliją, kur dalyvaus tarptautiniame rašytojų PEN klubo suvažiavime, atstovaudamas lietuviams. Ta pačia proga jis aplankys Londono lietuvių, jiems paskaitys savo kūrybos ir perduos PLB valdybos sveikinimus. Rašytojo A. Landsbergio kelionę apmokėjo PLB valdyba. Praėjusios vasaros mėnesį Brazilijoje įvykusiam tarptautiniam PEN klubo kongrese lietuviams atstovavo prof. dr. Stasys Goštautas, kurio kelionę finansavo JAV LB Kultūros taryba. Lietuviai rašytojai tokiuose tarptautiniuose suvažiavimuose sėkmingai iškelia okupuotos Lietuvos rašytojų sunkią padėtį bei išseivijos rašytojų kūrybinius atsiekimus.

— Nauji Darbininko skaitytojai: S. Grušauskas, New Britain, Conn., E. Scenna, Lexington, Mass., M. Brakas, Richmond Hill, N.Y. Užsakę kitiem: R.M. Martin, Mequon, WI — H. Mikalonis, Lewiston, Maine. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiam skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Aynaujinant — visiem 13 dol metam.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS SKYRIUS

VILNELĖ

Redaguoja Nijolė Ulėnienė, 16 Lucille Lane, Dix Hills, N.Y. 11746

RAŠO
KETVIRTAS
SKYRIUS

MANO ŠEIMA

Mano šeima yra labai maža. Mes esame tik trys: mama, tėtis ir aš. Mes turime naują namą. Dabar gyvename Long Islande. Aš turiu daug naujų draugų. Labai myliu savo šeimą. Mano tėtis ir mama myli mane. Aš turiu daug pusbrolių ir pussesterių, bet jie išsisklaidę po visą Ameriką. Mano močiutė gyvena Lietuvoje. Aš ją pavasarį aplankiau.

Tomas Ratas

Mano šeimoje yra keturi žmonės: mama, tėtis, Aras ir aš. Mes turime daug gyvulių: du šunis, dvi kates ir šešis mėškenus. Šunų vardai yra Kudla ir Snaigė. Kačių vardai — Žaibas ir Murza. Mėškėnų vardai — Baily, Drąsuolis, Naktibalda, Šiukslininkas ir Mėškėnas. Daugiau vardų neprisimenu. Mūsų tėtis turi bendrovę, kuri vadinasi Aras Enterprises, Inc. Mama yra pardavėja Avon. Aras ir aš žaidžiame kartu. Man labai patinka čia gyventi.

Jaratė Bartytė

Mano šeimoje yra septyni žmonės. Aš turiu keturias sesutes. Jų vardai yra Aukšė, Nina, Laima ir Gina. Gina yra pirmame skyriuje, Laima — šeštame, Nina — septintame, o Aukšė — devintame.

Jonas Jankauskas

Mano šeimoje yra penki žmonės. Aš turiu vieną sesutę ir vieną broliuką. Mano sesutei yra šešeri metai, o broliukui — dveji. Turime dvi žuvytes. Mano žuvytės vardas yra Žaibas, o sesutės — Banginis. Turime sūpynes ir daug žolės. Aš mėgstu žolę pjauti. Man patinka mano šeima.

Darius Stankėnas

Mano šeima sudaro penki asmenys: tėvelis, mama, vyresnė sesutė Lisa, aš ir bobutė. Nuo mažų dienų aš ir sesutė bobutė vadiname Bute. Jos pilną vardą buvo sunku išarti. Tėvelis yra architektas. Dažniausiai jis daro planus namams. Mama pirmiau dirbo bibliotekoje, o dabar yra įstaigos sekretorė. Butė namie šeiminkauja. Lisa kartais saugo kaimynų vaikus. Mudvi abi lankome viešą mokyklą, o šeštadieniais — lietuvišką. Mes gyvename Atlantic Beach, visai arti vandenyno. Vasaromis daug laiko būname pajūryje. Man čia gyventi patinka.

Pia Babušytė

name Atlantic Beach, visai arti vandenyno. Vasaromis daug laiko būname pajūryje. Man čia gyventi patinka.

Viktoras Liogys

Mano šeima turi keturis žmones: mamą, tėtį, brolių ir mane. Tėtis dirba Islip. Jis yra architektas. Mama dirba Sperry. Ji yra "computer programmer". Brolis Vincas yra antrame skyriuje. Jis yra septynerių metų. Aš esu ketvirtame skyriuje. Esu devynerių metų.

Tomas Giedraitis

Mano šeima sudaro keturi žmonės: mano dvi sesutės, tėtis ir aš. Aš su savo sesute Vida kartais žaidžiu. Mes dalinamės kambarį. O mano sesutė Daina turi savo kambarį. Mano tėtis yra inžinierius. Jis gerai moka matematiką.

Sigita Penikaitė

Mano šeimoje yra keturi žmonės ir vienas šuniukas. Šuniuką gavom neseniai. Jis dar labai jaunas. Jis yra berniukas, Schnautzer veislės.

Rūta Žemaitaitytė

Mano šeimoje yra šeši žmonės: mama, tėtis, Tomas, Gailė, Ritonė ir aš. Mano maža sesutė yra rėksnė. Ji labai daug bliauna, ir mano brolis visą laiką pyksta, nes aš jį pažadinu. Ritonė taip pat pyksta ant manęs ir Gailės, kai mes dūkstam ir trukdom jai mokytis ar skambinti. Mano tėtis yra inžinierius. Mama dirba su pabėgėliais iš Vietnamo, Laoso ir Kambodijos.

Paulius Ivaška

Mano šeima nėra didelė. Aš neturiu nei broliukų, nei sesučių, bet norėčiau turėti sesutę. Turiu tik šuniuką. Einau į mokyklą ir turiu daug draugų. Mano mama dirba krautuvėje. Tėtis

daug dirba ir mažai būna namuose. Be tėčio ir mamos, aš dar turiu dvi seneles ir du senelius.

Audra Duobaite

Mano šeima turi penkis asmenis. Joje yra Tomas, 12 metų, Vytautas, 10 metų, aš pati, Asta, 9 metų, mama ir tėtis. Mes neturime jokių gyvulių. Tomas turi geltonus plaukus, tėtis — juodus, o aš, Vytautas ir mama rudus. Tomas ir Vytautas miega viename kambaryje, o aš miegu pati viena. Mūsų namas turi septynis kambarius, rūšį ir aukštą. Aš paklausiau visus šeimoje, kuri yra geriausia diena. Jų visų mėgstamiausia diena buvo sekmadienis.

Asta Šaulytė

RAŠO ŠEŠTO
SKYRIAUS
MOKINIAI

DIENORAŠTIS

Po mokyklos pareinu namo, atidaru duris, mamai šukteliu "aš namie". Einau į viršų, pasidedu knygas ant savo rašomojo stalo ir atsigulu ant lovos. Visi mano laišškai yra ant lovos. Lilita, Regina, "aki" Lina. Atidaru laišką — skubu labai.

Labas, Audra!

Kaip Tau? Man gerai. Mano mama labai serga, ir aš esu namie su tokiu žmogumi. Jis yra vidutinio amžiaus ir mane pastumdė. Mano mama sakė, kad Tu gali atskristi pas mane. Čia yra 50 dolerių. Mes labai norim, kad tu atskristum. Mes tau duodam gimtadienio dovaną iš anksto. Susitiksim Chicagoj.

Tavo Lina

Aš mamai pasakiau, tai mes nuvažiuojam į aerodromą ir nupirkom lėktuvo bilietą ir apdraudą. Daugiau rašysiu rytoj.

Audra Ridikaitė

KAI AŠ UŽAUGSIU

Kai aš užaugsiu, aš noriu eiti į kolegiją. Po kolegijos aš noriu būti mašinų mechaniku. Man labai patinka dirbti su mašinomis. Po poros metų aš išsikraustysiu į kitą miestą ir dirbsiu kaip mašinų pardavėjas ir dar važiuosiu į Lietuvą.

Andrius Adams

Kai aš užaugsiu, eisiu į kolegiją ir po to eisiu dirbti. Aš gal būsiu policininkas arba krepšininkas. Noriu būti krepšinio žaidėjas dėl to, kad man patinka žaisti ir aš žaidžiu krepšinio komandoje. Noriu būti policininkas, nes aš noriu vairuoti policijos mašiną.

Edvardas Kezys

Kai aš užaugsiu, tada aš pagalvosiu, kas norėčiau būti. Dabar aš nežinau. Yra daug dalykų, kuriuos aš norėčiau užaugęs daryti. Bet užaugus galima tik vieną darbą dirbti. Gal aš norėčiau būti "rock star" arba kino žvaigždė, nes jos uždirba daug pinigų. Arba galėčiau būti advokate, arba atidaryti gyvuliukų krautuvę. Aš nežinau, ką dar darysiu. Manau, kad, kai užaugsiu, tada aš pagalvosiu, kas aš būsiu.

Astra Lukoševičiūtė

Kai aš užaugsiu, aš turėsiu šeimą. Aš turbūt dirbsiu kaip chemikas ar mokytojas. Jeigu būsiu mokytojas, aš mokysiu matematiką arba istoriją. Kai aš užaugsiu, aš važiuosiu žuvalti ir medžioti. Kai užaugsiu, aš daug dalykų norėsiu daryti, bet visų nepadarysiu.

Aras Vebeliānas

Maironio lituanistinės mokyklos 9 skyriaus mokiniai. I-oje eilėje iš k. Dalia Nemickaitė, Audrė Lukoševičiūtė, Dana Senkutė, mokytojas Paulius Jurkus, II-oje eilėje — Monika Vygantaitė, Ramunė Jasaitytė, Daina Penikaitė, Aukšė Jankauskaitė, Algis Lukoševičius, Henrikas Šatinskas. Nuotr. P. Bivainio

Kai aš užaugsiu, aš būsiu fizikas. Aš sužinosiu apie protonus ir neutronus ir dirbsiu su kompiuteriu. Aš gyvensiu Californijoje. Turbūt nevesiu. Turėsiu bent dvi mašinas. Turbūt skrisiu į Europą ir aplankysiu Lietuvą. Aš važiuosiu per visą Ameriką, lipsiu į Rocky kalnus ir važiuosiu į Grand Canyon. Jei mano tėvukai dar vis gyvens Californijoje, tai aš juos dažnai aplankysiu. Aš labai gerai gyvensiu.

Algirdas Bivainis

Kai aš skrisiu į mėnulį

Kai aš skrisiu į mėnulį, aš pamatysiu daug akmenų ir kraterių. Taip pat pamatysiu daug žvaigždžių. Bet kai aš būsiu mėnulyje, tada bus labai įdomu. Bus labai smagu tyrinėti mėnulį. Aš paimsiu porą akmenų ir sauja žemės ir studijuosiu juos.

Algirdas Bivainis

RAŠO SEPTINTO
SKYRIAUS MOKINIAI

KAI AŠ UŽAUGSIU

Aš norėčiau būti pianistė, geresnė negu Liberaci. Norėčiau būti dainininkė ir gastroluoti po pasaulį. Norėčiau dar būti dantiste ir mokytoja. Man patinka ir gimnastika. Kai aš užaugsiu, norėsiu mokėti vairuoti mašiną. Nusipirksiu tokią gražią, kad visi tokios norės. Kai būsiu 16 metų, man pravers auskaras. Nusipirksiu auksinius auskarus su lelijiniais akmenimis. Vėliau eisiu pas drauges miegoti ir žiūrėsiu daugiau televizijos. Tik reikės eiti į mokyklą dar vienerius metus. O po to turėsiu kur nors dirbti. Man labai reikės pinigų, nes būsiu nepriklausoma. Dėl viso to aš dabar nesirūpinu, nes esu jauna ir turiu daug laiko.

Ramunė Radzevičiūtė

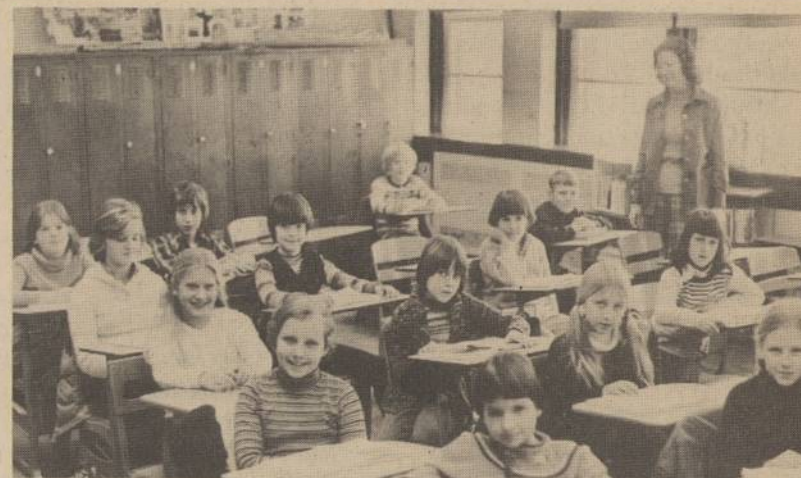
Kai aš užaugsiu, norėčiau būti padavėja restorane arba turtingo žmogaus tarnaitė. Jeigu negalėčiau būti viena iš tų, norėčiau būti dailininke, bet man reikia daug praktikuotis, nes aš nelabai gerai piešiu daiktus ir žmones. Norėčiau dirbti labai gražiose restorane, turinčiose kokius 95 stalus su mažom žvakutėm ant jų. Ir žmonės man duotų po kokį dolerį "tipo" už gerą patarnavimą. Bet jeigu negalėčiau dirbti restorane, norėčiau dirbti dideliam name, kuris turi kokius 20 kambarių, o aš turėčiau dirbti penkiuose kambariuose. Kai ateitų žmonės, aš paimčiau jų apsiaustus ir duodčiau kokį nors užkandį. Bet aš tikrai norėčiau būti dailininke ir nupaišyčiau visokius gyvulius ir kitokius dalykus.

Nina Jankauskaitė

Kai aš užaugsiu, norėsiu būti mokytoja. Aš mėgstu mokytį vaikus. Norėčiau mokytį vidurinėje mokykloje. Patiktų mokytį viską, bet ypatingai matematiką ir meną. Aš juos vežčiau į visokias vietas. Vieną valandą leisčiau jiems daryti, ką jie nori. Bet labiausiai prižiūrėčiau, kad jie suprastų, ką mokosi.

Kristina Milukaitė

Kai aš užaugsiu, norėsiu būti žmonių daktaras. Eisiu į universitetą ir gausiu daktaro laipsnį. Atidarysiu savo įstaigą. Mano įstaiga bus labai moderni.

Maironio lituanistinėje mokykloje 6 skyrius su mokytoja G. Šauliene. Nuotr. P. Bivainio

Turėsiu labai gražių gailestingų seserų, kurios bus mano padėjėjos. Buhalterijai aš turėsiu naują skaičiavimo mašiną, kuri galėtų kalbėti. Šita įstaiga bus kur nors Long Island. Užaugęs noriu uždirbti daug pinigų.

Robert Kumet

Aš noriu būti daktare arba aukle, todėl, kad noriu pagelbėti tiems, kurie serga. Kai buvau maža, aš daviau sesutei saldainių ir norėjau būti aukle. Noriu būti "pediatrician", todėl, kad man patinka vaikai. Taip pat noriu būti darželio mokytoja, todėl, kad man patinka vaikai. Bet turbūt man reikės turėti du darbus. Kai gausiu darbą, duosiu pusę savo algos mamai ir tėčiui. Tada turėsiu savo butą ir eisiu į universitetą. Pirmiausia man reikės baigti mokyklą. Aš visada noriu dirbti. Truputį dirbu lietuviškoje mokykloje. Padavinėju tešlainius ir sunkas, pieną ir kavą per pietus.

Lina Kidolytė

Kai aš užaugsiu, tai aš norėčiau būti daktaras. Man yra labai įdomu, kaip žmogaus kūnas yra sudarytas iš vidaus ir iš lauko. Nutariau būti daktaru prieš metus. Mano mama vieną kartą paklausė, kuo aš noriu būti, kai užaugsiu. Aš atsakiau, kad nežinau. Va, tada mano mama man patarė būti daktaru. Ir nuo tada aš vis dar noriu būti daktaru. Mūsų šeimoje yra dar du daktarai. Jų vardai: daktaras Bronius Nemickas ir daktaras Rimgaudas Nemickas. Tie du daktarai buvo labai geri. Ir aš būsiu toks geras.

Darius Nemickas

Aš noriu būti mama, nes man patiktų turėti daug vaikų, su kuriais galėčiau praleisti daug gerų laikų. Vaikai yra labai smagūs, ypač kūdikėliai. Jie tokie gražūs ir maži. Aš norėčiau turėti keturis vaikus — du berniukus ir dvi mergaites. Mano berniukų vardai būtų Darius ir Paulius. Mano mergaičių vardai būtų Lina ir Jesika. Žinau, kad vaikai yra smagūs, todėl, kad aš esu viena mergaitė.

Laura Šatinskaitė

Kada aš užaugsiu, aš noriu būti mikrobiologas arba "neurosurgeon". Mikrobiologas žiūri į tokius mažus dalykus, kad net su akim negali jų matyti. Tie dalykai yra bakterijos, arba maži gyvuliukai. Neurochirurgas yra daktaras, kuris operuoja smegenis. Jam duoda daug pinigų už vieną operaciją — apie 500,000 dolerių. Kartais jis turi išimti net visus smegenis. Abu užsiėmimai man labai patinka, bet aš būsiu tik vienu iš tų.

Darius Montvila

Kai aš užaugsiu, noriu būti lėktuvo pilotas. Man patiktų skraidyti mažu lėktuvu virš didelių kalnų. Aš galėčiau matyti ežerus, upelius, girias ir miestelius. Būčiau laisva ir galėčiau skristi su paukščiais. Man labiausiai patiktų sklandyti. Sklandytuvą neturi motoro ir nedaro garso. Aš tada galėčiau girdėti tik tai, ką paukščiai. Bet su motoriniu lėktuvu aš galėčiau skristi nuo vieno miesto į kitą miestelį. Man būtų labai įdomu vairuoti Concorde lėktuvą, kuris gali taip greitai skristi, kaip garsas.

Lisa Babušytė

Aš noriu būti futbolo žaidėjas. Mėgstu sportus, bet futbolo mėgstu labiausiai. Mano mėgstamiausia komanda yra Dallas Cowboys. Aš žaidžiu su savo draugais ir tėčiu. Mėgstu žaisti sniege. Noriu būti "quarterback", dėl to, kad mėgstu mesti sviedinį.

Linas Gintautas

RAŠO
DEVINTAS
SKYRIUS

Po ilgesnio laiko Maironio lituanistinė mokykla vėl turi devintą skyrių. Tai yra didelis šuo- lis į priekį. Devintame skyriuje yra devyni mokiniai.

Šį devinto skyriaus skyrelį Vilnei padėjo sudaryti to skyriaus mokinys Algirdas Lukoševičius. Jis parašė ir straipsnį apie savo įdomią kelionę į Lietuvą.

Red.

MANO VASAROS ATOSTOGOS
LIETUVOJE

Praėjusią vasarą aš penkias dienas buvau Lietuvoje. Labai gaila, kad tai buvo tik penkios dienos. Kai lėktuvas nusileido Vilniuje, aš negalėjau tikėti, kad pagaliau ir aš esu Lietuvoje. Mane su tėveliu sutiko gausus giminių būrys. Man buvo labai malonu matyti juos visus pirmą kartą.

Jeigu kas nors mane paklaustų, kas man labiausiai patiko, aš nežinočiau, ką jį atsakyti. Man viskas patiko, ką aš mačiau, bet labiausiai patiko Trakų pilis. Atrodė, lyg jaučiau tų visų Lietuvos kunigaikščių buvimą, kai jie buvo laisvi ir kovoję su Lietuvos priešais. Kadangi man labai patinka Lietuvos istorija, tai atrodė, lyg aš čia būčiau matęs visą Lietuvos praeitį.

Labai patiko matyti Vilniaus universitetą, apie kurį buvau tiek daug girdėjęs. Labai didelį įspūdį padarė Aušros Vartai. Ma-

(nukelta į 7 psl.)

Ketvirtas skyrius deklamuoja: Rūta, Viktoras, Jonas, Audra, Tomas. Nuotr. P. Bivainio

Maironio lituanistinės mokyklos praėitų metų pirmojo skyriaus mokiniai deklamuoja motinoms. Nuotr. P. Bivainio

VLADO ČESIŪNO LAIŠKAS, KODĖL JIS GRĮŽĘS

Daug triukšmo sukėlė Vlado Česiūno dingimas iš Vokietijos. Apie tai rašė viso pasaulio spauda. Daug rašė vokiečiai. Rašė ir Darbininkas.

Dabar sovietų saugumas sufabrikavo paties Vlado Česiūno laišką, kuriuo nori paaiškinti, kaip jis grįžęs Lietuvon. Laiškas naivus, rašytas pačių agentų, o ne Česiūno. Juo norima pridengti jų pagrobimą ir įtikinti, kad grįžęs savo noru.

Laiškas buvo atspausdintas Vilniuje leidžiamoje Tiesoje, nr. 246, spalio 26, perspausdintas Gintajame Krašte, nr. 44, lapkričio 1 d.

Pradžioje aprašo savo sportinę karjerą. Toliau rašo, kaip Vokietijoje jis atsidūrė pas savo pažįstamus Forkertus. Jie pavaišinę vynu. Laiške rašo taip:

“Ragauti gėrimai turėjo man keistą poveikį. Galvojau, jog dėl to, kad nesu įpratęs vyną gerti. Nežinau, kuo būnavu vaišinamas, nenorėčiau piktais kėslais įtarti šeimininkus, tačiau pradėjau jaustis taip, kaip niekada anksčiau. Ir dabar daug ką prisimenu lyg per sapną. Apėmė kažkoks keistas, tarsi palaimos, tarsi abejingumo viskam pojūtis, paraližuojantis valią, atimančias minties aiškumą, laiko suvokimą, gramzdinantis ir nežinia.

Gali kam atrodyti neįtikėtina, tačiau ir dabar anaipol ne visus tų dienų įvykius atmintinę sugebu atkurti. Buvome sugrįžę į Duisburgą. Tačiau kuris iš viešbučio paėmė mane daiktus — aš pats, ar Forkert? Vaziavome dar kažkur, su kažkuo buvau supažindintas, kažką reikėjo pasirašyti. Pasirodo, išsiunčiau ir laiškus namo — tėvui, broliui ir sūnui. Atsigauti pradėjau tik apie rugsėjo trečią ar penktą”.

Apie tai, kad jam davę valią silpninančio gėrimo, daug rašė vokiečių spauda ir tokį teigimą visai atmetė. Tokio gėrimo nesą, kad susilpnintų jo valią net keturiom savaitėm, nes tiek laiko V. Česiūnas praleido Vokietijoje.

Toliau laiške prisimena, kaip jį aplankė Alina Grininė ir Baronas, kurį apibūdina “lyg literatas”. Trečio pavardės neatsimenąs, buvęs tik veidas labai raukšlėtas. Tie kalbinę jį dirbti Laisvės radijo stotyje. O

ji šmeižianti TSRS ir kitas socializmo šalis.

Toliau prisimena patį svarbiausią:

“Kažkuris iš atvykėlių siūlė parašyti knygą apie tarybinį sportą. Pasakoti apie savo kelių sporto padangėje senokai svajoju. Maniau, kad tai būtų naudinga jaunimui — juk Tarybų šalyje, kur sportuoja milijonai, ne išrinktieji, o atkaklieji tampa čempionais... Tačiau ne tokios knygos nori panašūs užsakovai — jiems rūpi ne sužinoti teisybę, bet sleisti melus apie tarybinį sportą, prasimanymus apie čempionų ruošimą. Artėjant olimpinėms žaidynėms Maskvoje, jie turi piktą tikslą — juodinti tarybinį sportą ir sportininkus”.

Pasikalbėjime su K. Baronu buvo paskelbta, kad jis mano tokią knygą parašyti ir atidengti sovietinio sportininko gyvenimo užkulius. Tai ir sukėlė nerimą visai sovietinei žvalgybai. Tai ir vertė užbėgti įvykiams už akių ir jį pagrobti.

Toliau rašo, kaip pradėjęs atsitokėti ir paklausęs savęs, ar

Lietuvoje nelaiko jo tėvynės išdaviku. Tai ir nuvedę jį, kad jis šeimininką Forkertą prašęs padėti susisiekti su sovietų ambasada. Šeimininkai bandė aiškinti, kad jis sugrįžęs patekęs į kalėjimą.

Savo išvykimą taip aprašo:

“Supratau, kad aš privalau elgtis ryžtingai. Sužinojau TSRS ambasados telefoną, išvykau iš Izerlono, kur buvau pradėjęs lankyti vokiečių kalbos kursus. Taksi vežė į Boną — tai apie šimtas kilometrų kelio. Taip prasidėjo kelionė atgal.

Vakaruose yra asmenų, kurie suka galvas, kaip sugebėjau ištrūkti, kuria visokius tendencingus mitus. Į gimtinę grįžau savo noru ir savo iniciatyva. Pradėjus atsipeikėti, tai buvo vienintelis vis stiprėjęs mano troškimas. Džiugu, kad jis išsipildė”.

Laiškas baigiamas tokiais žodžiais:

“Suprantu, kad dabar man sugrąžinti gerą vardą visų akys yra nelengva. Bet svarbiau-

Dalis publikos paryžiečio dail. Prano Gailiaus parodos atidaryme rugsėjo 14 Chicago Čiurlionio galerijoje. Paroda tęsiasi iki rugsėjo 23. Nuotr. Ed. Šulaičio

sia, kad esu Tėvynėje, savo tėvų žemėje, Tarybų Lietuvoje. Visa kita dabar priklauso nuo manęs paties”.

Laiške vietovė pažymėta — Vilnius. Įdomu, ar kas jį matė Vilniuje? Vargu. Ir tokiu laišku niekas nepatikės, kad jis pats rašė.

Iš visų pabėgėlių niekas nėra grįžęs atgal. Ar Česiūnas būtų išimtis? Ne. Jį tik pagriebė sovietiniai agentai, kad kitus bėglius įbaugintų.

liberas, parašęs penkių tomų veikalą apie Lietuvos augalus ir įkūręs botanikos sodą, padovanojęs universitetui trijų tūkstančių tomų mokslinę biblioteką. Toliau jo darbus universitete tęsė vokiečių mokslininkas J.G. Forsteris. Meno ugdytojai universitete buvo žymieji dailininkai L. Stučka-Gucevičius, P. Smuglevičius ir armėnų kilmės J. Rustemas.

Vilniaus senosios universiteto žydėjimo laikotarpiu knygos autorius laiko 1803-1832 metus, kai kuratoriumi rusų valdžia buvo paskyrusi lenkų patriotą kunigaikštį Adomą Catoriskį. Tarp to meto žymiausių profesorių minimi: filosofas J. Goluchovskis, medicinos profesorius J. P. Frankas ir J. Frankas, A. Sniedeckis, chemikas J. Sniedeckis, filologas G.E. Grodekas, medicinas ir zoologas L. H. Bojanus ir E. Eichvaldas, gamtininkas S.B. Jundzilas, lietuviams studentams ypač stiprų poveikį darė istorikai J. Lelevelis, I. Onacevičius, teisės istorikas I. Danilavičius. Knygoje paliečiamos ir studentų organizacijos, dėmesys atkreiptas ir į lietuvių studentus, jų sąmonės augimą: S. Daukantas, S. Stanevičius, K. Zabitis, J. Pabrėža, J. Plateris, S. Valiūnas, J. Čiulda ir kt.

Atskiras knygos skyrelis apžvelgia lenkų okupacijos laikotarpį, kai buvo atkurtas universitetas Vilniuje ir gavo Stepono Batoro vardą. Universitetas padarytas lenkų politikos įrankiu. Tik 1928 m. buvo atidarytas lietuvių kalbos lektoratas, kuriame dėstė lietuviai B. Untulis, V. Zajančauskas, P. Kraujelis. Iš kitų žymesnių universiteto mokslininkų minimi kalbininkas J. Otembskis, istorikai H. Lovmianskis, K. Chodnyckis, R. Mienickis. Apžvelgiama universiteto veikla ir pirmosios bolševikų okupacijos ir vokiečių okupacijos metu. Suprantama, kad bolševikai vaizduojami universiteto globežiais, o vokiečiai — naikintojais.

Įdomi yra knygos dalis apžvelgianti Vilniaus universiteto dabartį.

— Paminėta Kazimiero Būgos 100 metų gimimo sukaktis. Svarbiausias minėjimas spalio 26 buvo suruoštas Vilniaus meno darbuotojų rūmuose. Atidaromąją kalbą pasakė akademikas Kostas Korsakas. Apie K. Būgos gyvenimą ir jo nuopelnus lietuvių kalbai kalbėjo prof. Z. Zinkevičius. Rygos universiteto vardu kalbėjo filologas A. Nepokupnas. Į minėjimą buvo atvykę ir kom. partijos sekretorius L. Šepety, ministrų tarybos pirmininko pavaduotojas A. Česnavičius, L. M. Akademijos prezidentas J. Matulis. Kauniečiai K. Būgą paminėjo miesto viešosios bibliotekos salėje. Dar vie-

Dail. Pranas Gailius iš Paryžiaus aiškina savo kūrybą jo parodos atidarymo metu rugsėjo 14 Čiurlionio galerijoje Chicagoje. Parodoje buvo išstatyta per 50 jo tapybos ir grafikos kūrinių. Nuotr. Ed. Šulaičio

nas minėjimas buvo suruoštas Dusetų kultūros namuose. Petrašiūnų kapinėse kauniečiai ant atnaujinto K. Būgos antkapio padėjo gėlių. Anksčiau yra išleisti Z. Zinkevičiaus redaguoti keturi K. Būgos raštų tomai. Sukakties proga Mokslo leidykla išleido prof. Z. Zinkevičiaus parašytą apybraižą “Kazimieras Baga” (160 psl., 7000 egz.). Spauldoje paskelbta straipsnių.

— Sovietų Sąjungos komjaunimo premijas laimėjo ir trys vokiečiai: metalo pjovimo staklių eksperimentinio tyrimo instituto instruktorius V. Kriščiukaitis, mokslinis bendradarbis G. Rozmanas ir konstruktorius J. Lukaševas. Už vaikų meno saviuoklos ugdymą premiją gavo Klaipėdos choreografinis kolektyvas Žiogelis, už straipsnius ir apybraižas Komjaunimo Tiesos laišku skyrus redaktorius V. Valionis.

— Į Vengriją ir į Čekoslovakiją koncertuoti išvyko vaikų choras Ažuoliukas. Čekoslovakijoje dainuos kartu su Pardubės mergaičių choru.

— Kompozitoriaus Broniaus Kutavičiaus kūrinii koncertas buvo labai palankiai įvertintas Staliova Vole mieste (Lenkijoje) vykusiame tarptautiniame festivalyje.

— Dailininkui L. Truikiui suteiktas nusipelnusio meno veikėjo vardas. Vilniaus dailės parodų rūmuose atidaryta jubilinejo jo kūrinių paroda.

— Komunistų partijos istorijos instituto direktorius Romas Šarmaitis apdovanotas Spalio revoliucijos ordinu.

— Lietuvos televizija rodydu naujus Telefilmo pagaminus spalvotus filmus. Vienas: “Tu man — daina skambi” — skirtas Vilniaus muzikiniam gyvenimui. Antras: “Keturių šimtų metų jaunuolis” — skiriamas Alytaus miesto 400 metų sukakties, kuri įvyks 1981 m.

— Tarptautinėje mažų grafikos formų parodoje Lodzėje dail. S. Eidragevičius laimėjo garbės medalį. Parodoje dalyvavo ir daugiau lietuvių.

— Maskvos dailininkų sąjungos parodų salėje buvo suruošta lietuvių dail. Vytauto Cipijausko kūrinių paroda (apie 60 drobių). Tematika — žvejai, darbininkai, meno darbuotojai, peizažai, naturmortai ir kt.

Pr.N.

IŠ VISUR

— Bendras Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybų posėdis šaukiamas gruodžio pradžioje Chicagoje pasitarti dėl ateinančių metų bendros jaunųjų ir vyresniųjų veiklos, planuojant ir vykdančias pasaulio lietuvių tarpe švietimo, kultūros, politikos, informacijos ir Lietuvos laisvinimo darbus.

— Inž. Vytautas Kutkus, naujasis JAV LB krašto valdybos pirmininkas, lankėsi Chicagoje ir bendruomeniniais reikalais pasitarė su PLB pirm. Vytautu Kamantu, vykd. vicepirm. Vaclovu Kleiza, išd. Mečiu Šilkaičiu, JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirm. Kaziu Laukaičiu ir kitais bendruomenininkais. Pirmininkas Vytautas Kutkus jau pristatė JAV LB Tarybai tvirtinti naujai sudarytą JAV LB krašto valdybą, į kurią pakviesti nariai iš Detroito, Clevelando, Philadelphia ir Chicago.

— Prof. Vytautas Klemas spalio 1-5 dalyvavo Jungtinių Tautų konferencijoje Mexico City, kurioje buvo nagrinėjamos jūros apsaugos ir energijos problemos. Konferencijoje prof. Klemas pranešė apie satelitų pritaikymą jūros tyrinėjimams ir gamtos apsaugai Kosta Rikoje, Venecueloje ir Indijoje.

— Rašytojo Jurgio Jankaus romano “Anapus rytojaus” suktiktus surengė K.L.K. Moterys dr. J. Priskelimo skyrius spalio 20 Priskelimo parapijos parodų salė. Sutiktuves pradėjo skyrus pirm. B. Biretienė. A. Sungailienė, studijavusi literatūrą Yoko universitete, nuosekliai gvildeno naują romaną. Pats autorius paskaitė novelę apie sovietinės santvarkos įvedimą Lietuvoje. Po programos daug kas įsigijo naująją knygą ir gavo autoriaus autografus.

— Poezijos ir muzikos popietė-koncertas, kurį atlik aktorė E. Kudabienė ir sol. S. Žiemetlytė, įvyks gruodžio 12 Toronte, Priskelimo parapijos salė. Pelnas skiriamas Putnamo seserim.

— Anglijos Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba, išgirdusi apie lietuvių sportininko Vlado Česiūno pagrobimą ir išgabenimą į Sovietų Sąjungą, tuoj pasiuntė informacinius raštus Britų sporto tarybai, Britų Olimpiados sąjungai, Olimpiados komitetui Anglijoje ir Tarptautiniam olimpiados komitetui Genevoje. Raštuose protestuojama prieš sovietų smurtą ir prašoma boikotuoti olimpiadą Rusijoje, tol, kol nebus atstatyta laisvė pavergtiems kraštams ir kol sovietai nesustabdys savo žiauraus smurto ir genocido pavergtųjų kraštų gyventojams. Šią Anglijos LB akciją pravedė pirm. S. Kasparas.

— Tėviškės Žiburiai, Toronto lietuvių savaitraštis, gruodžio 9, sekmadienį, 4 val. popiet Anapilios salėje mini trisdešimtmečio sukaktį. Ta proga bus prisiminta ir 75-rių metų lietuviškosios spaudos atgavimo sukaktis. Šalia oficialios dalies, bus meninė programa ir vakariėnė.

— San. Francisco, Calif., LB apylinkės 25-rių metų sukaktis paminėta spalio 13 balium ir koncertu, kurio programą atliko Los Angeles vyrų kvartetas. Šios LB apylinkės steigėjas ir pirmas valdybos pirmininkas buvo kun. dr. V. Pavalkis. Dabar pirminkauja R. Tervydis.

— Muenchene leidžiamas žurnalas “ABN Correspondence” išspausdino šešis puslapius užimančią kun. dr. J. Prunskio straipsnį apie 10 kalinamų Lietuvos kovotojų dėl žmogaus ir tautos teisių. Pavergtos Lietuvos priespaudą kun. J. Prunskis taip pat išryškino lapkričio 6 kalbėdamas amerikiečių programoj radijo stoty WTAQ.

Vilnelė

(atkelta iš 6 psl.)

čiau ir Kauną, kur man patiko daug dalykų. Vaikščiojau net ir Laisvės aleja. Mačiau tekantį Nemuną, apie kurį buvau tik knygoje skaitęs. Pasižiūrėjau ir į Nerį, apie kurią buvau daug girdėjęs. Daug dar mačiau, bet visko negaliu suminėti. Galiu tik pasakyti, kad Lietuvoje buvo smagu.

Šios atostogos buvo mano pačios geriausios. Pagaliau aš pamačiau Lietuvą. Po to, grįždamas buvau Romoje, kuri man taip pat patiko, bet tai jau nebuvau tas pats, kaip pamatyti Lietuvą. Pamatyti Lietuvą man buvo ypatingas dalykas, nes aš esu lietuvis.

Norėčiau vėl kada nors pamatyti Lietuvą, bet taip, kad galėčiau ten pabūti ilgiau, o ne tik penkias dienas.

Algirdas J. Lukoševičius

KĄ SAKO MOKINUKAI?

Devinto skyriaus mokinės Ramunė Jasaitytė, Aukšė Jankauskaitė, Daina Penikaitė, Dana Senkutė, Monika Vygantaitė ir Dalytė Nemickaitė turėjo penkias minutes laiko apklausinėti kai kuriems žemesnių skyrių mokinukams. Ir štai ką jie sakė:

Ką aš norėčiau gauti Kaledoms? Atsakoma pirmas skyrius. Monika Bilerytė ir Nida Stankūnaitė norėtų įvairiausių lėlyčių,

kaip Barbie. Gina Jankauskaitė, be įvairių lėlyčių, norėtų gauti lėlytę angelą ir Marijos statulėlę. O Tomas Gedminas, Tomas Liogys, Simas Janušas ir Tomas Matusaitis norėtų įvairių traukinių, sunkvežimių, TCR “racetrack”, “Remote control” mašinų.

Ką aš norėčiau daryti per Kalėdų atostogas? — Antras skyrius. Slidinėti, važinėti rogutėmis, žaisti sniege — Aras Bartys, Antanas Kulys, Indrė Bilerytė, Paulius Budraitis, Matas Nemickas, Dainius Remeza, Andrius Sperauskas, Mindaugas Jūrys. O Aleksandras Maldutis norėtų važiuoti į šiltas salas, kad A. Bartys bent vieną naktį pas jį permakvotų, ir nuvažiuoti pas savo senelę. Lina Svetakaitė norėtų nuvažiuoti į New Jersey pas savo pusseserę, pas ją miegoti, su ja slidinėti ir puošti eglutę. Adrija Birutytė: nuvažiuoti pas savo pusseserę Laurą Gudelytę ir važiuoti į Alaską. Vincas Giedraitis: važiuoti su savo tėvuku “upstate” ir ten nušauti meškų. Rasa Adams: važiuoti į Floridą ir ten maudytis.

Ką aš labiausiai mėgstu daryti žiemą? Trečias skyrius. Laura Kirkylaitė, Antanas Vainius, Rimma Naronytė, Andrius Ilgūnas, Aras Ulėnas, Vytenis Radzivanas, Kristina Vygantaitė: čiuožti, slidinėti kalnuose, važinėti rogutėmis, žiūrėti, kiek sniego krinta, turėti sniego karus.

LIETUVOS
VYČIŲDARBAI
IR DIENOS

BOSTONAS LAUKIA VYČIŲ

Lietuvos vyčių 17 ir senjorų 17 kuopos jau ruošiasi kitų metų 67-ajam Lietuvos vyčių seimui, kuris įvyks Bostone, Mass., rugpiūčio 6-10 Park Plaza viešbuty.

Spalio 18 Bostono vyčiai turėjo to seimo reikalais susirinkimą. Seimo darbotvarkę sudarė vyčių centro valdyba. Iš Bostono vyčių seime sudarytos šios komisijos: programos ir sveikinimų — Alexander Chaplik, dr. Albert Kiburis ir Joseph White; priešseiminio vakaro — Betty Balaconis ir Lou Mikalonis; ketvirtadienio užkandžių — Adele Martus, Mary Martus, Lou Mikalonis, Veronika Aluza ir Mildred Daniels; ketvirtadienio kultūrinio vakaro — Daniel Averka, Aldona Krepas, Anne White, Eva Ball, Mary Mickevich ir

Alenna Moriarty; penktadienio vakaro — John Olevitz, Alexander Akule, Frank Markus, Joseph Balakonis, John Skricki ir Betty Skricki; šeštadienio banketo — Alexander Akule, Mary Martus, Adele Martus, Aldona Kearney, Patricia Akule, Eleonora Wassell, Frank Markuns ir Virginia Markuns; sekmadienio — Anne Voveris, Anne Markevich, Veronika Aluza, Monika Plevok, Veronika Ivanauskas; lietuvių spaudos — Povilas Žičkus ir Daniel Averka; amerikiečių spaudos — Larry Švelnis, William Gorski, Phil Carter, Reggie Alexander, John Norinkevich, Mary Martus; susisieki mo reikalams — dr. Albert Kiburis; vosokiem kitiem nenumatyti reikalams — Lou Mikalonis, Eleanor Wassel, Josephine Satkevich ir Patricia Akule.

VIDURIO CENTRO
APYGARDOS VEIKLA

Spalio 20-21 apygardos nariai gausiai dalyvavo maldininkų kelionėje į Du Bois, Pa., kurią globojo 86 kuopa. Autobusais atvyko 96 kuopos nariai iš Daytono, Ohio, ir 19 kuopos nariai iš Pittsburgho, Pa. Taip pat daugelis dalyvavo iš Detroito, Clevelando ir Southfield, Mich. Kelionė praėjo įspūdingai ir maloningai. Nariai ir svečiai aplankė lietuviškus koplytstulpius, kurie buvo pastatyti Šv. Juozapo kapinėse parapijos nariams atminti. Per mišias kun. Cici prisiminė motiną Teresę iš Calcuttos, neseniai gavusią Nobelio taikos premiją, pasižymėjusią savo "paprastais meilės ir geros valios veiksmais". Ragino vyčius sekti jos pavyzdžiu.

Pirmininkė Aldona Ryan apeigas pradėjo malda už visus narius, ypač narę Evelyn Andrius, kuri sunkiai serga. (Rašant žinias, patirta, kad Evelyn Andrius mirė spalio 28. Vyčiai reiškia gilią užuojautą jos vyriui Jonui ir visiem artimiesiems.)

Po to visus maldininkus ir svečius sveikino 86 kuopos šeimininkas Richard Radzevich. Įvairių komisijų pirmininkai perskaitė savo pranešimus. Stefanija Raštikienė kvietė vyčius rašyti laiškus okupuotos Lietuvos politiniam kalniam, ilgus metus kenčiantiems kalėjimuose.

Aldona Ryan pranešė, kad kitais metais Dainavoj yra planuojama stovykla lietuviškai nekalbantiems junjoram.

Buvo išrinkta nauja Vidurinio Centro apygardos valdyba: kun.

G. Kijauskas — dvasios vadas, Aldona Ryan — pirmininkė, Christine Mantz — I vicepirmininkė, Ada Sinkewich — II vicepirm., sesuo Mary Trafiny — III vicepirm., Benedict Radzavich — sekr., Frank Zager — išd., Victor August ir Magdalena Smailis — patikėtiniai, Andrew Rozger — tvarkos prižiūrėtojas, Stefanija Raštikis — lietuviškos veiklos pirmininkė.

NEW YORKO 12 KUOPOS VEIKLA

Vienybė yra stiprybė — galėtų būti New Yorko 12 kuopos šūkis, nes ši kuopa yra ne tik veikli, bet ir vieninga. Vieningumas yra jos pagrindinis bruožas jau 65 metus.

1905 prie Holland tunelio New York'e įsteigus Aušros Vartų parapiją, po 9 metų čia gimė ir 12 vyčių kuopa. Šiemet ji švenčia savo 65 sukaktuves.

Dar net napsibaigus vasaros atostogom, kuopa jau rengėsi šiai garbingai šventei. Negailėjo nei darbo, nei prakaito. Lapkričio 3 Aušros Vartų parapijos bažnyčioje ir salėje pasirodė šio didelio triūso vaisiai.

Sukaktuvės prasidėjo padėkos mišiomis. Nebuvo užmiršta ir tėvynė — bažnyčioje ir salėje buvo išdalinti atsišaukimai, raginantieji vyčius rašyti valdžios atstovams ir "New York Times" dienraščiui (kuris "neturėjęs vietos" paskelbti lietuvių Terlecko pavarde tarp suareštuotųjų So-

RINKIMAI

Spalio mėnuo yra skirtas naujos valdybos rinkimui. Šiuo metu galim pranešti apie dviejų kuopų naujas vadovybes.

New Yorko Lietuvos vyčių 12 kuopa spalio 7 išrinko tokią valdybą: dvasios vadas — kun. Jurgis Gurinskas, pirmininkas — Joseph Sleder, I vicepirmininkė — Helen Yurkus, II vicepirmininkė — Eugenia Janonis, sekr. — Conie Siatsis, išd.-narių sekr. — Millie Pietz, kultūros reikalų komisijos pirmininkė — Jovita Sleder; lietuvių reikalų komisijos pirmininkė — Beatrice Remeika, ritualo komisijos pirmininkė — Helen Yurkus, visuomeniniai ryšiai — Dalė Bulvičius.

Maspetho kuopos nauja valdyba: pirm. — Jonas Adomėnas, vicepirm. — Peter Yuskevich; sekret. — Adele Dauzickas, finansų sekr. — Edvardas Surgela, išd. — Nellie Skabeikis, kultūros komisijos pirm. — Maris Stungury, lietuviškos veiklos komisijos pirm. — William Sidtis, visuomeninių reikalų komisijos pirm. — Peter Yuskevich, ritualo pirm. — Antonine Adomėnas, junjorų vadovas — William Sidtis.

-o-

New Yorko apylinkė Maspetho 110 kuopa ir New Yorko 12 kuopa veikia ypatingai gražiai. Jau dabar yra numatyti ateities renginiai:

Gruodžio 2 — New Yorko 12 kuopos susirinkimas.

Gruodžio 3 — Maspetho 110 kuopos susirinkimas ir Kalėdų pobūvis.

Gruodžio 9 — New Yorko 12 kuopos Kalėdų pobūvis.

Gruodžio 16 — Kūčios vyčiam ir svečiam; dalyvauja visos apygardos vyčiai; lietuviškas tradicinis maistas; maldos; Maspetho Atsimainymo parapijos salėje.

Kovo 9 — komunjijos pusryčiai visai Vidurinio Atlanto apygardai, pagerbiant vyčių globėją šv. Kazimierą.

Balandžio 12 — pavasario polkų šokiai Atsimainymo parapijos salėje.

Prašoma neužmiršti, kad 12 kuopos susirinkimai vyksta mėnesių pirmą sekmadienį. 110 kuopos susirinkimai vyksta mėnesių pirmą trečiadienį.

viety Sajungoje), gelbėjant Lietuvoje areštuotą Terlecką.

Po pamaldų kuopa linksminosi parapijos salėje. Prie linksmu po prisidėjo mūsų kuopos ilgamečio nario Joe Thomas orkestras, kuris mum groja jau seniai — nuo to laiko, "kada mes dar buvom jauni ir gražūs". Neleisdamas pailsėti, ragino visus šokti, "kaip senais laikais". Ir net vyresni nariai, užmiršdami savo "bursitis" ir "arthritis", tryptė iki gilių nakties.

Savo dalyvavimu kuopą pagerbė vyčių centro valdybos pirmininkas Philip Skabeikis su žmona Marian, prof. dr. Jokūbas Stukas su žmona Loreta, VYTIES redaktore, Aušros Vartų vargonininkas muzikas Mykolas Cibas su žmona Eufemija.

Tarp kitų sveikinimo kalbą taip pat pasakė J. Stukas. Įteikė Vyties paveikslą, sukurtą dailininkės Mary Vega. Džiaugėsi kuopos veiklumu ir pagyrė už visuomet sąžiningai atliktus "namų darbus".

Tų "namų darbų" tikrai buvo daug, ruošiant šį pobūvį. Savo talentais prisidėjo daugybė narių. Kurie negalėjo dirbti, aukėjo, negalėję aukoti — dirbo, o dauguma dirbo ir aukėjo.

Manau, kad kuopa su manim sutiks, jei daugiausia nusipelnusioms pavadinusi šeimnininkes Agnes Krauss ir Oną Lukschą, kurios vadovavo virtuvei. Jos jau daugelį metų daug prakaito atidavė parapijai ir vyčiam.

Plojant per nugarą, negalima užmiršti visos kuopos valdybos, kuri virė, plovė, siuvo, puošė, vežiojo, bei vadovavo.

Daug svečių teiravosi, kas taip gabiai ir skoningai papuošė sta-

New Yorko delegacija Lietuvos vyčių vidurio Atlanto seime Amsterdame, N.Y.

NEWARKO 29 KUOPOS VEIKLA

Vidurinio Atlanto apygardoj viena iš veikliausių kuopų yra Newarko 29-oji kuopa.

Kuopa turi apie 120 narių. Veikia jau 64 metus. Ypač pasireiškia darbštumu lietuvių visuomenėje.

Spalio 13 Švč. Trejybės parapijos salėje 29 kuopa surengė tradicinį banketą. Jam vadovavo Mary Stonis, energinga valdybos narė; jai padėjo visa eilė kuopos narių.

Banketas gerai pasisekė. Dalyvavo apie 250 sukvieštų svečių.

Pradžioje buvo kokteilų valandėlė su gardžiais užkandžiais. Vadovavo Juozas Leveikis. Po to svečiai buvo pakviesti į viršutinę salę vakarieniauti. Čia šeimnininkavo M. Stonis. Ji trumpai visus pasveikino ir padėjo visiems už dalyvavimą. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai.

Šis banketas buvo ypatingai reikšmingas, nes jame buvo pagerbtas kuopos pirmininkas Kazys Šipaila, kuriam Chicagos suvažiavime buvo suteiktas vyčio garbės nario laipsnis.

Sveikinimus pradėjo Larry Janonis, vyčių garbės narys ir Vidurinio Atlanto apygardos pirmininkas trumpai apibūdindamas K. Šipailos veiklą vyčių organizacijoje bei linkėdamas jam geriausios sėkmės toliau dirbti Dievui ir Tėvynei.

Newarko 29 kuopos ir valdybos vardu sveikino A. Žukauskas. Pareiškė, jog Newarko kuopa didžiujosi, kad pirmininkui K. Šipailai suteiktas garbės nario vardas.

Po to Larry Janonis visų dalyvių vardu K. Šipailai įteikė Šv. Tėvo paveikslą.

SVEIKINAME

Lietuvos vyčių centro valdyba, kuopos ir DARBŲ IR DIENŲ redaktoriai sveikina naujai išrinktą Ateitininkų Federacijos vadą, mūsų organizacijos 4-to laipsnio narį Juozą B. Laučką ir linki jam sėkmingos veiklos, vieningai su vyčiais dirbti Bažnyčiai ir Tėvynei, viską atnaujinant Kristuje.

lus ir net padavėjas bei vyrus už baro. Padėka už tai tenka kuopos valdybos narei Connie Siatsis. Ji savo naginga ranka tautiškomis spalvomis pagyvino padavėjus ir padavėjas. Taip pat padėka tenka nariams Petriui ir Alice Zupkam, kurie, nežiūrind tik ką išgyventos tragedijos — žento žuvimo, neužmiršo savo kuopos ir taip gražiai papuošė salę ir bažnyčią.

Vakarui artėjant prie galo, pavargę, bet linksmi kuopos nariai stebėjo dar vis tebešokančias kuopos ilgametės nares, kurios nuo 7 val. ryto plušėjo virtuvėj, paruošdamos pietus dviem šimtam svečių. Iš kur jos turi energijos? — pagalvojo tie, kurie gal tik pusę jų metelių teturi. Bet tai ta energija, kuri įgalino mūsų kuopą švęsti šią 65 metų sukaktį.

Dalia

Dalyviai sugiedojo "Ilgiausių metų", o K. Šipaila, sujaudintas visų dalyvių nuoširdumu, širdingai padėkojo.

Malda prieš valgant sukalbėjo prel. J. Scharnus, kuopos dvasios vadas. Vakariene buvo gardžiai ir skoningai paruošta. Tuo pasirūpino darbšti šeimnininkė ir virėja p. Naivienė. Ji su sūnum ir padavėjom gražiai patarnavo gausiam svečių skaičiui.

Lapkričio mėnuo yra padėkos laikas, ir Newarko vyčiai už daug ką turi būti dėkingi. Turi gražią lietuvišką parapiją, kuriai vadovauja vyčių dvasios vadas prel. J. Scharnus. Bažnyčios nauja salė yra pagrindinis vyčių veiklos centras.

Kuopa dėkinga, kad susirinkimų ar banketų metu kuopos nariai kalba tik lietuviškai. (Tai turėtų būti pavyzdys kitom vyčių kuopom).

Kuopa yra taip pat turtinga, turėdama savo tarpe lietuvių kalbos mokytoją D. Didžbaliene, kuri vakarais dėsto lietuvių kalbą. Ne tik vyčiai, bet ir apylinkės lietuviai uoliai lankos jos pamokas, norėdami geriau susipažinti su savo tėvų kalba.

Negalima taip pat užmiršti Loretos Stukienės, kuri yra 29 kuopos pasididžiavimas. Ji yra VYTIES redaktorė ir uoli kuopos narė. Savo pagalba jauniems ir seniems bei neišsenkamom idėjom ji yra kuopoj nepamainoma.

Lietuvos vyčių vidurio Atlanto apygardos centro valdyba

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

Prašau pratesti prenumeratą 1980 metam
(Skaitytojai, neapsimokėję už 1979, prašomi apsimokėti!)

Vardas ir pavardė .....
Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$10.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$13.00.

Siunčiu už prenumeratą \$.....
Už kalendorių \$.....
Spaudai paremti \$.....

DuBois, Penn., Šv. Juozapo kapinėse pastatyti kryžiai, kurie buvo pašventinti spalio 21. Kryžius aplanko Lietuvos vyčiai savo suvažiavimo metu.

Per skautybę — lietuviškai!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
s. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421

v.s. Ona Saulaitienė

V.S. ONOS SAULAITIENĖS NETEKUS

Esu tikra, kad atsiras ne vienas, kuris galėtų už mane ryškiau apibūdinti amžinybės iškeliavimą a.a. v.s. Oną Saulaitienę. Tačiau tegul man bus leista bent keliais žodžiais prisiminti ir pagerbti šią ypatingą moterį.

Ona Saulaitienė man teko pažinti maždaug prieš 20 metų. Ji paliko man ir, kaip žinoma, daugeliui neišdildomą įspūdį. Tai buvo skautė pasišventėlė. Jos skautiškasis kelias prasidėjo nepriklausomoje Lietuvoje. Tuo keliu jiėjo ir tremty, ir išeivijoje. Iškeliavusi iš gyvybių tarpo, ji paliko daug gražių atliktų darbų, kurie bus jai lyg ir prasmingas paminklas visų skautų akyse.

Ji, kaip pedagogė, savo žinias pritaikė skautavime — jaunimo auklėjime. Ne tik fizine prasme auklėjo jaunimą, bet taip pat ji davė daug, ypač skautėms, išversdama į lietuvių kalbą R. Baden-Powellio "Skautybę mergaitėms". O kiek gi straipsnių, rašinių ji yra parašiusi per ilgus savo skautavimo metus! Retas Skautų Aidas apsiejo be Onos Saulaitienės rašinių, ideologinių straipsnių, gyvenimiškai pamokomų trumpesnių straipsnelių. Dažnai ji pasirašydavo slapyvardžiu — P.P. Užklausus, ką tai reiškia, ji atsakė: "Pilkas Pelėda". Tai įrodė ir jos kuklumą, pasirenkant tokį slapyvardį.

Kur tik reikėjo pagalbos, leidžiant vadovėlių, redaguojant žurnalą, ruošiant knygas, ten rādai Oną Saulaitienę, betriusiančią, bedirbančią. Net ir jos sveikatai pradėjus slūbuoti, ji atliko didelį darbą — paruošė ilgą vadyną Petro Jurgėlos knygai "Lietuviškoji skautija".

Oną Saulaitienę sutikai ir stovyklose, kiek tik jos sveikata leido. Ji stovyklavo kartu su savo vyru v.s. Antanu, jam visur padėdama.

Skautišką dvasio išaugo ir jos vaikai — v.s. kun. Antanas, jėzuitas, ir s. Marytė, kurie šiądien ir ateity daug duoda ir duos lietuviškam, o ypač skautiškam jaunimui.

Prisimenu, man pradedant pirmuosius nedaršius žingsnius, kad ir šio puslapio redagavime ir straipsnių rašyme į Skautų Aidą, sesė Saulaitienė ne kartą patarė, kartais ir su atsargia kritika (kuriai aš priemiau kaip pamokymą), kaip rašyti, ką rašyti,

nes ji turėjo patyrimą ir nesigailėjo tuo patyrimu ir su kitais pasidalinti. Todėl jai daugelis gali padėkoti už jos patarimus ir pamokas.

Ilgos ligos kankinama, ji vis tiek domėjosi skautiška veikla, sekė tą veiklą, neatsiliko nuo jos. Dažnu atveju ji buvo neišsėmiamas žinių šaltinis.

Todėl Oną Saulaitienę prisimenu, ir, esu tikra, visi prisimena, su gilia pagarba.

Su jos iškeliavimu amžiny-

ATLANTO RAJONO VADOVŲ RUDENINIS SUVAŽIAVIMAS

Šių metų rudeninis vadovų suvažiavimas įvyko lapkričio 11 Waterbury, Conn., Šv. Juozapo parapijos mokykloje. Buvo atstovauti beveik visi šio rajono brolių ir sesių vienetai.

Pradžioje vyko atskiri Brolijos ir Sesių posėdžiai. Juos pravedė rajono vadeivos — s. R. Petrutienė ir s. A. Treinys. Po pietų pertraukos Atlanto rajono vadas s. M. Banevičius sušaukė bendrą visų vadovų posėdį. Posėdžiui sekretoriavo s. B. Kidolienė. Aptarti aktualūs rajono reikalai.

Rajono vadas padėkojo praėjusios vasaros stovyklos viršininkam ir stovyklos vadovybei už sėkmingą stovyklos pravedimą.

Ateinančių metų veiklos gairės numatyta vėl suruošti tradicinę paukščių-vilkiukų šventę Putnamo seselių sodyboje, Memorial Day savaitgalį. Šios šventės ruošia ir programa rūpinasi šių šakų vadovai rajono vaduose.

Ateinančiais, 1980, metais sporto šventė, virtusi tradicine, neįvyks, nes ji kaip tik turėtų įvykti savaitę prieš tautinių šokių šventę Chicagoje. Kadangi skautiškąjo jaunimo sportininkai ir šokėjai yra daugiausia tie patys asmenys, turėti abi šventes taip arti vieną prie kitos sudarytų nemažų sunkumų, abiejose šventėse jiems dalyvauijant.

Numatoma suruošti rajone skiltininkų-ių kursus prityrusiems skautam-ėm, padalinant rajono vienetus į dvi dalis, kad vienetų skautam tuo būdu būtų trumpesni nuotoliai, negu tai darant vienoj vietoj. Naujosios

bėn, skautiškoji šeima neteko tikrai svarbaus savo nario. Bet gyvenimas diktuoja, kad Anapus draugovė kasmet didėja, gi čia, žemėje, nors pildosi naujomis jaunomis jėgomis, tačiau sunku užpildyti tas spragas, kurias palieka iškeliavusieji ten, iš kur jau nebesugrįžtama...

Išėkis ramybėje, neužmirštamoji sėse. Nors atėjo naktis, bet — Dievas yr čia... Labanaktis...

s. B. Kidolienė

Anglijos vienetų skautai tai galėtų atlikti Putname ar kitoj višiem lengvai pasiekiamoj vietoj. Rytinio pakraščio — New Yorko, New Jersey, Philadelphiaus ir Washingtono skautai-ės šiem kursam vietą pasirinko Lakewood, N.J. Programa pasirūpina prityrusių skautų-čių vadovų lavinimo skyrių vadovai.

Pavasarinį vadovų suvažiavimą numatyta sušaukti Philadelphiaus ateinančių metų balandžio

13. Philadelphiaus vienetą pasiūlė šį suvažiavimą globooti.

1980 Atlanto rajono stovykla numatyta rugpjūčio 16-24 Bolton, Mass., toj pačioj stovyklavietėj, kur vyko ir šių metų Švyturio stovykla.

Sesių vadovų pasiūlymas buvo praveisti vietovėse konkursą, susidedantį iš skautiškosios programos ir lituanistinių dalykų. Tikimasi, kad ir broliai prisidės prie šios idėjos įgyvendinimo. Gi vėliau, rudenio, galvojama suruošti ir skautų suvažiavimą gamtoj. Šio užmojo planavimu ir programa rūpinasi skautų-čių skyrių vadovai.

Arčiausias suvažiavimas yra vyr. skautų ir skautų vyčių bei kandidatų suvažiavimas 1980 sausio 19-20 New Yorko. Suvažiavimo programa rūpinasi v.s. R. Česnavičienė ir ps. B. Naras. Numatyta gana turininga programa.

Rajono vadas ragino vienetų vadovus-es kiek galima gausiau dalyvauti tautininkų konferencijoj Clevelande lapkričio 23-25.

Buvo užsiminta vėl atgaivinti kadaise virtusį tradiciniu vyr. skautų ir skautų vyčių slidinėjimo savaitgalį. Apie tai bus pranešta, kada bus ištirtos sąlygos tokiam savaitgaliiui įvykdyti.

Einamuose realiuose buvo paliesta eilė klausimų ir rūpesčių bei gyvai padiskutuota aktualiais reikalais.

Suvažiavimui baigiantis, rajono vadas padėkojo ps. J. Šatkauskieni ir v.s. D. Venclauskaitei, kurios rūpestingai priėmė ir maitino suvažiavimo dalyvius. Taip pat padėka priklauso ir p. Šatkauskui už visokeriopą pagalbą ir parapijos klebonui, kuris patalpomis leido naudotis nemokamai.

Tad, rajono vado žodžiais, iki kito suvažiavimo, sesės ir broliai!

B.K.

NEW YORKO SKAUTAI

New Yorko Neringos ir Taurunto iškilminga Lapkričio 1-osios sueiga įvyko lapkričio 17 Kultūros Zidiny.

Po įprastų raportų, vėliau įnešimo ir himno, buvo pakviestas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Brooklyno vienuolyno viršininkas, sukalbėti maldą. Jo žodis buvo prasmingas šių dienų jaunimui.

Tylos minute pagerbta prieš porą dienų mirusi v.s. Ona Saulaitienė.

Sesijų įsakymuose Lapkričio 1-osios proga buvo pakeltos į paskiltininkės laipsnį prityrusios skautės Adrija Nemickaitė ir Rūta Kidolytė.

Neringos tunto adjutantė v. sk. v. sl. Vidai Šlapelytei išsikėlus gyventi į Californiją, nauja tunto adjutantė paskirta psl. Adrija Nemickaitė.

Paukščių draugininkei v. sk. v. sl. Rūtai Dragūnevičiūtei ir jos pavaduotojai v. sk. v. sl. Linai Bobelytei, dėl studijų naštos nebegalint toliau eiti šių pareigų, nauja Pušelės d-vės draugininke paskirta v. sk. Vida Jan-

kauskienė, pavaduotoja v. sk. sl. Audronė Česnavičiūtė.

Nauja Vaivos prityrusių skautų draugovės draugininkei suti būti v.s. Lilė Milukienė, perimdama šią draugovę iš v.s. Ramutės Česnavičienės. Gi sesė Česnavičienė perėmė vyr. skautų Aušros draugovę iš buv. d-kės ps. Feldos Nemickienės.

Tiekimo skyriaus vedėjai v. sk. v. sl. Irenai Kirkylienei išsikėliant gyventi į Oregoną, šias pareigas perėmė s. Aldona Katinienė.

Tunto išdininkei ps. Aldonai Marijošienei ilgesniui laikui apsigyvenus užsieny, tunto išdininkės pareigas perėmė ps. Giedrė Kulpienė.

Tuntininkė padėkojo New Yorko Skautam Remti Komitetui ir Vilijos židinietėm už jų finansinę paramą, nuomojant autobusų vykimui į vasaros stovyklą bei rengiant New Yorko skautų-čių iškylą.

Buvo išreikštas viešas pagyrimas Birutės d-vės skautėm Ninai ir Laimai Jankauskaitėm už jų atstovavimą Neringos tuntui Tautos šventės iškilmėse.

Tuntininkė apdalinė gelėmis seses, praėjusių metų stovykloje davusias vyr. skautės, skautės ir paukštytės įžodžius.

Broliam perėmus komandą, įvyko pasikeitimai ir brolių Taurunto vadovybėj. Ps. Viktorui Kirkylai išvykstant iš New Yorko, tuntininko pareigas perėmė s. v. sl. Mečys Ilgūnas, pav. s.v. Edvardas Liogys. Vilkiukų draugininkas s. Bronius Nemickas draugininko pareigas perdavė Korp! Vytis senj. Vladui Bilerui.

Buvęs vilkiukų draugininkas ir rajono vilkiukų skyriaus vedėjas s. Bronius Nemickas apdovanojtas Ordinu už Nuopelnus. Šį ordiną prisegė rajono vadeiva s. fil. Apolinaras Treinys, kuris su žmona j. ps. Gene Treiniene, buv. Švyturio sesių stovyklos viršininke, dalyvavo šioj sueigoj. Sueigos dalyvius Skautam Remti Komitetą pavaišino priešpiečiais. Ačiū jiems už nuolatinę ir nuosirdžią mūsų skautų globą.

B.

KNYGOS ANGLŲ KALBA BOOKS IN ENGLISH

For Those Still at Sea, by S. Kudirka \$8.00

Manyland Presents Their Best, by S. Zobarskas \$6.00

Lithuanian Cookery, by I. Sinkevičiūtė. One of the largest collections of Lithuanian traditional recipes. \$8.00

Introduction to Modern Lithuanian, by L. Dambriūnas, A. Klimas, W. Schmalstieg. A Grammar and Textbook for the Lithuanian Language, \$10.00

English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas. \$8.00

Lithuanian-English Dictionary, by B. Piesarskas, B. Svesevičius. \$8.00

Lithuanian Self-Taught, by M. Variakojytė. \$3.50

Namų-artimos aplinkos žodynis, by Černius. \$2.50.

Mano žodynas, by Richard Carry. For children, Illustrated. \$6.00

The USSR-German Aggression against Lithuania, by B. Kaslas. \$15.00

Lithuanians in America, by Dr. A. Kučas. \$6.00

Lithuania: the Outpost of Freedom, by C.P. Jurgėla. \$15.00

The Lithuanian Short Story 50 Years, by S. Zobarskas. \$12.50

Lithuania 700 Years, by A. Gerutis. \$12.00

Lithuania, Land of Heroes, by L. Valiukas. \$5.00

Fighters for Freedom. Lithuanian Partisans, by J. Daumantas. \$10.00

Lithuania Minor, by M. Brakas. \$15.00

The Baltic Nations, by B. J. Kaslas. \$12.00

Sudiev: Good-bye, by Eve Bates. \$10.00

Samogitia, by Chas L. Thourot Pichel. \$8.00

Cultural Wellsprings of Folktales, by V. Bagdanavičius. \$6.00

A Priest in Stutthof, by Stasys Yla. \$8.00

Crosses, by V. Ramonas. \$4.00

The 40 Years of Darkness, by J. Vaišnora. \$2.00

The Brothers Domeika, by L. Dovydenas. \$6.00

Vytautas the Great, Duke of Lithuania, by J. Končius. \$2.00

History of Lithuania, by J. Končius. \$3.00

House Upon the Sand, by J. Gliuda. \$4.00

With Liberty and Justice, by P. Leonas. \$5.00

The War Against God in Lithuania, by J. Savasis. \$2.00

The Living Testament of Faith and Courage in Siberia. \$4.50

The Lithuanian Woman, by B. Novickienė. \$3.00

Lithuania the European Adam, by Ehret. \$3.00

The Forest of Anykščiai, by A. Baranaukas. \$4.00

The Seasons, by K. Donelaitis. \$3.00

The Secret Life of the Political Refugee, by E. Narouche. \$5.00

200,000,000 and Lithuania, by A. Gustaitis. \$1.50

We Will Conquer the World, by L. Dovydenas. \$5.00

Land of Crosses, by M. Bourdeaux. \$8.00

The Sonata of Icarus, by J. Gliuda. \$5.00

Selected Post-War Lithuanian Poetry, selected and translated by I. Zdanyus. \$12.00.

Rejuvenation of Siegfried Immerselbe, by I. Seinius. \$5.00

Puzinas, Color monography, album. \$25.00

A Color Odyssey — A. Galdikas. \$16.00

The Way of Nations, album by J. Juodis. \$7.00

Vilnius, the Capital of Lithuania, by T. Vizgirda. \$4.00

The Catholic Church Dissent and Nationality in Soviet Lithuania, by V.S. Vardys \$15.00

Lithuania — popular pamphlet, \$0.50

Lithuanian Quartet, by A. Baronas, M. Katiliškis, A. Landsbergis, I. Seinius, \$5.00

Soviet Occupation of Lithuania, By A. Budreckis. \$1.00

Chronicle of the Catholic Church in Lithuania, Each 1.00

Lithuanian for Beginners, by A. Rinkūnas, \$4.00, Teacher's manual \$3.00, Workbook A \$2.50, B \$3.00 and C — \$3.00

These and other Lithuanian-English Books, Records, Auto stickers, Lithuanian and United States Flags, T Shirts with Lithuanian emblems and other souvenirs are available at:

DARBININKAS ADMINISTRATIVE OFFICE
341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Albumų formoj su gausiom iliustracijom ir tekstu anglų bei lietuvių kalbom gražiai išleisti leidiniai: Lithuanian Family Tradition, by St. Yla, Lithuanians in Multi-Ethnic Chicago, by D. Fainhauz, Lithuanian Writers in the West, by A. Skrupskelienė. Kiekvienos knygos kaina po 20 dol. Persiuntimui pridėdama po 1 dol. už kiekvieną knygą.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas paveiksluotas — 6 dol.

Persiuntimas 50 c. Graži dovana jaunimui ir suaugusiems visomis progomis.

SPALVINIMO KNYGELĖS

Du sąsiuviniai, po 32 puslapius kiekvienas, pavadinti "Mano lietuviška spalvinimo knyga" — "My Lithuanian Coloring Book". Paaiškinamieji tekstai dviem kalbom, kad galėtų naudotis ir lietuviškai nekalbą. Kiekvienas paveikslukas vaizduoja kurį nors Lietuvai reikšmingą istorinį ar etnografinį dalyką. Kaina po 2.50 dol., persiuntimas po 25 c. už knygėlę. Gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

Bostono Žalgirio tunto skautai džiaugiasi laimėję pirmąją taure sporto šventėje. Iš k. Tomas Kiliulis, Andrius Šležas, Petras Čepas, Tomas Štuopis — laiko taure, Tomas Žikas, Paulius Vaškelis, Paulius Štuopis, Vaidas Matulaitis ir Česlovas Kiliulis — sporto išvykos vadovas. Nuotr. Česlovas Kiliulis

AR TURITE
ŠIAS KNYGAS?

J. Gliuda, Perlojos respublika. Premijuotas romanas. 7 dol.
A. Baronas, Laivai ir uostai. Romanas. 7 dol.

K. Jūra, Monsinoras Z. Ignatavičius. 10 dol.

Azorin, Pirmasis stebukas, Vertė P. Gaučys. 5 dol.

T. Venclova, 98 eilėraščiai. 6 dol.

V. Bogutaitė, Lietus ir laikas. Eilės. 2 dol.

A. Pakalniškis, Gyvenimo pakelės. Prisiminimai. 5 dol.

Dr. A. Šešplaukis, Linkuva. Kietais viršeliais. 10 dol.

V. Adamkus, Santara-Šviesa. 25 metų sukaktuvinis leidinys. 6 dol.

A. Niliūnas, Vyno stebukas. 5 dol.

J. Matulionis, Neramios dienos. Prisiminimai, 15 dol.

K. Škirpa, Sukilimas. Prisiminimai. 15 dol.

V. Sruogienė, B. Sruoga atsiminimuose. 10 dol.

J. Kaributas, Teatrinio vargo kelias. Kietais viršeliais, iliustruota. 10 dol.

V. Braženas, Šamokslas prieš žmoniją. Kaina 3 dol.

A. Bagdonas (red.), Lietuvos policija. Kietais viršeliais kaina 6 dol.

Dr. A. Gerutis, Petras Klimas. Kaina 10 dol.

P. Jurgėla ir P. Juskus, Gen. P. Plechavičius. Monografija su kietais viršeliais. Kaina 10 dol.

Aleksandras Pakalniškis, Studento dienoraštis. 284 pusl. Lengvo stiliaus skaitymai. Kaina 5 dol.

Mirga Girmiuviene, Senojo bokšto paslaptis. 150 pusl. Skaitymai vaikams. Iliustruota. Kaina 4 dol.

Jonas Balys, Lietuvių kalendorinės šventės. Lietuvių tautosakos lobynas VII. Tautosakinė medžiaga ir aiškinimai. 160 pusl. ir 10 pusl. iliustracijų. Kaina 6 dol.

A. Rūgytės Zanavykija, I tomas. Kietais viršeliais 15 dol., minkštais 12.50 dol.

P. Klimas, Iš mano prisiminimų. 12 dol.

V. Pietario Algimantas. Istorinė apysaka. Pirmoji ir antroji dalis vienoj knygoj. 9 dol.

Adolfas Venclauskas, Kovoje su milžinu, apysaka. 5 dol.

P. Gudelis, Joniškėlio apskrities partizanai. II dalis 7.50 dol.

J. Kralikauskas, Įkaitė Vilniaus akmenys. Premijuotas romanas. 5 dol.

M. Čapkauskas, Palyginimų žodynas. 7 dol.

Dr. Gr. Valančius, Žemaičių Didysis. Vysk. M. Valančiaus monografija, dvi dalys — po 12 dol.

J. Miškinis, Lietuva ir Vilnius pavergėjų sukuriuose, 5.50 dol.

Kun. prof. A. Rubšys, Raktas į Naująjį Testamentą, II dalis, 9 dol.

L. Dovydenas, Vasaros vidudienis, 8 dol.

S. Maziliauskas, Merkelis Giedraitis, 7 dol.

B. Vaivorytė, Viltrakių vaikai, prem. apysakėlės jaunimui, 4 dol.

Kun. dr. J. Gutauskas, Didžiųjų Bendrijos tėvų mintys, 7 dol. M. Kvietė, Peteliškių sala, pasakos vaikams, 4 dol.

J. Karvelis, Prekybininko keiliu, prisiminimai. 12.50 dol.

J. Kralikauskas, Įkaitė Vilniaus akmenys, prem. romanas, 5 dol.

J. Blekaitis, Rudens ritmu, 6 dol.

B. Krištopaitis, Jūrų kelias, atsiminimai. 10 dol.

O.V. Milašius, Septynios vietnėvės. Eilėraščiai ir komentarai. 4 dol.

H. Nagys, Prisijaukinsi sakalą, eilės. 6 dol.

L. Šimkutė, Antrasis ilgesys, eilės. 5 dol.

A. Bagdonas, red., Lietuvos policija. 6 dol.

NAUJAUSIOS
PLOKŠTELĖS

Ką tik pasirodė nauja plokštelė "Sodžiaus garsai". Tai išskirtinai surinkti komp. J. Stankūno kūriniai. Dainuoja solistai I. Stankūnaitė, L. Stukas, O. Zubavičienė, Ch. Daukša, B. Miškinis, dalyvauja New Yorko vyrų choras Perkūnas. Palydi kamerinis orkestras arba fortepionas. Groja Dalia Sakaitė ir Albinas Prižgintas. Plokštelės viršelį puošia dail. Č. Janušo paveikslas. Galima gauti ir kasetės formoj. Plokštelės ar kasetės kaina po 8 dol.

Kur bėga Šešupė. Išleido "Skudutis" V. Vokietijoj. 10 dainų ir 8 giesmės įdainavo ir įgiedojo muzikos meno darbuotojų būrelis. Solistai: R. Daunoras, V. Hermanaitė, B. Gailiutė-Spies, K. Senkus, V. Hermanienė. Kaina su persiuntimu 9 dol.

Penktoji lietuvių dainų šventė. Dviejose plokštelėse užrašytas 1978 Torontė įvykusios šventės repertuaras. Dainuoja jungtinis ir kiti chorai su orkestro ir pianino palyda. Su persiuntimu abi plokštelės tik 15 dol.

Nerija, Clevelando mergaičių įdainuota 14 lietuviškų dainų. 7 dol.

Jūros paslaptys, lietuviškos lengvos muzikos rinkinys iš Lietuvos. 12 įdainuotų dainų. 7 dol.

Touring Lithuania. 10 lietuviškų dainų. 6 dol.

Kur tas šaltinėlis? 27 lietuviškų dainų dviejose plokštelėse. Duetus įdainavo Edmundas Kuodis ir Jonas Girijotas. Išleido prof. J. J. Stukas. Kaina su persiuntimu 15 dol.

Dievui ir tėvynei, Lietuvių tautinio meno ansamblis Čiurlionis gieda lietuviškas komp. A. Mikulskio mišias bei giesmes su kanklių orkestro palyda. 8.00.

Skamba skamba kanklės, tautinio meno ansamblio Čiurlionis kanklių muzika. Solo dainuoja I. Grigaliūnaitė. 7.00.

Vaidilų kanklės, Lietuvių tautinio meno ansamblio Čiurlionis kanklėmis įgroti 10 melodijų. Dalyvauja solistė I. Grigaliūnaitė. 7.00.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos plokštelės, suvenyrai, knygos gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Šlemet suelna jau 64 metai, kaip leidžiamas Darbininkas. Pradėtas įleisti 1915 Bostone. 1951 perkeltas į Brooklyną ir sujungtas su Brooklynne esusia Amerika ir Pittsburghe įsikūlusiomis Lietuvių žiniomis. Auka prisidėk prie šio laikraščio išlaikymo.

SUVENYRAI

Automobiliams lipinukai (decal), Lietuvos Vytis su trispalve ir stilizuota Vytis, lipinama iš vidaus. Lietuvos Vytis su trispalve ir Amerikos-Lietuvos vėliavomis bei Vytim, lipinama išorėje. Kaina po 1 dol. Lipinukai išorėje LABAS, SVEIKAS ir kitokie po 1.50 dol. ir L.T. LIETUVA 2 dol.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė su pastatymo kaladėle (base) — kaina 1.50 dol. Lietuviška ir JAV vėliavėlės su pastatymo kaladėle — kaina 2 dol.

Baltiniai (T-Shirts) su Lietuvos trispalve ir Vytim su užrašu LITHUANIAN POWER. Vairkam: M 6-8, L 10-12, XL 14-16. Suaugusiems: S 34-36, M 38-40, L 42-44, XL 46-48. Su persiuntimu 5 dol.

Rankšluosčiai su įvairiais įrašais po 20 dol. Odos dirbiniai: albumai, knygutės, piniginės bei medžio dirbiniai (inkrustuoti), gintaro žiedai bei karoliai.

Persiuntimui pridedama 1 dol. Šios bei kitos lietuviškos knygos, suvenyrai ir lietuviškos muzikos plokštelės gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

"KOALICIJOS" POSĖDIS
PHILADELPHIJOJ

Gegužės mėnesio pabaigoj įsikūręs vienetas politiniam kalniam gelbėti "Koalicija išlaisvinti Petkui ir Gajauskui" spalio 27 posėdžiavo Philadelphijos priemiesty Glenside, Aušros ir Charles Zerr namuose. Posėdy dalyvavo iš New Yorko atvykęs kun. K. Pugevičius, Linas Kojelis iš Washingtono ir Philadelphijos apylinkėse gyvenantieji Dalia Jakienė, Rimas Česonis, Alg. Gečys, Rima Mironienė, Gabrielius Mironas, Rimantas Stirbys, Craig Hardy, A. ir C. Zerr. Koalicijos narė Daiva Kezienė siūlymus veiklos klausimais pristatė raštu.

Koalicijos pirmininkas Charles Zerr posėdžio pradžioj peržvelgė iki šiol organizacinio komiteto atliktus darbus: telegramų akciją prezidentui Carteriui ir tautinio saugumo patarėjui dr. Z. Brzezinskiui, laiškų rašymą visiems JAV kongreso nariams, suorganizavimą plataus garbės komiteto (į jį šiuo metu jau įeina 43 įtakingi asmenys), užmezgimą ryšių su kitomis panašiais tikslais veikiančiomis organizacijomis, dalyvavimą Washingtono įvykiuose Sacharovo tarptautinio komiteto apklausinėjimuose, kurių metu Koalicija buvo formaliai pristatyta ir paskleista informacija lietuvių politinių kalinių klausimu. Pirmininkas priminė Lietuvos vyčių organizacijos, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos ir LRK Religinės Šalpos sėkmingą talką, rūpinantis politiniais kaliniais. Išskirtinai jis iškėlė kun. Pugevičiaus artimus ryšius su JAV katalikų vadovais ir jo sugebėjimą į politinių kalinių gelbėjimo akciją įtraukti amerikiečių hierarchiją. Dėkojo JAV LB krašto valdybai už teikiamą finansinę paramą Koalicijos veiklai. Finansinė parama pamažu pradeda ateiti tiesiog iš pavienių tautiečių, tačiau ji kol kas labai menka, ir LB-nės parama yra būtina.

Svarstant ateities veiklos gaires, pasisakyta už svarbą būtinai išlaikyti Petkaus ir Gajausko, o taip pat ir kitų lietuvių politinių kalinių vardus žinomus JAV administracijai. Tik tokiu atveju administracija jais rūpinsis, dėl jų paleidimo su sovietais deresis. Pasisakyta dėl periodinio kai kurių garbės komiteto narių panaudojimo, kontaktuojant įtakingus JAV administracijos pareigūnus ir amerikiečių spaudą. Jų rašytiems laiskams ir pareiškimams juk teikiamas didesnis dėmesys. Taip pat prisidėjo prie šio laikraščio išlaikymo.

Merkelis Giedraitis, tai naujoji knyga apie žymų lietuvių ir jo nuostabius laikus. Gaunama Darbininke, pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos: Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mich., 48064. Kaina 7 dol., kietais viršeliais 10 dol.

Darbininko kalendorius 1980 metams siunčiamas visiem Darbininko skaitytojams. Viršelį puošia dail. Česlovo Janušo paveikslas. Skaitytojai kviečiami prisidėti prie kalendoriaus spausdinimo išlaidų sumažinimo.

Lietuviškų kalėdinių atvirukų su tautiniais — religiniais motyvais galima užsisakyti Darbininko administracijoje. 3 kortelės už 1 dol. Taip pat gaunamos kortelės vardinėm, gimtadieniam ir kitom progom. Persiuntimui pagal skaičių pridedama 50 c. arba 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

tarta Koalicijos atstovų dalyvavimui svarbesnėse žmogaus teisių organizacijų šaukiamose konferencijose, ten nuolat keliant lietuvių politinių kalinių klausimą. Kun. Pugevičius savo ruožtu Koalicijos vadovams pasiūlė Religinės Šalpos talką, ekspedijuojant stambesnes ar gausesnes siuntas politinių kalinių reikalui.

Padėkojus organizaciniam komitetui už įdėtas pastangas, į naują Koalicijos valdybą buvo išrinkti šie asmenys: Charles Zerr — pirmininkas, Rimas Česonis — vicepirm., Craig Hardy — sekretorius ir Gabrielius Mironas — finansų tvarkytojas.

Sag.

Latvis P. Blumbers, N.J., laimėjo I Š. Amerikos baltų šachmatų pirmenybes, įvykusias N. Y. Kultūros Židiny lapkričio 10-11. Pirmenybes pradėjo 12 dalyvių (estų — 1, latvių — 4 lietuvių — 7), bet antrąją dieną besirungė dešimt vyrų, nes Z. Bliznikas, N.J., ir N. Yorko latvis E. Krečko pasitraukė.

Šeštadienį sėkmingiausiai žaidė N. Yorko Arūnas Simonaitis, nugalėjęs bostonietį K. Merkį ir N. Yorko latvi G. Znotiną, ir N. Yorko latvis K. Berzinš, įveikęs estą Pankseppą ir Bostono Ričardą Grauslį. Abu turėjo po 2 tš. Pustaškiu mažiau turėjo Kazys Škema iš Detroito ir latvis Blumbers. Po taskų buvo uždirbę kanadietis Juozas Chrolavičius, Ričardas Grauslys, Edvardas Staknys ir estas Panksepp su latviu E. Krečko.

Sekmadienį po 2 tš. prisidėjo latvis Blumbers, įveikęs K. Škema ir A. Simonaitį, ir J. Chrolavičius, įveikęs E. Staknį ir latvi K. Berzinšą.

Šių I ŠA baltų pirmenybių užbaigos stovis toks: P. Blumbers — 3.5 tš., J. Chrolavičius — 3, K. Škema, A. Simonaitis ir K. Berzinš — po 2.5 tš., R. Grauslys — 2, E. Staknys, latvis G. Znotinš ir estas Panksepp — po 1.5 tš., o lenelės užbaigoj — K. Merkis su 0.5 tš., pelnyto iš esto Pankseppo.

Turnyro laimėtojas P. Blumbers buvo apdovanotas gražia statulele ir piniginiu prizu. Antros vietos laimėtoju Juozui Chrolavičiui taip pat buvo įteiktas piniginis prizas. Be to, jie dar papildomai pasidalijo piniginių prizų, skirtą už geriausiai sužaistą antrąją turnyro pusę; abu laimėjo po 2 tš. sekmdienį.

Šį turnyrą surengė N. Yorko Lietuvių Atletų Klubas, švėsdamas savo deimantinę (75 metų) sukaktį, o turnyro sėkmingumui daugiausia pasidarbovo LAK šachmatų vadovas Edvardas Staknys. Turnyro direktorium buvo latvis G. Znotinš.

Bostone MET lygos tarpklubinės varžybos prasidėjo lapkričio 16. So. Bostono LPD šachmatininkai rungėsi su Dorchesterio Ebony klubu tik ant trijų lentų (dvi pirmosios lentos turėjo rungti lapkričio 19). Trečioj lentoj K. Merkis neatsilaikė prieš William Collins, partijoj, kuri tęsėsi keturias su puse valandos. Ketvirtoj — Tomas Atkočaitis nugalėjo Charley Mays, o penktoj — Jurgis Zoza sužaidė lygiomis su W. Wallace. Taigi pasekmė tuo tarpu 1.5-1.5 tš. Komandos kapitonas — Bronius Skrabulis.

LIETUVIŲ KATALIKŲ
SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtiečių.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELį, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

PHILADELPHIA, PA.

Kalėdų eglutė

Lituanistinė Vinco Krėvės šeštadieninė mokykla metų slinky švietimo, auklėjimo ir tautinių tradicijų išlaikyme yra suvaidinusi didelį vaidmenį. Ją baigę gražus mūsų kolonijos prieauglio būrys. Dalis baigusiu vienokių ar kitokių būdu dar gilino savo žinias ir šiuo metu dirba kaip mokytojai toj pačioj mokykloj.

Aktyvių tėvų komitetų, nuširdaus mokytojų rūpesčio ir nuolatinių vietinės Lietuvių Bendruomenės pastangų dėka mūsų mokyklos mokinių skaičius ir šiuo metu nerodo smukimo žymių.

Šių metų tėvų komitetas, vadovaudamasis sena tradicija, gruodžio 2, sekmdienį, tuoj po lietuviškų pamaldų Šv. Andriejaus parapijos patalpose, 1913 Wallace St., ruošia Kalėdų eglutę. Mokytojai jau senokai dirba, ruošdami vaikus plačiai programai atlikti. Bus vaidinimas, dainos, deklamacijos. Kalėdų senelis vaikučiams įteiks dovanėles. Tėvų komitetas, vadovaujamas Aušros Zerr (kiti nariai: Vytautas Sušinskas, Danutė Jovaišienė, Brigita Mitten ir Estera Washofsky), kviečia į parengimą atvežti ir šios mokyklos nelankančius vaikus.

Kunigų pagerbimas

Šv. Andriejaus parapijos kunigam — kleb. Jurgiui Degučui ir vikarui Kajetonui Sakalauskui — pagerbti iškilminga vakarienė ruošama gruodžio 8, šeštadienį, Lietuvių Namuose, 2715 E. Allegheny Ave. Vakarienė prasidės 6:30 val. su kokteiliais.

Vaišių metu kun. Vytautas Martusevičius, Šv. Jurgio parapijos klebonas, solenizantų kun. Degutį, neperseniausiai atšventusį 40 metų kunigyستės sukaktį, pristatys vakarienei dalyviams. Apie kun. K. Sakalauską kalbės Vytautas Volertas.

Trumpus sveikinimo žodžius tars Philadelphijos organizacijų pirmininkai. Meninę programą atliks sol. Ona Pliuskonienė. Pagerbimo iškilmėse dalyvaus prel. Pranciškus Statkus, Philadelphijos arkivyskupijos kancleris. Programai vadovaus Rimas Česonis, JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkas.

Rengimo komitetas, vadovaujamas Teresės Gečienės, prim-

Doak Darbininką paskaltinti savo kaimynui ir paraginti užsiprenumeruoti.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ - 1979

Patariame siųsti tik tai, kas paskutiniu laiku Lietuvoje pageldajama ir yra naudinga.

SIUNTINYS NO. 2. 1979

Labai gera vyriškai eilutei vilnonė angliška medžiaga — 3 m.; vilnonė angliška medžiaga moteriškai eilutei — 3 m.; vilnonė medžiaga suknelei, arba vakarinei suknelei medžiaga (medžiagos gali būti įvairių spalvų); vyriški išieginiai marškiniai; vyriškos arba moteriškos firmos Levi arba Wrangler jeans (tik tokių Lietuvoje pageldajama) ir trumpas telescopic lietsargis, vyriškas arba moteriškas.

Šio sluntinio kaina su maitu ir persiuntimu — \$275.00

Į šį sluntinį dar galima dadėti 8 svarus įvairių prekių. Medžiagos dar galima dadėti 4 m., 3 m. dirbtinio minko kailio arba ką nors iš žemiau išvardintų naudingesnių dalykų:

Avikailiai: ilgį, vyriški arba moteriški, tikro kailio kalmierius, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas \$242.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui 94.00
Jeans, Wrangler arba Levi Strauss 44.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis 37.00
Vyriškos arba moteriškos nailoninės kojines 3.30
Tights (kojinės-kelnaitės) 4.40
Vilnonė gėlėta skarelė arba nailono didelė skarelė 13.00
Geresni marškiniai 15.00
Vyriški arba moteriški batellai 39.00
Puiki suknelei medžiaga 30.00
Vilnonė eilutei medžiaga, vyrams arba moterims 61.00
Geresnė vilnonė medžiaga eilutei 88.00
Crimplene medžiaga suknelei 22.00

Kartu su drabužiais galima siųsti šiuos maisto produktus: 1/2 sv. arbatos — \$4.40; 1/2 sv. Nescafe — \$6.60; 1 sv. pupelių kavos — 7.50; 1 sv. šokoladinių saldinių — \$7.50; 1 1/2 sv. razinų — \$2.60; 40 cigarečių — \$5.00.

Įvairūs kalkuliatoriai, stetoskopai ir kraujo spaudimui matuoti instrumentai siunčiami pagal susitarimą.

Sudarant savo nuožiūra sluntinį, reikia pridėti \$34.00 persiuntimui.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą naudingiausių paveldėtojų būdu.

BALTIC STORES LTD.

(Z. & V. JURAS)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB, ENGLAND, TEL. 01 460 2592

BALTIMORĖ

Drabužių vaju, kuris jungiamas su Padėkos diena, prasidėjo lapkričio 18. Šv. Alfonso parapijos kunigai ragina visus parapičius šiame vajuje dalyvauti ir tinkamus drabužius pristatyti į kleboniją. Ten jie bus sudėti į dėzes ir pasiųsti į centrą.

Vliko seimas rengiamas Baltimorėje gruodžio 8-9 Lietuvių Namuose. Seimas prasidės 10 val. ryto su seimo rengimo komisijos pirmininkės dr. Elenos Armanienės žodžiu. Vliko tarybos pranešimus padarys V. Šoliūnas ir Vliko valdybos — dr. K. Bobelis. Pirmą seimo dieną baigsis su vakariene 20 v.v. Gruodžio 9 iškilmingos pamaldos Šv. Alfonso bažnyčioje. 8:30 val. mišias aukos vysk. Vincensas Brizgys. Per pamaldas giedos Baltimorės lietuvių choras Daina. 12 val. posėdis. Visos seimo sesijos vyks Lietuvių Namuose.

Kalėdų puotą rengia Lietuvių Postas 154 ir jų padėjėjos sekmdienį, gruodžio 16, Lietuvių Svetainės didžiojo salėj. Legionieriai ir jų šeimos susirinks 2 val. popiet.

Šv. Alfonso mokyklos vaikučiai prieš pradedant Kalėdų atostogas turės kalėdinę puotą. Vaikučiams bus išdalinta dovanos ir skanumynai. Jie giedos kalėdines giesmes.

Viktoras Bryan Baublis, gimęs ir augęs Baltimorėj, lapkričio 16 staiga mirė nuo širdies smūgio. Viktoras, malonaus būdo žmogus, kaip susipratęs lietuvis dirbo ir dalyvavo įvairiuose lietuviškuose parengimuose. Jis dirbo ir ragino kitus dirbti Lietuvių Svetainės naudai. Mišios aukotos už jo sielą Prisiškėlo bažnyčioje Ellicott City lapkričio 20. Palaidotas Meadowbridge Memorial Park kapinėse. Nulindime liko žmona Ann Mae, dukros Mary ir Betty, broliai Edvardas ir Leonardas, eilė anūkių.

Jonas Obelinis

VISI Į RUDENS VAKARĄ

Lygiai prieš šešerius metus, 1973 gruodžio 1, iškilmingai, su dideliu džiaugsmu atidarėme naujus, bendrom pastangom statytus namus — New Yorko lietuvių Kultūros Židinį.

Kaip bendrom aukom jį statėm, taip dabar bendrai visi juo naudojames ir visi kartu stengiamės jį išlaikyti, prisidedami dolerių arba darbu. Vieni talkinam bingo žaidimuose, kiti organizuojam Kultūros Židinio renginius arba uoliai dalyvauiam Kult. Židiny vykstančiuose

parengimuose. Tiesioginiai Kult. Židinio išlaikymo tikslui kasmet yra ruošiami du parengimai: gegužės mėnesį Pavasario Šventė ir, metam baigiantis, Rudens Vakarai.

Šį šeštadienį įvykstantis Kultūros Židinio Rudens Vakarai jau yra dešimtas Kult. Židinio administracijos parengimas. Prisiminkime bent vieną, kitą iš jų. Bene daugiausia džiaugsmo suteikė pirmasis Kult. Židinio atidarymo balius. Istorini įvykiu buvo 1974 vasario 10 didinga dedikacijos šventė ir Ginos Čapkauskienės bei Kazio Yakučio koncertas. Neužmiršamas ir plačiai mus išgarsinęs buvo Metropolitan operos solistės Maralyn Niska koncertas. Mūsų jaunimui labiausiai patiko ir pilną salę jo pritraukė rudens vakaras su Toronto Gintaro ansambliu. Su pasigėrėjimu prisimename pirmą pavasario šventę su paminklinio kryžiaus bei Lietuvos karalių-kunigaikščių portretų pašventinimu. Tada pirmą kartą Kult. Židinio kieme įvyko gegužinė su tautinių šokių ansambliu Tryptiniu ir gardžiai kvepiančia "Giraite". Šaunus buvo ir pereitų metų penkmečio rudens vakaras su chigagiečiais solistais Nerija Linkevičiūte ir Bernardu Prapuoleniu. Taip pat maloniai prisimename praėjusio pavasario šventę su New Jersey tautinių šokių grupe Liepsna bei kitom pavasario linksmybėm. Trumpai pažvelgus, visi Kult. Židinio administracijos rengiami vakarai ar šventės pasižymėjo puikia programa, dalyvių gausumu ir šeimyniškai linksma nuotaika.

Tikimės, kad ir šis Kultūros Židinio Rudens Vakarai neatsiliks nuo praėjusiųjų. Meninė programą, kaip jau iš skelbimų žinote, atliks **Clevelando lietuvių studentų ansamblis Nerija**. Tai šaunus ir jau plačiai

Tikimės, kad ir šis Kultūros Židinio Rudens Vakarai neatsiliks nuo praėjusiųjų. Meninė programą, kaip jau iš skelbimų žinote, atliks **Clevelando lietuvių studentų ansamblis Nerija**. Tai šaunus ir jau plačiai

Kalėdiniam išpardavimui gruodžio 9, sekmadienį, vykstant Kultūros Židiny, bus taip pat atidarytas ir Darbininko spaudos kioskas. Čia bus galima gauti naujausių lietuviškų knygų, plokštelių, gintaro dirbinių ir kitokių lietuviškų suvenyrų bei dovanų.

A.A. PROF. JUOZAS BRAZAITIS

1979 lapkričio 28 sueina penkeri metai nuo išsiskyrimo iš mūsų tarpo brangaus tėvelio, mokytojo ir draugo.

Šv. mišios bus aukojamos pranciškonų vienuolyno koplyčioje gruodžio 1, šeštadienį, 10 v.r.

Marytė Brazaitytė-Matulionienė

Liūdesys gaubia Lietuvių Skautų Sąjungą. Skautiškąją žemės kelionę baigė mūsų brangi Sesuo

v.s. ONA SAULAITIENĖ

Savo gyvenimu sudėjo ji mums kelio ženklus — būkime ištikimi, mylėkime vienas kitą, dirbkime ir budėkime. Dalinamės liūdesiu su mūsų vyresniuoju Broliu v.s. Antanu Saulaičiu, sese ps. Maryte Saulaityte-Stankuviene, broliu v.s. Antanu Saulaičiu, SJ, Algii Stankum ir visais artimaisiais.

Lietuvių Skautų Sąjunga

A. A. DR. GEDIMINIS ČEKUI

staiga mirus, liūdimė ir reiškiamė užuojautą giminėms ir artimiesiems.

Dana ir Jonas Bilėnai

pagarsėjęs vokalinis vienetas. Jį matysime ne tik scenoje, bet ir bendrame šokių sukury, dainomis primenant Konrado kavinės Kaune atmosferą. Na, o prie viso to bus savų šeiminių paruošti valgiai, linksmai nuteikiantys gėrimai, turtinga loterija ir šaunus Joe Thomas orkestras. Įėjimo auka visiem prieinama — 6 dol. suaugusiems ir tik 3 dol. jaunimui. Smulkesnės informacijos apie vietų užsakymą rasite reklaminiame skelbime, bet ateikite, nors ir neužsisakę stalų iš anksto. Visiems bus vietos ir visi bus patenkinti.

Mieli Darbininko skaitytojai, tikimės, kad visi esate Kultūros Židinio šeimos nariai. Nuosirdžiai kviečiame jus atvykti šį šeštadienį į Kultūros Židinį, kartu pasilinksinti ir prisidėti prie savų namų išlaikymo, nes tai priklauso nuo mūsų geros valios, solidarumo ir finansinės paramos.

Tad iki malonaus pasimatymo šį šeštadienį, 7 val. vakaro Kultūros Židiny.

Aloyzas Balsys
K. Židinio parengimų komiteto pirmininkas

KORP. NEO-LITHUANIA ŠVENTĖ

Metinė Korp. Neo-Lithuania šventė buvo lapkričio 23 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Atsilankė apie 30 žmonių. Pirmininkas dr. J. Lenkaitis trumpu žodžiu prisiminė, kad čia švenčiama 57 metų korporacijos sukaktis. Atstojimu pagerbti mirę korporantai, sugiedotas Lietuvos himnas. Paskaitė skaitė Antanas Diržys. Filosuodamas jis svarstė korporacijos šūkio "Pro patria" įvairius aspektus ir baigė optimistiniu žvilgsniu į korporacijos ateitį ir apskritai į visą gyvenimą.

Po jo paskaitos buvo išklausytas Gaudeamus ir garsiajostės.

Toliau pianinu skambino vargonų virtuosas Albinas Prižgintinis, kuris neseniai grįžo iš Prancūzijos, ten praleidęs visą vasarą. Pradžioje jis paskambino spalvingą Bacho suitą, paskui vieną Chopino valsą, nievo amerikiečio kompoziciją, Griego — Peteliškė. Tuo ir baigėsi oficialioji dalis, užtrukusi apie valandą. Po to buvo vaišės, kurios buvo paruoštos skoningai ir stilingai. Visi turėjo laiko pasisvečiuoti ir pasikalbėti. Patarnavo jaunieji korporantai. Vaišių metu A. Prižgintas dviem atvejais dar skambino pianinu. Pirmuoju atveju tai buvo amerikietiška modernioji muzika, antru — įvairi moderni muzika. Skambina jis temperamentingai ir pagauniančiai.

Neo-Lithuania korporacijos New Yorko padalinio valdybą dabar sudaro: pirm. dr. Jonas Lenkaitis, sekretorius Povilas Ališauskas, išdininkas R. Bitėnas.

Bostono parengimų kalendorius

Brocktono Šv. Kazimiero parapijos salė gruodžio 2, sekmadienį, 3 val. popiet Balfio 35 m. ir spaudos atgavimo 75 m. sukakčių minėjimas.

Kalėdinė vakaronė su programa vyks gruodžio 16, 4 val. popiet Tautinės S-gos namuose. Rengia M.K. Federacijos Bostono klubas.

Tautinių šokių sambūrio vakaras su programa įvyks kovo 8.

Vasylių sonatų vakaras įvyks First and Second Church Bostone, kovo 9.

Minkų radijo valandos 46 metų sukakties koncertas ir iškilišios New England lietuvių tės balius kovo 23.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Balfio sukaktis

Balfio Bostono skyriaus 35 metų sukaktis paminėta spalio 28. Laisvės Varpo radijo vedėjas Petras Viščinis per abi radijo stotis kalbėjo apie Balfio veiklą ir šalpą. Jis jautriai paklausė: ar tie, kurie mokėsi Balfio pagalba, prisimena šiandien Balfio veiklą ir kitus vargstančius?

Skyriaus minėjimą Lietuvių Piliečių dr-jos salė pradėjo skyriaus pirm. Antanas Andriulionis. Po Lietuvos himno jis prisiminė skyriaus valdybos mirusių pirmininkus ir valdybų narius. Jų sąrašas didelis: dr. Jakimavičius, adv. Ciunis, adv. Kalinauskas, Pr. Razvadauskas, M. Michelsonienė, St. Michelsonas, A. Kneizys, J. Jankauskas, St. Mockus, J. Januška, V. Šimkus, M. Venis, J. Arlauskas, V. Vakauskas, St. Jakutis, A. Minkaitis, A. Ivaška, J. Kruopas, prel. P. Virmauskis, Pr. Mučinskas, J. Vaičaitis, A. Adamavičius, A. Vileniškis, J. Tumavičienė, A. Kropienė, dr. A. Kapochy, P. Kapočinė, K. Mereškevičius, A. Bričkus, J. Markelionis.

Programai vadovauti pakvietas Vliko, Altos ir Balfio veikėjas Stasys Lušys. Jis perskaitė jautrų Balfio c.v. pirm. M. Rudienės laišką. Ji dėl nesveikatos minėjime negalėjo dalyvauti.

Solistė Ona Pliuskonienė iš Philadelphiajos, akomponuojama Sauliaus Cibo iš Bostono, padainavo liaudies dainas: Už balto stalo, Oi ant kalnelio, Palei lieptą, Mėnesiena, Augo sode serbenta, Pūtė vėjas, arjas: iš "Mignon" — "Ar žinai šalį tą", iš "Fausto" Sibelio ariją ir iš "Samsonas ir Dalilė" Dalilės ariją.

Loteriją suorganizavo ir pravedė L.M.K.F. Bostono klubo pirm. E. Vasyliūnienė su talkininkėm. Stalus suorganizavo ir papuošė Bostono skaučių židiny, vadovaujamas Valentinos Čepienės. Vaišėmis rūpinosi ponia Merkienė ir daug kitų ponų.

Pristatyta nauja Balfio valdyba: pirm. kun. Antanas Baltrušėnas, vicepirm. Antanas Januška, išd. Petras Navazelskis ir sekr. Ona Vileniškienė.

Šešiasdešimčiai asmenų buvo prisegti Balfio veiklos atžymėjimo ženkleliai už jų nuosirdų darbą ir aukas Balfui.

Pereitos valdybos pirm. Antanas Andriulionis, Balfio skyriaus valdyboj išbuvo 27 metus, iš kurių 24 metus pirmininku. Jis labai nuosirdžiai, be poilsio ir su visa energija stengėsi kuo daugiau surinkti aukų šalpai.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET
Vedėjas Petras Viščinis
173 Arthur St., Brockton, MA 02402
Telef. (617) 586-7209
BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Kariuomenės šventės minėjimas

Lietuvos kariuomenės įkūrimo 61-ji sukaktis Bostone paminėta lapkričio 18 So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje. Minėjimą pradėjo ir jo oficialiai daliai vadovavo Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos Bostono skyriaus pirmininkas inž. Bronius Galinis. Sugiedojus Lietuvos ir Amerikos himnus, kun. kleb. Albertas Kontautas sukalbėjo maldą, pagerbti žuvę dėl Lietuvos laisvės. Salėj dalyvavusiem savanoriam kūrėjam Bartašiūnui, Janavičiui, Kontautui, Liutkoniui, Merkiui ir Santvarui Irena Galinienė ir Ieva Janukėnienė prisegė po gėlytę.

Prelegentas buv. Lietuvos generalinio štabo majoras Ernestas Bliudnikas iš Cape Cod kalbėjo apie lapkričio 23 reikšmę Lietuvai, apie savanorius, apie kariuomenės organizavimą, jos paskirtį, darbus, apie ištikimybę, patriotizmą, apie kovas su priešais ir vėliau kovas su paskutiniu okupantu.

Irena Galinienė vadovavo meninei programai. Solistė Daina Mongirdaitė-Richardson padainavo: Ramunės dainą iš op. "Grażina" — Karnavičiaus, Daug turėta mylimųjų — Jakubėno, Oi liūdnas, liūdnas — Dvariono ir Poetas — Gaidelio.

Rašytojas ir dailininkas Jonas Rūtenis iš Cape Cod paskaitė tris savo eilėraščius tautine tema: Sostinė, Žilvičiaus pasaris supas ir Lietuviškas žodis.

Solistė D. Mongirdaitė-Richardson vėl padainavo: Lietuva — Čerienės, Gražinos ariją iš op. "Grażina" — Karnavičiaus, Dukružėlė — Sarpaliaus ir Dainos, muzika ir gėlės — Metrikienės. S. ir V. Minkai akomponavo Saulius Cibas. Solistė Daina Mongirdaitė-Richardson buvo labai šiltai priimta. Bisui ji dar padainavo — Pamyklėnų vakarą.

Po programos buvo vaišės, kuriomis rūpinosi Ona Merkienė su savo pagalbininkėm, loterija, grojo Kazio Tamošaitio suorganizuota švelni muzika.

Skautai minėjo 30 metų sukaktį

Lietuviai skautai ir skautės Bostone įsikūrė 1949 liepos 20. Lapkričio 18 Baltijos ir Žalgirio tūntai Bostone surengė 30 metų įsikūrimo minėjimą. Bažnyčioje jie dalyvavo su vėliavomis. Gražų pamokslą pasakė kun. kleb. Albertas Kontautas. Jis kalbėjo apie idealą, pasiryžimą, pasiaukojimą, ypač pabrėždamas šių dienų okupuotos Lietuvos gyvenimą ir ten gyvenančios žmonės ir jų vedamą kovą dėl lietuvių, dėl Bažnyčios ir Dievo. Juk ir skautai dirba Dievui, tėvynei ir artimui.

Po mišių pobažnytinę salę vyko abiejų tuntų sueiga ir suakties minėjimas su raportais, pakėlimais, buvo rodomos skaidrės, o po to dar ir pasivaišinta.

Iš So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos susirinkimo Spalio 15 vyko mėnesinis So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos susirinkimas. Susirinkime

buvo išstatyti kandidatai į kitų metų D-jos valdybą.

So. Bostono Lietuvių Piliečių D-ja yra bene didžiausia organizacija savo narių skaičiumi ir didžiausia apyvartos požiūriu Naujojoje Anglijoje. Mėnesinė apyvarta doleriais yra apie \$25.000. Susirinkimo metu pasigesta didesnės kontrolės, todėl kai kuriais mėnesiais dirbama net su nuostoliais.

J. Kačinsko diriguojamas koncertas

Gruodžio 12 d. 8 val. vak. Berklee Performance Center salėje, 150 Mass. Ave., įvyks simfoninės ir vokalinės muzikos koncertas. Diriguos komp. Jeronimas Kačinskas ir choro dirigentas prof. Brian O'Connell. Programoj: F. Mendelsono overtiūra "Hebridai", J.S. Bacho Brandenburgo koncertas Nr. 4 smuikui, dviem fleitom ir styginiam orkestrui, Dvorako "Te Deum" sopranui ir bosui solo, chorui ir orkestrui. Koncerte bus atliktas visas ciklas (6 dainos) J. Kačinsko dainų mišriam chorui "a capella" ir keletas Kalėdų giesmių amerikiečių ir kitų tautų kompozitorių.

BROCKTON, MASS.

Lietuviškoj veikloj

Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų vienuolyno koplyčioj rugsėjo 3 vyko Šiluvos atleidai. Buvo suorganizuotas ir metinis vienuolyno geradarių suėjimas — gegužinė. Daugybė įvairaus amžiaus svečių turėjo nekasdieninį džiaugsmą.

Tautos šventės minėjimas, vadovaujant Martyno Jankaus šaulių kuopai, vyko rugsėjo 9. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj už žuvusius Lietuvos laisvės gynėjus buvo mišios, o parapijos salėj vyko akademija su programa ir vaišėmis visiem.

Šv. Kazimiero parapijos metinis bazaras vyko spalio 28. Parapiečiai stropiai dirbo ir gausiai aukojo, kad šis renginys pasisektų. Juk reikia išlaikyti bažnyčią, kleboniją, mokyklą. Kai kitur mokyklos užsidaro, Brocktono Šv. Kazimiero parapijos mokykla nesutalpina visų norinčių į ją patekti. Mokyklai vadovauja Nukryžiuotojo Jėzaus seselės. Mokykla turi 8 skyrius ir darželį. Čia du šimtai mokinių gauna katalikišką išauklėjimą ir pradinės mokslo žinias.

Parapija turi stiprų lietuvių chorą, kuriam vadovauja komp. J. Gaidelis. Parapijai vadovauja klebonas kun. Petras Šakalys. Jam talkina kun. dr. Antanas Jurgelaitis, OP, ir lietuviai pranciškonai.

Vienas įdomus įspūdis iš parapijos bazaro. L.K. Moterų stalias šalia kitokių prekių turėjo nemaža ir religinio turinio stovėlių bei paveikslų. Juos jaunimas išpirkė pirmiausia. Nedomino jo nei lėlės, nei kitokie balvonėliai.

Balfio 35 metų sukakties ir lietuvių spaudos atgavimo 75 metų sukakties minėjimą gruodžio 2, šį sekmadienį, 3 val. popiet Šv. Kazimiero parapijos salėj rengia Balfio 72 skyrius su Lietuvių Bendruomene. Bus paskaita, pasirodys Bostono dramoms sambūris, režisuojamas A. Gustaitienės. E. Ribokienė

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užեikite - įsitikinsite!

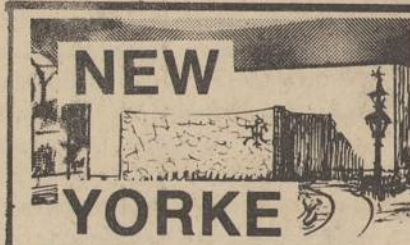
13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L. I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
Franklin Sq., L. I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
White Plains, N. Y.: The Cheese Pitt — 200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-249-0226

Nanuet, N.Y.: Nanuet Mall Shopping Cent., Route 59 — Tel. 914 623-4265
Farmington, Conn: Hans and Fritz Deli 270 Farmington Ave. — 203-677-7000
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. — Tel.: 203 744-6857
Norwood, Mass.: Meat and Wursthaus — 101 Central St. Tel: 617 769-2895
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall — Tel.: 201 785-0542

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
Administr. .... (212) 827-1351
Spaustuvė ..... (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė ..... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: gruodžio 1, šeštadienį, Kultūros Židinio rudens vakaras — dainuoja vokalinis ansamblis Nerija iš Clevelando. Gruodžio 2, sekmadienį, 11 val. jaunimo mišios, po mišių jaunimo vaišės, ateitininkų parodėlė, ateitininkų sendraugių susirinkimas, 3 v. — tarptautinių vaiko metų minėjimas mažojoje salėje.

Nerija, Clevelando studentų vokalinis ansamblis, vadovaujamas Ritos Čyvaitės-Kliorienės, atvyksta į New Yorką ir gruodžio 1, šeštadienį, atliks programą Kultūros Židinio rudens vakare. Gruodžio 2, sekmadienį, 11 val. Kultūros Židinyje gieda per jaunimo pamaldas. Po pamaldų tuoj išskrenda atgal į Clevelandą.

Jaunimo pamaldos bus gruodžio 2, sekmadienį, 11 val. Kultūros Židinyje. Paprastai tokios pamaldos būdavo 12 val., dabar nukeliamos į 11 val., nes per mišias giedos Clevelando studentų ansamblis Nerija ir po mišių tuoj išskrenda į Clevelandą. Vaišės po jaunimo pamaldų rengia ateitininkai.

Rankdarbių parodėlė ir išpardavimai gruodžio 2 Kultūros Židinyje rengia moksleiviai ateitininkai. Parodėlėje bus išstatyti ir jauno menininko Norberto Lingertaičio darbai. Jis auksakalys ir dirba su gintaru, auksu, sidabru ir kitais brangiais metalais.

Tarptautinių vaiko metų minėjimas bus gruodžio 2, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje. Bus tokie pašnekesiai: vaikas plačiame pasaulyje, vaikas okupuotoje Lietuvoje ir išeivijoje, vaikas ir religija, vaikas šeimoje. Pokalbiuose dalyvauja dr. Aldona Janačienė, sesuo Ona Mikailaitė, Jūra Viesulienė. Savo kūrybą skaito rašytojos Ona Balčiūnienė ir Birutė Lukoševičienė. Minėjimą rengia Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos valdyba ir New Yorko Lietuvių Katalikų Moterų Draugija.

Prof. Juozo Brazaičio, ilgamečio Darbininko redaktoriaus, penkerių metų nuo jo mirties sukakties proga pamaldos bus gruodžio 1, šeštadienį, 10 val. pranciškonų koplyčioje. Po pamaldų — kavutė. Visi jo artimieji bičiuliai, visi jo mokiniai kviečiami dalyvauti pamaldose. Penkerių metų sukakties akademini minėjimas rengiamas vėliau, sausio mėnesį ar vasario pradžioje, kada bus gautos palpos. Tada bus parodytas filmas apie prof. Brazaitį ir išklasyta paskaita.

Česlovas Grincevičius, vienas iš prof. J. Brazaičio raštų redaktorių, praneša, kad pirmasis tomas jau surinktas ir jau skaitomos korektūros. Prof. J. Brazaičio raštų bus išleisti bent keli tomai.

Priekalėdinis apsipirkimas bus gruodžio 9, sekmadienį, Kultūros Židinyje. Prasidės 12 val. Bus galima gauti įvairių lietuviškų audinių, rankdarbių, medžio drožinių, ypač bus daug gintaro. Kas turėtų tokių daiktų parduoti, prašomi kreiptis į Malviną Klivečienę, tel. 296-0406. Rengia Vaižganto Kultūros Klubas. Iš New Yorko rašytojas grįžta į Belgiją, kur jis pastoviai gyvena.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjime atliks meninę programą Astra Butkutė, Leonardas Ralys, Viktoras Ralys, atsakė nuo honoraro. Ramovėnų valdyba jiems už tai dėkoja.

Muziko V. Mamaičio išleistuvės rengiamos gruodžio 1, šeštadienį, Elizabetos parapijos salėje. Rengia tos parapijos choras. Po Kalėdų švenčių jis išvyksta gyventi į Sunny Hills, Fla., kur jau yra įsikūrusi jo žmona.

Kat. Moterų Kultūros Draugija savo susirinkime lapkričio 25 kalbėjo apie tarptautinių vaiko metų šventę, prie kurios rengimo draugija prisideda. Taip pat nutarė po Naujų Metų surengti šeimos susirinkimą, kuriame dalyvautų tėvai ir vaikai. Į draugijos susirinkimą atsilankė ir naujas dvasios vadas kun. Stasys Raila.

Už dr. Bronių Radzivaną jo mirties vienerių metų sukakties proga mišios bus gruodžio 1, šeštadienį, 11 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Visi jo buvę bičiuliai ir artimieji prašomi prisiminti jį savo maldose.

Kristaus Karaliaus šventės minėjimas buvo lapkričio 25 Apreiškimo parapijoje. Buvo pamaldos, o po pamaldų buvo akademinė dalis parapijos salėje. Kalbėjo Petras Ažuolas. Minėjimą rengė Kat. Federacija.

Vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjimo Darbininko skaitytojai kviečiami prisijusti auką spaudai paremti ir tuo pačiu sveikinti artimuosius ir draugus per laikraštį. Anksčiau atsiuntusieji anksčiau bus paskelbti laikraštyje.

Ieškomas Jonas Repšys, iš Vokietijos emigravęs į JAV. Jis pats arba apie jį žina prašomi pranešti adresu: Mrs. Elvyra Vileniškis, 85-24 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 847-1505.

Lietuvos kariuomenės minėjime lapkričio 18 Apreiškimo parapijos salėje dainuoja Astra Butkutė ir Leonardas Ralys. Jiem akomponuoja Viktoras Ralys. Nuotr. L. Tamošaičio

Rašytojas E. Cinzas dabar svečiuojasi Amerikoje. Jis atvyksta ir į New Yorką. Gruodžio 9, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židiny rengiama popietė su rašytoju E. Cinzu. Rengia Vaižganto Kultūros Klubas. Iš New Yorko rašytojas grįžta į Belgiją, kur jis pastoviai gyvena.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjime atliks meninę programą Astra Butkutė, Leonardas Ralys, Viktoras Ralys, atsakė nuo honoraro. Ramovėnų valdyba jiems už tai dėkoja.

Bronius Giržadas, 67 metų, mirė lapkričio 18. Paliko žmoną, sūnų, marčią, 3 anūkus ir vieną anūkę. Gyveno Brooklyne, į Ameriką buvo atvykęs 1951 iš Vokietijos.

Muzikas Juozas Stankūnas jau 26 metus vargonininkauja Šv. Patriko bažnyčioje, Elizabethe, N.J. Bažnyčioje atnaujinti ir pagerinti vargonai. Tų vargonų atnaujinimo proga gruodžio 2, sekmadienį, 3 v. popiet rengiama vargonų koncertas. Taip pat giedos ir solistė Irena Stankūnaitė ir tos parapijos klebonas, kuris turi puikų dramatinio tenoro balsą. Jiem akomponuos J. Stankūnas.

Vyr. skaučių Vilijos Židinio sueiga bus gruodžio 5, trečiadienį, 7:30 v.v. pas sesę Ireną Garunkšienę, 16 Oakwood Street, Jericho, L.I., N.Y., 11573.

Rasti raktai Kultūros Židinio salėje po Maironio lituanistinės mokyklos vakaro lapkričio 17. Ant raktų sukabinimo parašyta Lake George, trys raktai. Kreiptis (212) 846-6498.

Austra Puzinienė, kuri pastoviai gyvena San Mateo, Calif., lapkričio 17-20 buvo atvykusi į New Yorką ir aplankė savo bičiulius. Į čia atskrido iš Chicago, kur išbuvo apie 10 dienų. Iš New Yorko išvyko tiesiai namo.

Mindaugas Baltrulionis, 39 metų amžiaus, tragiškai mirė spalio 31 Lietuvoje. Liko žmona Zita su trimis mažomis dukrelėmis, motina, dvi seserys su šeimomis ir kiti giminės Lietuvoje, dėdė, teta ir trys pusbroliai Amerikoje. Už jo vėlė mišios bus aukojamos pranciškonų koplyčioje Brooklyne gruodžio 2 d. 9 val. ryto. Giminės ir artimieji prašomi už a.a. Mindaugo vėlę pasimelsti.

N.Y. Neringos tunto t-kė s. B. Kidolienė dalyvavo LSS-gos sušauktoje I-oje tautininkų konferencijoje, Rock Creek, Ohio (netoli Clevelando). Konferencija vyko lapkričio 23-25. Dalyvavo arti šimto skautų vadovų iš visos Amerikos ir Kanados. Šios konferencijos aprašymas bus spausdinamas gruodžio mėn. skautų puslapyje.

IEŠKOMAS

Ieškomas Boleslovas Siguraskas, gimęs 1917. Žmona Karolina. Duktė Helena, gimusi 1947. Į Ameriką atvyko laivu Canada Tailor 1951 birželio 18. Gyveno 214 East 21 St. New York, N.Y. 10010. Ieško Amerikos Raudonasis Kryžius — American Red Cross in Greater New York, Amsterdam Ave. and 66 St., New York, N.Y. 10023. Tel. 787-1000. Ieškomo žmogaus reikalus tvarko vienas žmogus, kurio pavardė gerai nenuigirsta, atrodo lyg Towers. Jis dirba tik trečiadieniais ir panktdieniais.

N.Y. vyrų choras Perkūnas gruodžio 14, penktadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židiny rengia priekalėdinę vakarienę savo choro nariam. Choro valdyba maloniai prašo visus narius dalyvauti su ponijomis.

Metropolitan Opera New York gruodžio 8, šeštadienį, 2 val. popiet pradeda 40-ąją transliacijų sezoną. Per radiją bus transliuojama Čaikovskio "Eugene Onegin". Pagrindiniai solistai: Kabaivanska, Mazurok, Gedda, Plishka, Jones, Bybee, Godefroy. Diriguoja Tchakarov.

Ona Kaulakienė, Miami, Fla., pagerbdama savo a.a. vyrą Alfonsą Kaulakį, buvusį spauštuvninką, ir prisimindama lietuviškos spaudos atgavimo sukaktį, Darbininko spaudai paremti paaukojo 25 dol. Ačiū labai.

Už a.a. Povilą Melvidą mirties metinėse mišios gruodžio 6, ketvirtadienį, 7 val. ryto bus aukojamos pranciškonų koplyčioje Brooklyne ir Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Mišias užprase daugelį metų velionį slaugiusi sesuo Valerija Kazlauskienė. Ji užprase mišias ir už gerai pažįstamą Joną Kiaučiną, kuris gyveno Brooklyne ir mirė lapkričio 2. Palaidotas veteranų kapinėse. Šermenimis rūpinosi A.J. Baltrūnas, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y.

MECHANIC (Gas Heating). Must be familiar with installing and servicing all types of gas heating systems. All year round employment. Salary open for right person. Must speak English. Call 241-2207, evenings 531-2212.

Raymond Kivita, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580, telef. 516 825-6511. Jis siūlo pasigėrėti kaimiška gamta Long Island, tik kelios minutės važiavimo nuo miesto. Geros mokyklos, arti visokių krautvių bei susisiekimo. Turėkit gražų namą gražioje vietoje. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

Bronius Bieliukas, Vliko tarybos ir PLB visuomeninių reikalų politikos reikalams narys, lapkričio 11-19 buvo išvykęs į Californiją. Jis dalyvavo Balfo direktorių suvažiavime ir Los Angeles Balfo skyriaus 35 metų minėjime. Aplankė savo giminės: teisininką Aleksandrą Kaminską ir jo sūnų Rimvydą su šeima. Lietuvių Fronto Bičiulių tarybos pirm. Algio Raulinaičio pakviestas, painformavo tarybos narius ir jų artimuosius apie Vliko tarybos darbus ir dabartines nuotakas Vlike. Tarėsi su Lietuvių Rezistencinės Santarvės veteranu Broniu Raila ir kitais savo organizacijos nariais. Aplankė savo rezistencinės veiklos bendradarbį liaudininką dr. Juozą Gudauską ir jo aktyvią šeimą: Giedrą ir jų dukrą Dainą. Su B. Raila aplankė prof. dr. Mariją Gimbutienę su dukromis. Dalyvavo vietos inžinierių susirinkime, kuriame dr. M. Gimbutienė skaitė paskaitą. Pasikeitė mintimis su Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirm. Antanu Mažeika apie kai kurių grupių atstovavimo problemas Vlike. Tarėsi su Vliko ir PLB artimu bendradarbiu, disidentu Tomu Venclova. Painformavo buv. Vliko vykdomosios tarybos pirm. Aleną Devenienę apie savo laikyseną Vliko tarybos posėdžiuose ir pasikeitė su ja mintimis apie dabartines Vliko problemas. Tarėsi su teisiu daktaru Petru Pamataičiu Vienos 1961 metų tarptautinės sutarties interpretacijos diplomatu skyrimo reikalu. Pervadė PLB valdybos pirm. Vytauto Kamanto ir visų Atlanto pakraščio lietuvių padėką klebonui prelatui Jonui Kučingui už išimtinai gausią finansinę paramą kun. Pugevičiaus vadovaujama New Yorko Religinei Šalpai ir religinei informacijai. Painformavo prel. J. Kučingį, kad kun. K. Pugevičius dabar vadovauja ir naujai kuriamam Lietuvių Informacijos Centru. Pagaliau pasikalbėjime su žurnalistu Vladu Bakūnu per radiją kalbėjo Los Angeles ir Santa Monikos lietuviams apie Vliko tarybos ir PLB naujai organizuojamos patariamiosios tarybos užsimojimus ir jau atliktus darbus.

SUNNY HILLS, FLA.

Sunny Hills lietuviškoji kolonija džiaugiasi Zubavičių atvykimu. Jie prieš tai gyveno Elizabeth, N.J. Dabar pastoviai įsikūrė Saulėtuose Kalneliuose. Sveikiname naujuosius gyventojus.

Atostogauti atvyko į savo namus p. Adomavičiai. Artimoje ateityje ir jie numato čia pastoviai apsigyventi. Su jais drauge atvyko ir p. Sabaliauskas. S.

Arti Kultūros Židinio išnuomojamas antrame aukšte butas iš 5 kambarių už prieinamą kainą. Tel. 235-0706.

Norberto Lingertaičio sukurti papuošalai — gintaras ir sidabras.

NORBERTO LINGERTAČIO PAPUOŠALAI

Gruodžio 2, sekmadienį, po jaunimo mišių Kultūros Židinyje bus ateitininkų rankdarbių paroda ir jų išpardavimas. Tuo pačiu laiku bus ir jauno menininko Norberto Lingertaičio sukurty papuošalų paroda.

New Yorkui jis dar nepažįstamas ir beveik nežinomas, bet jis šios rūšies specialistas. Savo kūrinių parodą buvo surengęs Jaunimo Centre, Chicagoje. Jis yra baigęs Vesper George School of Art ir savo specialybėje dirba jau dešimtį metų. Už savo darbus yra laimėjęs premijų. Jo sukurti papuošalai yra gana plačiai pasklidę visoje Amerikoje, siekia net Australiją ir Lietuvą.

Jis dirba su gintaru ir su sidabru. Mėgstamiausias jam yra gintaro gabalėlis, kurį jis stengiasi išlaikyti kaip natūralų gamtos papuošalą, prie jo priderindamas sidabro ornamentiką.

Gerai yra susipažinęs su Lietuvos liaudies menu, su archeologinėmis iškasenomis ir jų ornamentika. Lietuvoje iš tų iškasenų buvo paimta daug naujos ornamentikos ir taip papuošalai buvo labai praturtinti. Tokiu pat būdu praturtina savo ornamentiką ir Norbertas Lingertaitis, stilizuodamas senus lietuviškus papuošimus, pritaikydamas prie gintaro silueto ir formas.

Į šią parodą Norbertas Lingertaitis atveš gintaro, sidabro ir aukso dirbinių. Bus ne tik moterim papuošalai, bet ir miniatiūrinių koplytėlių, kryžių ir kitų namų papuošalų.

Išnuomojamas kambarys gražioje vietoje prieinama kaina. Galima laisvai naudotis virtuve. Skambinti telefonu 441-5215.

TARPTAUTINIŲ VAIKO METŲ MINĖJIMAS

bus gruodžio 2, sekmadienį, 3 v. popiet, Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Programoje pašnekesiai:

Vaikas plačiame pasaulyje
Vaikas okupuotoje Lietuvoje ir išeivijoje
Vaikas ir religija
Vaikas šeimoje
Vaikų pasisakymai ir programėlė

Pokalbyje dalyvauja: dr. Aldona Janačienė, sesuo Ona Mikailaitė, Jūra Viesulienė.

Jei nant aukojama
Rengia ir visus atsilankyti kviečia

Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos Valdyba ir New Yorko Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros Draugija

LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO RUDENS VAKARAS

1979 GRUODŽIO 1, ŠEŠTADIENI, PRADŽIA 7 VAL. VAKARO SU KOKTEILIAIS

8 VAL. KONCERTINĖ PROGRAMA ATLIKS CLEVELANDO STUDENČIŲ VOKALINIS ANSAMBLIS

NERIJA

PO PROGRAMOS ŠILTA VAKARIENĖ

ĮVAIRŲS GĖRIMAI IR ŠOKIAI

GROS JOE THOMAS ORKESTRAS

JĖJIMAS Į KONCERTĄ 6 DOL. SUAUGUSIEM, 3 DOL. JAUNIMUI

BILJETUS GALIMA IŠ ANKSTO PIRKTI IR 10 ASMENŲ STALUS PRAŠOMA UŽSISAKYTI PAS:

K. BAČAUSKĄ, 846-5543
BR. BOBELĮ, 647-6637
A. RADZIVANIENĘ, 441-9720

M. ŠALINSKIENĘ, 296-2244
J. VEBELIŪNIENĘ, 847-8063

VISUS MALONIAI KVIEČIA ATsilankyti KULTŪROS ŽIDINIO PARENGIMŲ KOMITETAS